

DUJOTIEKIŲ JUNGTIES TARP LENKIJOS IR LIETUVOS DALIES LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJOJE SPECIALUSIS PLANAS

STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO ATASKAITA

STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO ATASKAITA

Planavimo organizatorius (užsakovas)

AB „Amber Grid“

ARDYNAS

Projektuotojas /
Specialiojo plano rengėjas

UAB „Ardynas“

SPAV dokumentų rengėjas

VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

2015 m.

PARENGĖ:	Statinio projekto vadovas Arvydas MINCĖ	2015 – 09
	Statinio projekto vadovo pavaduotoja/ aplinkos apsaugos sektoriaus vadovė Jolanta Elena PAPLAUSKIENĖ	2015 – 09
	Statinio projekto vadovo pavaduotojas Egidijus LEPEŠKA	2015 – 09
	Statinio projekto vadovo pavaduotojas Ramūnas BANKAUSKAS	2015 – 09
	Teritorijų planavimo specialistė Zita LABANAUSKIENĖ	2015 – 09
	Teritorijų planavimo specialistė Olga VAIČIENĖ	2015 – 09
	Poveikio aplinkai vertinimo specialistė Vilija BRAZAITYTĖ	2015 – 09
	Poveikio aplinkai vertinimo specialistė Rosita Milerienė	2015 – 09
	Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo specialistė Aušra Kungienė	2015 – 09
	Aplinkosaugos specialistas Arūnas Balčiūnas	2015 – 09
	Aplinkos inžinerijos specialistė Goda Zobėlaitė - Noreikienė	2015 – 09
	Geoinformacinių technologijų specialistas Viačeslav Jurkin	2015 – 09

TURINYS

IVADAS.....	6
1. DUOMENYS APIE PLANAVIMO ORGANIZATORIŲ, SPECIALIOJO PLANO IR SPAV DOKUMENTŲ RENGĖJUS.....	7
2. SPAV ATASKAITOS RENGIMO PRINCIPINĖS NUOSTATOS, TIKSLAI IR PASKIRTYS	8
3. SPECIALIOJO PLANO TURINYS, PAGRINDINIAI TIKSLAI IR SĄSAJA SU KITAIŠ PLANAIŠ IR PROGRAMOMIS	9
3.1 SPECIALIOJO PLANO TIKSLAI IR PAGRINDAS.....	9
3.2 PAGRINDINIAI SPECIALIOJO PLANO TIKSLAI	10
3.3 SĄSAJOS SU KITAIŠ PLANAIŠ IR PROGRAMOMIS.....	10
3.4 REIKALAVIMAI MAGISTRALINIO DUJOTIEKIO TRASAI.....	12
3.5 INFORMACIJA APIE SPECIALIOJO PLANO KONCEPCIJOS KRYPTIS IR ALTERNATYVAS	14
3.6 SPECIALIOJO PLANO SPAV PROCESO DALYVIAI	17
4 ESAMA APLINKOS BŪKLĖ IR JOS POKYČIAI, JEIGU SPECIALUSIS PLANAS NEBUS ĮGYVENDINTAS	19
5 TERITORIJŲ, KURIOS GALI BŪTI REIKŠMINGAI PAVEIKTOS APLINKOS CHARAKTERISTIKOS	20
5.1 PLANUOJAMOS TERITORIJOS GEOGRAFINĖ IR ADMINISTRACINĖ PADĖTIS.....	20
5.2 ŽEMĖNAUDA	22
5.3 ARTIMIAUSIA GYVENAMOJI APLINKA.....	22
5.4 DIRVOŽEMIS IR ŽEMĖS GELMĖS.....	23
5.5 PAVIRŠINIAI IR POŽEMINIAI VANDENS TELKINIAI	25
5.6 SAUGOMOS IR EUROPOS EKOLOGINIO TINKLO NATURA 2000 TERITORIJOS	25
5.7 KULTŪROS PAVELDAS	32
5.8 MIŠKAI.....	37
5.9 KRAŠTOVAIZDIS.....	39
6. SU SPECIALIUOJU PLANU SUSIJUSIOS APLINKOSAUGOS PROBLEMOS	40
7. TARPTAUTINIŲ, EUROPOS BENDRIJOS IR NACIONALINIŲ LYGMENIŲ NUSTATYTI APLINKOS APSAUGOS TIKSLAI, SUSIJĘ SU SPECIALIUOJU PLANU	42
8. GALIMOS REIKŠMINGOS PASEKMĖS APLINKAI IR ĮTAKOJANČIŲ VEIKSNIŲ TARPUSAVIO SĄVEIKA.....	44
8.1. SPECIALIOJO PLANO ĮGYVENDINIMO PASEKMĖS VISUOMENEI IR JOS SVEIKATAI	44
8.2. SPECIALIOJO PLANO ĮGYVENDINIMO PASEKMĖS MATERIALIAJAM TURTO, SOCIALINEI IR EKONOMINEI APLINKAI	47
8.3. SPECIALIOJO PLANO ĮGYVENDINIMO PASEKMĖS BIOLOGINEI ĮVAIROVEI.....	50
8.4. SPECIALIOJO PLANO ĮGYVENDINIMO PASEKMĖS DIRVOŽEMIUI	58
8.5. SPECIALIOJO PLANO ĮGYVENDINIMO PASEKMĖS VANDENIUI	58
8.6. SPECIALIOJO PLANO ĮGYVENDINIMO PASEKMĖS ORUI	59
8.7. SPECIALIOJO PLANO ĮGYVENDINIMO PASEKMĖS KULTŪROS PAVELDAI	61
8.8. SPECIALIOJO PLANO ĮGYVENDINIMO PASEKMĖS KRAŠTOVAIZDŽIUI.....	61
8.9. INFORMACIJA APIE VIETOVĖJE ESAMOS ŪKINĖS VEIKLOS IR/AR PLANUOJAMOS KITOS ŪKINĖS VEIKLOS VIETOVĖJE (NUMATYTOS TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTUOSE) BEI ANALIZUOJAMO SPECIALIOJO PLANO SPRENDINIŲ GALIMĄ SUMINĮ (KAUPIAMĄJĮ) POVEIKĮ AUGALIJAI, GYVŪNIJAI IR BIOLOGINEI ĮVAIROVEI	62
9 PRIEMONĖS SPECIALIOJO PLANO ĮGYVENDINIMO REIKŠMINGOMS NEIGIAMOMS PASEKMĖMS APLINKAI IŠVENGTI, SUMAŽINTI AR KOMPENSUOTI	64
10 DUJOTIEKIŲ JUNGTIŠ TRASOS SPECIALIOJO PLANO KONCEPCIJOS KRYPTIŲ ANALIZĖ IR IŠVADOS ...	69
10.1. IŠANALIZUOTOS DUJOTIEKIŲ JUNGTIŠ TARP LENKIJOS IR LIETUVOS DALIES LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJOJE TRASOS SPECIALIOJO PLANO KONCEPCIJOS KRYPTYS	69
10.2. TINKAMIAUSIOS DUJOTIEKIŲ JUNGTIŠ TRASOS SP KONCEPCIJOS KRYPTIES PASIRINKIMAS	75
11 VERTINIMO, ĮSKAITANT VISUS SUNKUMUS (TECHNINIUS TRŪKUMUS ARBA NEPAKANKAMAS PRAKTINES ŽINIAS IR ĮGŪDŽIUS), SU KURIAIS SUSIDURTA KAUPIANT REIKIAMĄ INFORMACIJĄ APRAŠYMAS.....	82
12 NUMATYTŲ TAIKYTI STEBĖSENOS (MONITORINGO) PRIEMONIŲ APRAŠYMAS.....	83

13	VISUOMENĖS INFORMAVIMAS IR VISUOMENĖS NUOMONĖS VERTINIMAS.....	84
14	NETECHNINĖ SANTRAUKA.....	86
	LITERATŪROS SĄRAŠAS.....	89
	PRIEDAI	90

Tekstiniai priedai

Priedas Nr. 1 - Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymas Nr. 1-215 „Dėl dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos specialiojo plano rengimo“

Priedas Nr. 2 - Nutarimas dėl projekto pripažinimo valstybei svarbiu ekonominiu projektu

Priedas Nr. 3 – SPAV subjektų išvados ir pastabos dėl SPAV apimties nustatymo dokumento

Priedas Nr. 4 – Plano organizatoriaus atsakymai į SPAV subjektų pastabas SPAV apimties nustatymo dokumentui

Priedas Nr. 5 - Dujotiekių jungties trasos pagal specialiojo plano koncepcijos kryptis kertamų upių ir vandens telkinių sąrašas

Priedas Nr. 6 - Visuomenės informavimo ir dalyvavimo SPAV procedūrose kopijos

Priedas Nr. 7 – Aplinkos apsaugos agentūros 2015-08-21 sprendimas Nr. (15.9) – A4-9208 dėl dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statybos galimybių

Grafiniai priedai

Priedas Nr. 1 – Nagrinėjamos dujotiekių jungties trasos kryptys rajonų BP kontekste

Priedas Nr. 2 - Dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje specialiojo plano koncepcijos brėžiniai

Priedas Nr. 3 – Dujotiekių jungties trasos krypčių kertamų upių ir vandens telkinių schema

Priedas Nr. 4 - Saugomos ir Europos ekologinio tinklo NATURA 2000 teritorijos dujotiekių jungties trasos krypčių gretimybėje

Priedas Nr. 5 - Gamtinių vertybių lokalizacija planuojamos dujotiekių jungties trasos krypčių gretimybėje

IVADAS

AB „Amber Grid“ planuoja dujotiekių jungtį tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje. Šiuo metu rengiamas „Dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje“ specialusis planas.

LR Seimo 2012-06-26 nutarimu Nr. XI-2133 patvirtintoje Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijos III skirsnio 80 punkte nurodoma, kad dujų jungtis su Lenkija yra strategiškai svarbi regioniniu požiūriu, leisianti sujungti Baltijos valstybių dujotiekių tinklus su Lenkijos ir kartu Vakarų Europos dujotiekių tinklais. Šis dujotiekis turi panašių privalumų kaip ir suskystintų gamtinių dujų terminalas, tačiau Lietuva negalėtų visiškai kontroliuoti dujų tiekimo vamzdynu, o tai yra svarbu kritinių situacijų metu.

Nauja planuojama dujotiekių jungtis tarp Lenkijos ir Lietuvos (įskaitant dalį Lietuvos Respublikos teritorijoje) taps vienu iš Baltijos energijos rinkos jungčių plano (angl. Baltic Energy Market Interconnection Plan – BEMIP), kuriuo siekiama tarptautinių energijos jungčių būdu integruoti Baltijos jūros regiono valstybių energijos rinkas, elementų.

Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita parengta pagal specialiojo plano pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentą (toliau - SPAV apimties nustatymo dokumentas) ir jame numatytas vertinimo apimtį. SPAV apimties nustatymo dokumentas buvo pateiktas susipažinti visuomenei bei suderintas su vertinimo subjektais. Vertinimo ataskaitoje atsižvelgta į vertinimo subjektų pateiktas pastabas SPAV apimties nustatymo dokumentui, išskyrus Kaišiadorių rajono savivaldybės 2015-08-19 rašto Nr. (3.17-V8)-2215 1.2 punkte pateiktą pastabą (Tekstinis priedas Nr.3), kurią Planavimo organizatorius, 2015-09-01 dienos raštu Nr. 7-221-1254 motyvuotai atmetė (Tekstinis priedas Nr.4).

1. DUOMENYS APIE PLANAVIMO ORGANIZATORIŲ, SPECIALIOJO PLANO IR SPAV DOKUMENTŲ RENGĖJUS

Planavimo organizatorius:

Įmonės pavadinimas	AB „Amber Grid“
Adresas	Savanorių pr.28, LT-03116 Vilnius (adresas korespondencijai Gudelių g. 49, LT-04224 Vilnius)
Kontaktinis asmuo	Andrė Nutautienė, inžinerinio skyriaus vyr. inžinierė
Telefonas, faksas	Tel. (8 5) 236 0855 arba (8 5) 232 7798, Faks. (8 5) 236 0850 arba (8 5) 236 03 09
El. paštas	info@ambergrid.lt , a.nutautiene@ambergrid.lt

Specialiojo plano rengėjas:

Įmonės pavadinimas	UAB „Ardynas“
Adresas	Gedimino g. 47, LT44242 Kaunas
Kontaktiniai asmenys	Zita Labanauskienė, teritorijų planavimo specialistė; Olga Vaičienė, teritorijų planavimo specialistė
Telefonas, faksas	Tel.: (8 37) 323 209, faksas: (8 37) 337 257
El. paštas	z.labanauskiene@ardynas.lt ; o.vaiciene@ardynas.lt

SPAV dokumentų rengėjas:

Įmonės pavadinimas	VŠĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas (PTPI)
Adresas	V. Berbomo g.10, 206 kb., LT-92221 Klaipėda
Kontaktinis asmuo	Rosita Milerienė, direktoriaus pavaduotoja, projekto vadovė
Telefonas, faksas	tel. 8 46 398848, faks. 8 46 390818

2. SPAV ATASKAITOS RENGIMO PRINCIPINĖS NUOSTATOS, TIKSLAI IR PASKIRTYS

Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV) - tam tikrų planų ir programų įgyvendinimo galimų pasekmių aplinkai nustatymo, apibūdinimo ir vertinimo procesas, per kurį rengiami SPAV dokumentai, konsultuojamasi, atsižvelgiama į vertinimo ir konsultacijų rezultatus prieš priimant ir/arba tvirtinant planą ar programą, teikiama informacija, susijusi su sprendimu dėl plano ar programos priėmimo ir/arba tvirtinimo.

SPAV ataskaita parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 697 patvirtinto Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo (Žin., 2004, Nr.130-4650, 2011, Nr. 2011-04-30) VII dalyje nustatytais reikalavimais bei SPAV apimties nustatymo dokumentu.

SPAV yra siekiama:

- nustatyti, apibūdinti ir įvertinti galimas reikšmingas specialiojo plano (toliau – SP) įgyvendinimo pasekmes aplinkai;
- užtikrinti, kad bus konsultuojamasi su suinteresuotais subjektais ir visuomene, kad bus atsižvelgiama į šių konsultacijų ir kitų viešumą užtikrinančių procedūrų rezultatus;
- užtikrinti, kad specialiojo plano organizatorius turės išsamią ir patikimą informaciją apie galimas plano įgyvendinimo pasekmes bendram aplinkos kompleksui ir atsižvelgs į tai.

Pagrindinės SPAV nuostatos:

- Plano (teritorijų planavimo dokumento - SP) SPAV atliekamas vadovaujantis galiojančių Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos įstatymų, normatyvinių aktų, rekomendacijų ir metodikų reikalavimais, bei vertinimo subjektų išvadomis bei pasiūlymais;
- Vertinimas atliekamas pasekmių aplinkai atžvilgiu;
- Vertinimo metu yra identifikuojamos ir lyginamos plano (SP) alternatyvos arba alternatyvų sprendiniai;

Plano (SP) strateginis pasekmių aplinkai vertinimas yra skirtas ne tik išanalizuoti plano įgyvendinimo pasekmes aplinkai, bet ir patobulinti rengiamą teritorijų planavimo dokumentą aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi aspektais.

SPAV metu nagrinėjama galima specialiojo plano sprendinių įgyvendinimo įtaka gamtinei, socialinei, ekonominei aplinkai ir įvertintos galimos reikšmingos specialiojo plano įgyvendinimo pasekmės planuojamai teritorijai. SPAV metu išaiškinti specialiojo plano koncepcijos sprendinių privalumai ir trūkumai, bei pakoreguoti specialiojo plano koncepcijos sprendiniai.

3.SPECIALIOJO PLANO TURINYS, PAGRINDINIAI TIKSLAI IR SĄSAJA SU KITAIS PLANAIS IR PROGRAMOMIS

3.1 Specialiojo plano tikslai ir pagrindas

Lietuva, būdama ES nare, įgyvendina Europos Sąjungos energijos rinkos energetikos politiką. Siekiant energetinės nepriklausomybės numatoma integruoti Baltijos šalių ir Suomijos dujų rinkas į bendrą ES rinką, diversifikuoti dujų tiekimo šaltinius ir padidinti dujų tiekimo saugumą. Šiam tikslui pasiekti planuojama pastatyti dujotiekių jungtį tarp Lenkijos ir Lietuvos (3.1.1. Pav.).

3.1.1. pav. Lietuvos dujų perdavimo tinklas. (Šaltinis: LR Energetikos ministerija, prieiga per internetą:

http://www.enmin.lt/lt/activity/veiklos_kryptys/strateginiai_projektai/Lietuvos-Lenkijos_dujotiekis.php)

Šio specialiojo plano tikslai atitinka 2012 m. Lietuvos nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos tikslus iki 2020 m. nutiesti dujų jungtį su Lenkija, kuri trumpuoju laikotarpiu užtikrintų dujų tiekimo alternatyvas bei prisidėtų prie Lietuvos energetinio saugumo ir konkurencingumo sustiprinimo. Taip pat Lietuvos ir Lenkijos dujų jungties projektas yra įtrauktas į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-2016 metų programos įgyvendinimo prioritetinių priemonių sąrašą.

Dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos specialiojo plano rengimas buvo nuspręstas 2013 m. spalio 29 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu Nr. 1-215 „Dėl dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos specialiojo plano rengimo“ (1 Tekstinis priedas).

Dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje projektas pripažintas **valstybei svarbiu ekonominiu projektu** – LR vyriausybės nutarimas Nr.1220 (TAR, 2014, 2014-16403) (2 Tekstinis priedas).

3.2 Pagrindiniai specialiojo plano tikslai

Regiono lygmens „Dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje“ specialiojo planavimo dokumento tikslai ir uždaviniai:

Tikslai:

1. įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės tikslus gamtinių dujų sektoriuje, užtikrinti alternatyvias gamtinių dujų tiekimo galimybes, diversifikuoti dujų tiekimo šaltinius ir maršrutus bei padidinti Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos saugumą bei pajėgumą;
2. sudaryti sąlygas transeuropinės energetikos infrastruktūros vystymui, sujungiant Europos dujų perdavimo sistemos operatorių tinklą nauja dujų tiekimo linija tarp Lietuvos ir Lenkijos;
3. siekiant integruoti izoliuotas Baltijos šalių ir Suomijos dujų rinkas į bendrą ES dujų rinką, užtikrinti Europos sąjungos (ES) vidaus rinkai būtino ES energetikos infrastruktūros projekto įgyvendinimą;
4. nustatyti gamtinių dujų perdavimo veiklos plėtrai reikalingų teritorijų vystymo, tvarkymo ir apsaugos kryptis, priemones ir kitus reikalavimus, rezervuoti teritorijas naujos gamtinių dujų perdavimo linijos statybai;
5. parinkti tinkamiausią ES energetikos politikos tikslų įgyvendinimui reikšmingos inžinerinės infrastruktūros komunikacijų (dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies) trasą Lietuvos Respublikos teritorijoje, sudarant sąlygas darniai valstybės teritorijos raidai.

Uždaviniai:

- Parengti teritorijų planavimo sprendinius dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje projekto (GIPL) įgyvendinimui;
- Nustatyti optimalias vietas (žemės juostas ar plotus) naujos dujų tiekimo linijos (dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos) statybai Lietuvos Respublikos dalyje, sąlygojant racionalų žemės ir miškų naudojimą objekto statybos ir/ar eksploatacijos metu;
- Numatyti specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas, planuojamų teritorijų naudojimo, tvarkymo, apsaugos ir veiklos plėtojimo tose teritorijose sąlygas bei kitus reikalavimus.

Planuojama teritorija: Lazdijų rajono savivaldybės teritorija, Marijampolės savivaldybės teritorija, Alytaus rajono savivaldybės teritorija, Birštono savivaldybės teritorija, Prienų rajono savivaldybės teritorija, Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorija, Elektrėnų savivaldybės teritorija, Vilniaus rajono savivaldybės teritorija ir Širvintų rajono savivaldybės teritorija.

3.3 Sąsajos su kitais planais ir programomis

3.3.1 Sąsajos su galiojančiais (rengiamais) atitinkamo lygmens teritorijų planavimo dokumentais

Bendrieji planai:

- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2002-10-29 nutarimu Nr. IX-1154;
- Lazdijų rajono savivaldybės bendrasis planas, patvirtintas Lazdijų rajono savivaldybės tarybos 2008 m. nutarimu Nr. 5TS-648;

- Alytaus apskrities teritorijos bendrasis (generalinis) planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011-06-22 nutarimu Nr.764;
- Kauno apskrities teritorijos bendrasis (generalinis) planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-06-03 nutarimu Nr.672;
- Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Kaišiadorių rajono savivaldybės tarybos 2010-01-28 sprendimu Nr.V17-1 „Dėl Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos ir Žiežmarių miesto teritorijos bendrųjų planų patvirtinimo“;
- Prienų rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas parengtas (baigiamoji stadija);
- Alytaus rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas patvirtintas Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2009-03-24 sprendimu Nr.K-79 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano ir jo sprendinių tvirtinimo“.
- Marijampolės savivaldybės teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Marijampolės savivaldybės tarybos 2012-08-27 sprendimu Nr. 1-606 „Dėl Marijampolės savivaldybės teritorijos bendrojo plano patvirtinimo“.

Specialieji planai:

- Magistralinis dujotiekis į Alytaus dujų skirstymo stotį. Alytaus dujų skirstymo stotis;
- Magistralinis dujotiekis į Butrimonių dujų skirstymo stotį. Butrimonių dujų skirstymo stotis;
- Alytaus rajono savivaldybės nekilnojamojo kultūros paveldo tinklų schema; nekilnojamojo kultūros paveldo objektų teritorijų ir vizualinės apsaugos zonų ribų planai;
- Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos kultūros paveldo apsaugos specialusis planas;
- Prienų rajono savivaldybės teritorijos kultūros paveldo apsaugos specialusis planas;
- Nemuno kilpų regioninio parko planavimo schema (Žin., 1997, Nr.26-602);
- Kauno marių regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų planas (Žin., 2005, Nr.123-4397);
- Miškų priskyrimo miškų grupėms ir pogrupiams schemos ir sąrašai (Žin., 2002, Nr.107-4800);
- Valstybinės reikšmės miškų plotų schemos (Žin., 1997, Nr.97-2451);
- VĮ Alytaus ir Prienų miškų urėdijos miškų tvarkymo schemos (Žin., 2004, Nr.133-4822);
- VĮ Kaišiadorių miškų urėdijos miškų tvarkymo schemos (Žin., 2002, 109-4836).
- Alytaus miesto priemiestinės plėtotinės teritorijos Nr. 12 specialusis planas, patvirtintas Alytaus rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. K40-281 „Dėl Alytaus miesto priemiestinės plėtotinės teritorijos Nr. 12 specialiojo plano patvirtinimo“.

3.3.2 Sąsajos su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais

- Europos dujų perdavimo sistemos operatorių tinklo (ENTSO-G) dešimties metų plėtros planas 2013-2022 m.
- Baltijos (BEMIP) regiono perdavimo sistemos operatorių Dujų regioninis investicijų planas 2012-2021 m.
- Nacionalinė energetikos nepriklausomybės strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. kovo 13 d. nutarimu Nr.228 patvirtintas Nacionalinės elektros ir gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros prioritetinių projektų įgyvendinimo planas.
- Lenkijos ir Lietuvos statybos projektas (GIPL) įtrauktas į Europos Sąjungos bendro intereso projektų sąrašą, kurie šį statusą įgijo 2013 m. vadovaujantis 2013 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 347/2013 dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių.

3.4 Reikalavimai magistralinio dujotiekio trasai

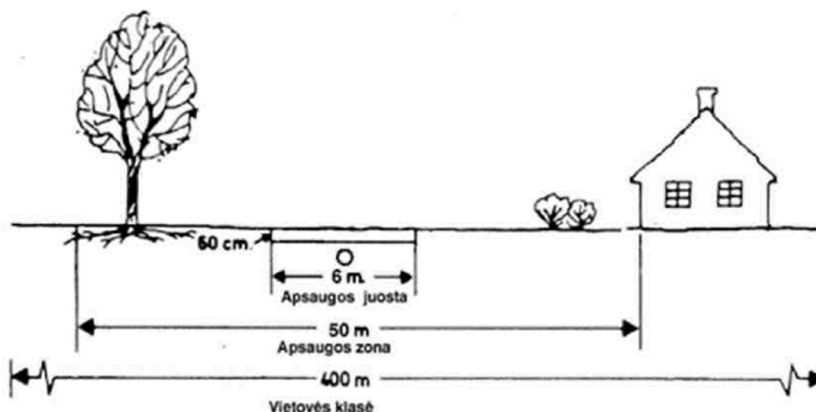
Magistraliniam dujotiekiui taikomos „Magistralinių dujotiekių apsaugos taisyklės“, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. 1-213 (Žin., 2010, Nr. 87-4625) (toliau - Apsaugos taisyklės), „Magistralinio dujotiekio įrengimo taisyklės“, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. 1-12 (Žin., 2014, Nr. 2014-692) (toliau - Įrengimo taisyklės) bei „Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos“, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1992, Nr. 22-652) (toliau - Specialiosios sąlygos).

Įrengimo taisyklėse numatyta, kad parenkant dujotiekio trasą turi būti: įvertinta vietovės klasė ir projektinis faktorius (f_0); parinktas tinkamas atstumas nuo dujotiekio trasos iki statinių; dujotiekio statybos projekte pažymėtos magistralinio dujotiekio apsaugos juosta ir zona, numatyti ženklai dujotiekio trasai ženklini. T.y., statinio projektiniuose sprendiniuose ir statybos metu turi būti įvertinti saugos reikalavimai ir priemonės, kad paklojus dujotiekį būtų išvengta dujotiekio pažeidimų dėl trečiųjų šalių, atliekančių darbus netoli veikiančio dujotiekio.

3.4.1 Magistralinio dujotiekio apsaugos juosta ir zona

Magistraliniam dujotiekiui taikomos apsaugos juostos ir zonos (3.4.1. Pav.):

- *magistralinio dujotiekio apsaugos juostos* plotis yra po 3 metrus į abi puses nuo magistralinio dujotiekio vamzdžio ašies.
- *magistralinio dujotiekio apsaugos zona* - tai saugus atstumas nuo magistralinio dujotiekio iki gyvenamųjų, visuomeninių pastatų ir kitų statinių, atsižvelgiant į magistralinio dujotiekio keliamą pavojų normalios eksploatacijos ir ypatingų situacijų atveju. Vadovaujantis Specialiosiomis sąlygomis ir Apsaugos taisyklėmis magistralinio dujotiekio apsaugos zonos nustatomos:
 - o išilgai vamzdynų trasos - žemės juosta, kurios plotis - po 25 metrus abipus vamzdyno ašies;
 - o išilgai kelių eilių vamzdynų trasos - žemės juosta, kurios plotis - po 25 metrus nuo kraštinių vamzdynų ašies, taip pat žemės juosta tarp vamzdynų, jei lygiagrečių dujotiekių apsaugos zonos persidengia;
 - o aplink magistralinių dujotiekių įrenginius ir objektus - 25 metrų pločio žemės juosta aplink nurodytųjų objektų aptvertą teritoriją;
 - o aplink rezervuarus kondensatui laikyti ir dujoms iš jo pašalinti - 50 metrų pločio žemės juosta aplink nurodytuosius objektus.

3.4.1. Pav. Magistralinio dujotiekio apsaugos juosta ir apsaugos zona

3.4.2. Sanitarinė apsaugos zona

Sanitarinės apsaugos zonos nustatomos Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr.343 (Žin., 1992, Nr.22-652; 1996, Nr.2-43) bei Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. V-586 patvirtintose Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklėse (Žin., 2004, Nr.134-4878; 2009, Nr.152-6849, 2011, Nr.46-2201) nurodytais atvejais.

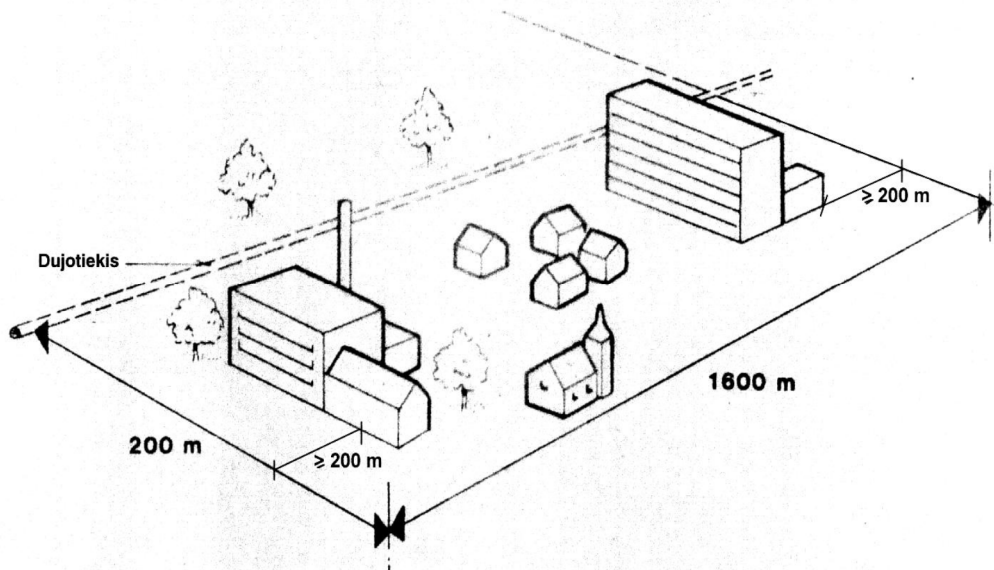
Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimo Nr.343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ VII skyriuje „Magistralinių dujotiekių ir naftotiekių bei jų įrenginių apsaugos zonos“ yra nurodomi magistralinių dujotiekių apsaugos zonų dydžiai, tačiau jame nėra numatytos sanitarinės apsaugos zonos specialiosios žemės naudojimo sąlygos bei dydžiai.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. V-586 patvirtintų Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklių bei jų 2009 m. gruodžio 21 d. pakeitimo (toliau-Taisyklės) (Žin., 2004, Nr.134-4878 ir Žin., 2009, Nr.152-6849, Žin., 2011, Nr.46-2201) priede yra reglamentuojami sanitarinių apsaugos zonų ribų dydžiai, taikomi, kai neatliekamas poveikio visuomenės sveikatai vertinimas. Magistralinio dujotiekio trasos sanitarinės apsaugos zonos ribų dydis šiuo teisės aktu nenustatomas.

LR galiojantys visuomenės sveikatos saugos teisės aktai neregamentuoja magistralinio dujotiekio trasų sanitarinės apsaugos zonos ribų nustatymo.

3.4.3. Magistralinio dujotiekio vietovės klasės

Vietovės klasės vienetas yra teritorija po 200 metrų į abi puses nuo magistralinio dujotiekio vamzdžio ašies ir ji tęsiasi 1600 metrų išilgai vamzdžio (3.4.2. Pav.).

3.4.2 pav. Vietovės klasės nustatymas

Vadovaujantis Įrengimo taisyklėmis vietovės klasė yra apibūdinama gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų, kuriuose nuolat būna žmonių, skaičiumi vietovės klasės vienetu.

1 klasės vietovė yra vietovės klasės vienetas, turintis 10 ar mažiau aukščiau nurodytos paskirties pastatų;

2 klasės vietovė yra vietovės klasės vienetas, turintis daugiau kaip 10 ir mažiau kaip 46 aukščiau nurodytos paskirties pastatus;

3 klasės vietovė yra:

- vietovės klasės vienetas, turintis 46 arba daugiau aukščiau nurodytos paskirties pastatus;
- vietovės klasės vienetas, kur magistralinio dujotiekio vamzdynas yra nutiestas 90 metrų arba mažesniu atstumu nuo pastato arba kito statinio, skirta viešam žmonių

susibūrimui (žaidimų aikštelės, pramogų zona, lauko teatras, pobūvių ir prekybos salės ar kitos vietos), kuriame būna 50 ir daugiau žmonių;

4 klasės vietovė yra vietovės klasės vienetas, kur yra nors vienas keturių aukštų arba aukštesnis pastatas.

Kiekvienas atskiras pastato butas daugiabučiame name laikomas kaip atskiras pastatas, skirtas žmonėms gyventi. Negyvenamosios paskirties pastatas, kuriame vienu metu būna iki 5 žmonių yra laikomas vienu pastatu, kuriame būna nuo 6 iki 10 žmonių laikomas 2 pastatais ir t.t.

Vietovės klasė prasideda arba baigiasi ne mažesniu kaip 200 metrų atstumu nuo artimiausio pastato (žr. 3.4.2. Pav.). Tiesti magistralinių dujotiekių vamzdynus leidžiama tik gavus savivaldybės ar kitos Vyriausybės įgaliotos institucijos leidimą.

Projektuojant magistralinio dujotiekio trasą, turi būti įvertinta vietovės klasė. Atstumas nuo magistralinio dujotiekio vamzdžio ašies iki pastatų, skirtų žmonėms nuolat būti ir dirbti, turi būti pakankamas, kad apsaugotų jų sveikatą ir gyvybę nuo įrenginių skleidžiamo triukšmo, vibracijos, oro taršos, nemalonių kvapų, taip pat įvykus magistralinio dujotiekio avarijai.

Atstumas nuo linijų uždarymo įtaisų aikštelių, valymo prietaiso paleidimo ir/ar priėmimo kamerų, kompresorių, reguliavimo bei apskaitos stočių iki gyvenamųjų, visuomeninių pastatų ir kitų statinių, kelių ir geležinkelių sankirtų, viešojo naudojimo geležinkelių bei AM kategorijos kelių sankasos apačios turi būti ne mažesnis kaip 50 m.

Visais atvejais mažiausias atstumas iki pastatų, skirtų žmonėms būti, turi būti ne mažesnis kaip 25 m.

Specialiosios sąlygos numato, kad rengiantis statyti bet kokius statinius, įrenginius ar kitus objektus 200 m atstumu nuo dujotiekio trasos, projektinius pasiūlymus (jei jie rengiami) ir projekcinę dokumentaciją būtina suderinti su dujotiekiaus eksploatuojančia įmone (VII sk., 25.4 p.).

3.5 Informacija apie specialiojo plano koncepcijos kryptis ir alternatyvas

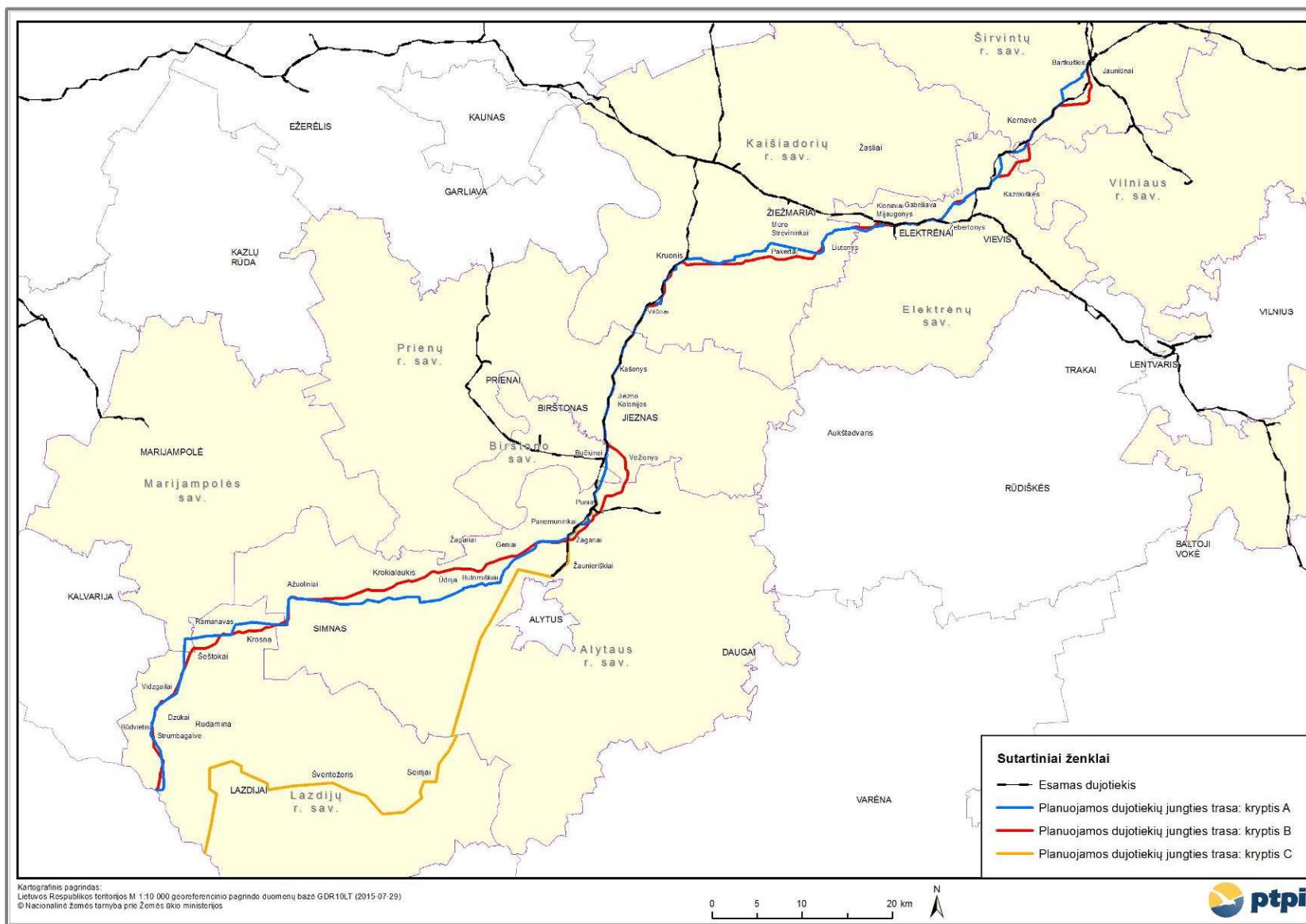
3.5.1 Analizuojamos koncepcijos kryptys

SPAV apimties nustatymo dokumente buvo numatyta, kad Dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje vietos parinkimui analizuojamos kelios galimos alternatyvos (3.5.1 pav.), kurios toliau SPAV ataskaitoje vadinamos specialiojo plano koncepcijos kryptimis (toliau bendrai vadinamos - **SP koncepcijos kryptys**):

A alternatyva - AB „Lietuvos dujos“ ir Lenkijos perdavimo sistemos operatoriaus Gaz-System S.A. užsakymu 2013 m parengta dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos galimybių studija (toliau – Studija) (studijos rengėjas – ILF Consulting Engineers Polska Sp. z o. o.) (toliau – **A kryptis**);

B alternatyva – AB „Amber Grid“ užsakymu rengiamos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos metu, atsižvelgiant į Studijoje numatytą trasą, bendruosius planus ir esamas dujotiekio linijas bei motyvuotus pasiūlymus, UAB „Kelprojektas“ parinkta alternatyvi dujotiekio trasa (toliau – **B kryptis**).

C alternatyva - Lazdijų rajono, Alytaus rajono bei Alytaus apskrities bendruosiuose planuose preliminarai pažymėta planuojamo dujotiekio trasa, vedama link sienos su Lenkija. Lenkijos ir Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemas jungiančio magistralinio dujotiekio trasa kitų rajonų (Vilniaus, Kauno apskričių, taip pat ir tose apskrityse esančių savivaldybių teritorijų ribose) bendruosiuose planuose nėra numatyta, todėl šiuose rajonuose yra galima A ir B trasos alternatyva (toliau – **C kryptis**).

3.5.1 pav. Dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies LR teritorijoje specialiojo plano koncepcijos kryptių schema.

3.5.2 Planuojama infrastruktūra ir techniniai parametrai

Planuojama veikla. Dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statyba (žr. 2 Grafinį priedą).

Pagrindiniai techniniai duomenys apie planuojamą dujotiekių jungtį ir susijusią infrastruktūrą:

- Dujotiekių jungties pradžia - Jauniūnų dujų kompresorių stotis (DKS) Širvintų rajone;
- Dujotiekių jungties pabaiga - Lietuvos Respublikos ir Lenkijos Respublikos valstybių sienos kirtimo vieta, Būdviečio sen., Lazdijų rajone;
- Planuojamos dujotiekio trasos ilgis yra apie 165 km, skersmuo – 700 mm;
- Didžiausias projektinis slėgis - 5,4 MPa (dujų slėgis prisijungimo taške – 8,4 MPa), mažiausias projektinis slėgis – 2,0 MPa;
- dujų temperatūra – (0 +15) °C;
- 3 kontrolinio įtaiso paleidimo/priėmimo kameros (KK) – viena prie dujotiekio pasijungimo vietos Jauniūnuose (prie DKS), likusios 2 - planuojamo dujotiekio pabaigoje, kur šalia numatyta įrengti dujų apskaitos ir slėgio ribojimo stotį (DASRS) - Marijampolės savivaldybėje, Išlandžių kaime;
- Katodinės dujotiekių apsaugos nuo korozijos stotys (KAS) su anodiniais įžeminimo kontūrais;
- Apie 20 dujotiekio uždarymo įtaisų (čiaupų) aikštelių (ČA);
- Vietinės reikšmės keliai prie planuojamų ČA ir kitų MD priklausinių pagal poreikį;
- Laikini privažiavimo keliai dujotiekio ir susijusios infrastruktūros statybos darbų metu;
- Laikinos technologinės aikštelės statybos darbų laikotarpiui.

Kontrolinio įtaiso paleidimo/priėmimo kameros (KK). Vieną KK numatyta įrengti dujotiekio prisijungimo vietoje (pradžioje) prie dujų kompresorių stoties Jauniūnuose, Širvintų r.sav., likusias dvi - dujotiekio trasos pabaigoje - kur šalia numatyta įrengti dujų apskaitos ir slėgio ribojimo stotį (DASRS) - Marijampolės savivaldybėje, Išlandžių kaime.

Aukščiau minėtos kameros reikalingos paleisti/priimti kontrolinį įtaisą, kuris skirtas veikiančių dujotiekių diagnostikai. Kontrolinio įtaiso pagalba tikrinama dujotiekių vamzdžių būklė, siekiant užtikrinti dujotiekių saugumą bei patikimumą. Kontrolinio įtaiso priėmimo/paleidimo kameras reikalingas apie 0,7 ha -1,0 ha ploto žemės sklypas, įrengtas privažiavimo kelias.

Dujotiekio uždarymo (čiaupų) įtaisų aikštelės (ČA). Dujotiekio trasoje numatyta įrengti apie 20 uždarymo įtaisų (čiaupų) aikštelių. Žemės plotas, reikalingas ČA įrengimui, - apie 1 aras, t. y. iki 10 m x10 m. Aikštelės bus įrengiamos planuojamo dujotiekio apsaugos zonos ribose.

Greta ČA pagal poreikį bus įrengti magistralinio dujotiekio prapūtimo (dujų išleidimo) vamzdžiai.

Privažiavimui prie uždarymo įtaisų aikštelių bus projektuojami vietinės reikšmės keliai.

Dujų apskaitos ir slėgio ribojimo stotis (DASRS). Dujų apskaitos ir slėgio ribojimo stotis skirta reversiniam dujų transportavimui, slėgio ribojimui ir komercinei dujų apskaitai iš Lietuvos Respublikos į Lenkijos Respubliką ir iš Lenkijos Respublikos į Lietuvos Respubliką.

Numatyta DASRS vieta - Marijampolės sav. Liudvinavo sen. Išlandžių k.

Katodinės apsaugos stotys (KAS). Vamzdyno apsaugai nuo korozijos numatoma pasyvi ir aktyvi dujotiekio plieninių vamzdžių apsauga. Pasyvi apsauga – dujotiekio plieninių vamzdžių padengimas gamykline polimerine izoliacija. Aktyvi apsauga nuo korozijos –KAS su anodiniais įžeminimo kontūrais įrengimas. KAS vietos parenkamos atlikus išsamius geologinius tyrimus ir įvertinus grunto savybes. KAS skaičius planuojamo dujotiekio trasoje bus tikslinamas konkretizuojant Specialiojo plano sprendinius.

Dujotiekio klojimo technologijos, statybos darbų organizavimas ir konkretūs technologiniai sprendimai bus nagrinėjami vėlesniuose projekto etapuose: Specialiojo plano sprendinių konkretizavimo etape ir rengiant statinio techninį projektą.

Veiklos vykdymo etapai, jų terminai ir eiliškumas

2014 m. lapkričio 5 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1220 GIPL-LT (*past. - Dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje*) projektas pripažintas valstybei svarbiu ekonominiu projektu.

Šio dokumento pagrindu planavimo organizatorius AB „Amber Grid“ įpareigotas iki 2019 m. birželio 30 d. atlikti objekto ir jo priklausinių planavimo ir statybos darbus: pastatyti magistralinį dujotiekį nuo Lenkijos Respublikos ir Lietuvos Respublikos valstybių sienos Lazdijų rajono savivaldybėje iki Jauniūnų kompresorių stoties.

Dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statybai yra atliktas poveikio aplinkai vertinimas. **Aplinkos apsaugos agentūra 2015-08-21 d. priėmė sprendimą Nr. (15.9)-A4-9208**, kad planuojama ūkinė veikla - dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statyba - leistina pagal vietos alternatyvą B su subalternatyva B1 ruože 7-8, išskyrus ruožą 10_1-10_2, kur magistralinis dujotiekis turi būti tiesiamas pagal vietos alternatyvą A, atsižvelgiant į dujotiekio patikimumo, saugumo, aplinkos ir techninius reikalavimus bei dujotiekio įrengimo kaštus Elektrėnų sav., ties Lubakos kaimu dujotiekis turi būti tiesiamas pagal subalternatyvą B-E4 (7 tekstinis priedas).

SPAV metu analizuojamų SP koncepcijos krypčių poveikis aplinkai bei visuomenės sveikatai yra išnagrinėtas patvirtintoje PAV ataskaitoje, kurioje buvo vertinamos planuojamos dujotiekių jungties statybos Lietuvos Respublikos teritorijoje 250 m pločio (koridoriaus) trasos alternatyvos. PAV metu išsamus pasirinktų alternatyvų vertinimas atliktas PAV programoje nurodytais poveikio aplinkai aspektais viso koridoriaus plotyje.

Remiantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo (patvirtinta LRV 2004-08-18 nutarimu Nr. 967) 25 punktu SPAV ataskaitos reikalaujamos informacijos apimtis ir išsamumas priklauso nuo plano tikslų, geografinės aprėpties, plano turinio ir išsamumo, su planu susijusių sprendimų priėmimo ir planavimo lygmenis.

Aukščiau minėtu Aplinkos apsaugos agentūros sprendimu patvirtintoje PAV ataskaitoje yra numatyta, kad „vadovaujantis TPĮ 16 str. 1 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2013 m. spalio 29 d. įsakymu Nr. 1-215 ir remiantis PAV metu parinkta GIPL-LT trasa (nustatyto trasos koridoriaus plotyje) bus rengiamas Dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje specialusis planas ir atliekamos strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūros. Teritorijų planavimo etape bus konkretizuota GIPL-LT trasos vieta.“

SPAV ataskaita parengta, vadovaujantis aukščiau išdėstytomis nuostatomis, atsižvelgiant į 2015-08-21 d. Aplinkos apsaugos agentūros priimtą sprendimą Nr. (15.9)-A4-9208 dėl veiklos leistinumo PAV požiūriu pagal nurodytą vietos alternatyvą (toliau – tinkamiausia specialiojo plano koncepcijos kryptis). SPAV ataskaitoje yra pateikta specialiojo plano koncepcijos A, B ir C krypčių analizė, parengta remiantis informacija iš patvirtintos PAV ataskaitos, bei tinkamiausios specialiojo plano koncepcijos krypties ir jos lokaliųjų vietos alternatyvų parinkimo kriterijai (10.2 skyriuje).

3.6 Specialiojo plano SPAV proceso dalyviai

Vadovaujantis LR Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. patvirtinto nutarimo Nr.967 patvirtintu „Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo“ 8 p. vertinimo proceso dalyviai yra: planų ir programų rengimo organizatoriai, vertinimo subjektai ir visuomenė.

Planavimo organizatorius: AB „Amber Grid“, adr. Savanorių pr. 28, LT-03116, Vilnius, (adresas korespondencijai - Gudelių g. 49, LT-04224 Vilnius). Kontaktinis asmuo - Andrė Nutautienė, inžinerinio skyriaus vyr. inžinierė, tel. (8 5) 236 0855 arba (8 5) 232 7798, el. paštas - info@ambergrid.lt, a.nutautiene@ambergrid.lt.

Specialiojo plano rengėjas: UAB „Ardynas“, adr. Gedimino g. 47, LT44242 Kaunas. Kontaktiniai asmenys - Zita Labanauskienė (teritorijų planavimo specialistė), Olga Vaičienė (teritorijų planavimo specialistė), tel. (8 37) 323 209, el. paštas: z.labanauskiene@ardynas.lt, o.vaiciene@ardynas.lt.

SPAV dokumentų rengėjas: VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas (PTPI), adr. V. Berbomo g.10, 206 kb., LT-92221 Klaipėda. Kontaktinis asmuo - Rosita Milerienė, direktoriaus pavaduotoja, projekto vadovė, tel. 8 46 398848, el. paštas rosita@corpi.lt.

Pagal 8.2.1.2 p. Atliekant regiono lygmens planų ir programų vertinimą **vertinimo subjektai** yra:

1. Aplinkos ministerija;
2. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos;
3. Alytaus visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos;
4. Kauno visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos;
5. Marijampolės visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos;
6. Vilniaus visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos;
7. Kultūros paveldo departamento Alytaus teritorinis padalinys;
8. Kultūros paveldo departamento Marijampolės teritorinis padalinys;
9. Kultūros paveldo departamento Kauno teritorinis padalinys;
10. Kultūros paveldo departamento Vilniaus teritorinis padalinys;
11. Lazdijų rajono savivaldybė;
12. Marijampolės savivaldybė;
13. Alytaus rajono savivaldybė;
14. Birštono savivaldybė;
15. Prienų rajonų savivaldybė;
16. Kaišiadorių rajono savivaldybė;
17. Elektrėnų savivaldybė;
18. Vilniaus rajono savivaldybė;
19. Širvintų rajono savivaldybė.

Tekstiniame priede Nr. 3 pateikiama informacija apie SPAV subjektų teiktas SPAV apimties nustatymo dokumento derinimo išvadas ir pastabas. Remiantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo VI straipsnio 23 punktu plano organizatorius ar jo konsultantas išnagrinėja vertinimo subjektų išvadas ir atsižvelgdamas į jas papildo ir (arba) pataiso vertinimo apimties nustatymo dokumentą arba motyvuotai šias išvadas atmeta (išskyrus atvejus, kai išvadas dėl SPAV apimties nustatymo dokumento kokybės teikia institucija, atsakinga už saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimą, šiuo atveju Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie AM). Sprendimą dėl vertinimo subjektų išvadų atmetimo ir jo motyvų priima plano organizatorius. SPAV subjektų pastabos dėl SPAV apimties nustatymo dokumento ir atsakymai į jas pateikti Tekstiniame priede Nr. 4.

4 ESAMA APLINKOS BŪKLĖ IR JOS POKYČIAI, JEIGU SPECIALUSIS PLANAS NEBUS ĮGYVENDINTAS

Neįgyvendinus Plano (SP), t.y. pasirenkant „0 alternatyvą“: esama situacija, projektas nevykdomas, aplinkos būklė išliktų iš esmės nepakitusi lyginant su esama situacija. Esamos aplinkos būklė analizė pateikta ataskaitos 5 skyriuje.

Neįgyvendinus dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statybos projekto būtų neužtikrinamos alternatyvios gamtinių dujų tiekimo galimybės, padidinančios Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos saugumą bei pajėgumą. Taip pat neintegravus Baltijos šalių ir Suomijos dujų rinkų į Europos dujų perdavimo sistemos operatorių tinklą būtų ne tik nesudaromos sąlygos transeuropinės energetikos infrastruktūros vystymui, tačiau ir neužtikrinamas ES vidaus rinkai būtinas ES energetikos infrastruktūros projekto įgyvendinimas.

Plano sprendinių neįgyvendinimas turėtų neigiamą poveikį nustatinėjant tinkamiausią ES energetikos politikos tikslų įgyvendinimui reikšmingos inžinerinės infrastruktūros komunikacijų trasą Lietuvos Respublikos teritorijoje, ko pasėkoje nebūtų įgyvendinti 2012 m. Lietuvos nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos tikslai bei nebūtų sudaromos sąlygos darniai valstybės teritorijos raidai.

5 TERITORIJŲ, KURIOS GALI BŪTI REIKŠMINGAI PAVEIKTOS APLINKOS CHARAKTERISTIKOS

5.1 Planuojamos teritorijos geografinė ir administracinė padėtis

Specialiojo plano įgyvendinimas numatomas **Lazdijų, Alytaus, Prienų, Kaišiadorių, Vilniaus ir Širvintų** rajonuose bei **Marijampolės, Birštono ir Elektrėnų** savivaldybėse (žr. 3.5.1 pav.). Nagrinėjamos dujotiekio jungties SP koncepcijos kryptių kertamos seniūnijos yra išvardintos lentelėje žemiau:

5.1 Lentelė. Planuojamos dujotiekio jungties SP koncepcijos kryptių kertamos savivaldybės ir seniūnijos.

Savivaldybė	Planuojamos dujotiekio jungties alternatyvų kertamos seniūnijos		
	Kryptis A	Kryptis B	Kryptis C
Širvintų r. sav.	Širvintų	Širvintų	-
	Jauniūnų	Jauniūnų	-
	Kernavės	Kernavės	-
Vilniaus r. sav.	Dūkštų	Dūkštų	-
Elektrėnų sav.	Kazokiškių	Kazokiškių	-
	Vievio	Vievio	-
	Elektrėnų	Elektrėnų	-
	Gilučių	Gilučių	-
	Kietaviškių	Kietaviškių	-
Kaišiadorių r. sav.	Žiežmarių	Žiežmarių	-
	Kruonio	Kruonio	-
Prienų r. sav.	Jiezno	Jiezno	-
Birštono sav.	Birštono	Birštono	-
Alytaus r. sav.	Punios	Punios	Punios
	Alytaus	Alytaus	Alytaus
	Krokialaukio	Krokialaukio	Miroslavo
	Simno	Simno	-
	-	Butrimonių	-
Lazdijų r. sav.	Krosnos	Krosnos	Lazdijų
	Šeštokų	Šeštokų	Šventežerio
	Būdviečio	Būdviečio	Seirijų
	-	-	Noragėlių
Marijampolės sav.	Liudvinavo	Liudvinavo	-

Lazdijų rajono savivaldybė

Lazdijų kraštas – Pietų Lietuvos, vadinamos Dzūkija, dalis. Kultūrinis kraštovaizdis – vienas pagrindinių bendrojo Europos kultūros paveldo sudedamųjų dalių – čia nustebins miškų, vandenų ir žemės ūkio naudmenų deriniu, kurį papildo tūkstantmečius menantys archeologijos, istorijos bei gamtos paminklai. Saugomos teritorijos Lazdijų krašte užima 18,5 % ploto. Čia įsikūrę Veisiejų ir Metelių regioniniai parkai, pastaruoju metu tapę turistų traukos objektais, 4 draustiniai (Kalniškės kraštovaizdžio draustinis, Krakinio telmologinis draustinis, Kučiuliškių zoologinis draustinis, Kuzapiškės telmologinis draustinis), Veisiejų, Vainežerio parkai. Kraštovaizdį puošia ir istoriją garsina legendomis apipinti senieji Rudaminos, Paveisininkų, Prelomciškių bei kiti piliakalniai. Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2015 metų pradžioje Lazdijų rajone gyveno 20 813 gyventojų.

Marijampolės savivaldybė

Savivaldybės centras Marijampolė – septintas pagal dydį Lietuvos miestas, neoficiali Sūduvos (Suvalkijos) regiono sostinė, nuo 1994 m. apskrities centras, išsidėstęs Šešupės vidurupyje. Pagrindinės plėtojamos verslo šakos yra maisto produktų, trąšų gamyba, metalo apdirbimas (metalų dirbiniai, mašinos, įrengimai), verpalų gamyba, medienos apdirbimas ir baldų

gamyba, statyba ir statybinių konstrukcijų gamyba, prekyba automobiliais ir su jais susijusios paslaugos. Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2015 metų pradžioje Marijampolės savivaldybėje gyveno 59 027 gyventojai.

Alytaus rajono savivaldybė

Alytaus rajono savivaldybė yra pietų Lietuvoje. Čia teka didžiausia Lietuvos upė – Nemunas. Krantuose plyti didžiuliai miškų masyvai. Be Nemuno per šį kraštą teka Bambena, Peršėkė, Varėnė. Alytaus rajono savivaldybėje yra daugiau kaip 70 ežerų. Didžiausi ežerai: Žuvintas (970 ha), Didžiulis arba Daugų (907 ha), Obelija (570 ha), Giluitis (245 ha).

Alytaus rajono administracinis centras – Alytus. Alytaus rajono teritorija yra 1 404 km², suskirstyta į 11 seniūnijų: Alytaus, Alovės, Butrimonių, Daugų, Miroslavo, Krokialaukio, Nemunaičio, Pivašiūnų, Punios, Raitininkų, Simno. Daugai ir Simnas yra miestai. Žemės ūkio naudmenos sudaro 58,3 %, miškai – 24,7 %, keliai – 2 %, užstatyta teritorija – 2,4 %, vandenys – 5,3 %, kita žemė – 7,3 %. Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2015 metų pradžioje Alytaus rajone gyveno 27 126 gyventojai.

Prienų rajono savivaldybė

Prienų rajono savivaldybė yra Lietuvos pietinėje dalyje. Administracinis centras – Prienai. Prienų rajono teritorija yra 1 031 km², suskirstyta į 10 seniūnijų: Ašmintos, Balbieriškio, Išlaužo, Jiezno, Naujosios Ūtos, Pakuonio, Prienų, Stakliškių, Šilavoto, Veiverių. Rajono kraštovaizdį puošia didžiausia Lietuvos upė Nemunas su intakais Jiesia, Peršėke, Verkne. Didesni ežerai – Alšia, Bebrukas, Gelužis, Pazelvės. Žemės ūkio naudmenos sudaro net 59,6 % savivaldybės teritorijos, miškai – 27,6 %, keliai – 2,4 %, užstatyta teritorija – 2,5 %, vandenys – 2,8 %, kita žemė – 5,1 %. Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2015 metų pradžioje Prienų rajono savivaldybėje gyveno 28 181 gyventojas.

Birštono savivaldybė

82 proc. Birštono savivaldybės teritorijos yra Nemuno kilpų regioninio parko teritorijoje. Bendras savivaldybės teritorijos plotas – 124 kv. km. Birštono miesto plotas – 13 kv. km. Savivaldybę sudaro Birštono miestas ir Birštono seniūnija. Didesnė dalis gyventojų t.y. ~ 60% gyvena mieste, o likusieji – Birštono seniūnijos 46 kaimuose. Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2015 metų pradžioje Birštono savivaldybėje gyveno 4 371 gyventojas.

Kaišiadorių rajono savivaldybė

Kaišiadorių rajono savivaldybė išsidėsčiusi Kauno apskrities vakarinėje dalyje, tarp Kauno marių, Nemuno ir Neries. Administracinis centras – Kaišiadorys. Kaišiadorių rajono teritorija yra 1 087 km², suskirstyta į 11 seniūnijų: Kaišiadorių apylinkės, Kaišiadorių miesto, Kruonio, Nemaitonių, Palomenės, Paparčių, Pravieniškių, Rumšiškių, Žaslių, Žiežmarių apylinkės, Žiežmarių. Didžiausi ežerai yra Kalvių, Žaslių, Neprėkštos. Natūralių ežerų trūkumą kompensuoja dirbtiniai tvenkiniai, iš kurių didžiausi – Kauno marios (Kaišiadorių rajonui priklauso trečdalis) ir Kruonio hidroakumuliacinės elektrinės baseinas. Žemės ūkio naudmenos sudaro 50,2 % rajono savivaldybės teritorijos, miškai – 31,5 %, keliai – 2,4 %, užstatyta teritorija – 3,4 %, vandenys – 3,5 %, kita žemė – 9 %. Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2015 m. Kaišiadorių rajono savivaldybėje gyveno 31 915 gyventojų.

Elektrėnų savivaldybė

Elektrėnai – vienas jauniausių Lietuvos miestų, išsidėstęs pusiaukelėje tarp Vilniaus ir Kauno. Elektrėnai įkurti 1960 m., čia pradėjus statyti šiluminę jėgainę, taigi ir miesto pavadinimas kilęs nuo žodžio „elektra“. Elektrėnų kraštas mėgiamas gamtos mylėtojų, nes gausus ežerų, miškų, kalvų. Savivaldybėje yra 8 seniūnijos: Elektrėnų, Vievio, Semeliškių, Kietaviškių, Kazokiškių,

Gilučių, Pastrėvio, Beižionių. Savivaldybės plotas siekia beveik 51 tūkst. hektarų, gyvena apie 25 tūkst. gyventojų. Savivaldybės teritorijoje yra 2 miestai – Elektrėnai ir Vievis, 1 miestelis – Semeliškės, 275 kaimai, 28 viensėdžiai. Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2015 metų pradžioje Elektrėnų savivaldybėje gyveno 24 164 gyventojai.

Širvintų rajono savivaldybė

Širvintų rajono savivaldybė yra pietryčiuose, prie Vilniaus-Rygos automagistralės, 50 km nuo Vilniaus. Ribojasi su Vilniaus, Kaišiadorių, Jonavos, Ukmergės, Molėtų rajonų ir Elektrėnų savivaldybėmis. Savivaldybės plotas yra 906 km², o administracinis centras – Širvintos. Beveik visas rajonas yra Neries žemupio plynaukštėje, tik šiaurės rytuose ir pietryčiuose paviršius kyla į Aukštaičių aukštumą. Aukščiausia rajono vieta (170 m) yra šiaurėje, prie Kaugedų, žemiausia (46 m) – Neries pakrantėje pačiuose rajono vakaruose. Pietvakarine rajono riba teka Neries upė. Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2015 metų pradžioje Širvintų rajono savivaldybėje gyveno 16 333 gyventojai.

Vilniaus rajono savivaldybė

Vilniaus rajono savivaldybė yra šalies pietrytinėje dalyje, prie sienos su Baltarusija. Savivaldybės plotas yra 2129 km², o administracinis centras – Vilnius. Didesnę jo teritorijos dalį užima Aukštaičių ir Medininkų aukštumos. Medininkų aukštumoje yra aukščiausias Lietuvos reljefo taškas – Aukštojas (293,84 m). Pietrytinis pakraštys yra Dainavos, rytinis – Vilnios lygumoje. Yra Dūkštų ir Baravykinės kraštovaizdžio, Pravalio, Medininkų ir Raudonosios balos (spanguolynų) botaniniai draustiniai. Teko Neris su intakais Vilnia, Voke. Yra 113 nedidelių ežerų (Gilužis, Vilnoja, Riešė, Karvys, Taučiliškių ir kt.), 9 tvenkiniai, pelkių (Margių ir kt.). Vyrauja pušynai ir eglynai, yra beržynų, mišriųjų miškų, Didžiausi – Nemenčinės, Sudervės, Lavoriškių giria. Žemės ūkio naudmenos užima 46 % savivaldybės teritorijos, miškai – 39,6 %, keliai – 2,3 %, užstatyta teritorija – 3,2 %, vandenys – 2,4 %, kita žemė – 6,5 %. Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2015 metų pradžioje Vilniaus rajono savivaldybėje gyveno 95 620 gyventojų.

5.2 Žemėnauda

Nagrinėjamos dujotiekių jungties SP koncepcijos kryptys daugiausia kerta dirbamos žemės teritorijų ir miškų paskirties teritorijas. Išskyrus planuojamos dujotiekio SP koncepcijos kryptį atkarpa, kurios kerta saugomas teritorijas (žr. 5.6 skyrių), gyvūnijos ir augmenijos rūšių įvairovė trasos gretimybėse nėra didelė.

5.3 Artimiausia gyvenamoji aplinka

Kryptys A ir B.

Širvintų rajono savivaldybėje dujotiekio trasos pradžia numatoma ties Jauniūnų dujų kompresorių stotimi. Trasa nekerta kaimų, miestelių ar didesnių gyvenviečių, tik priartėja prie Liukonių, Žarnavagių, Graužių, Darkušio, Užublendžių, Papiernios, Plikiškės, Osinuvkos, Paversmės, Draučių ir Klišabalės gyvenviečių.

Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje dujotiekio trasa rytų bei pietų kryptimi apeina Rokiškės kaimą bei kerta Neries upę. Taip pat priartėja prie Padvarių gyvenvietės. Artimiausios gyvenvietės Elektrėnų savivaldybėje yra Aleksandriškių, Diržonių, Aliniškių, Lapaikos, Žagarinės, Abromiškių, Žebertonių, Sabališkių, Migučionių, Kakliniškių, Lubakos ir Kloninių Mijaugonių gyvenviečių bei Elektrėnų miesto.

Kaišiadorių rajono savivaldybėje analizuojama dujotiekio trasa nekerta kaimų, miestelių ar didesnių gyvenviečių tik priartėja prie Kudonių, Dirgalonių, Lutonių, Radutiškių, Krasnasėlio, Graužų, Dauginavos, Skudenių, Naujosios Slabados, Pakertų, Jukonių, Matelskų, Gajaučiznos, Kairiškėlių, Vilčių, Saulučių, Stebeikių, Adomėlių, Šventininkų, Vilūnų, Purvininkų ir Lankakiemio gyvenviečių.

Prienų rajono savivaldybės teritorijoje trasa priartėja prie Skodiškių, Jakniškių, Vošiškių, Būdos, Slabados, Kašonių, Mediniškių, Apušoto, Lingėniškių, Jiezno Kolonijos, Jiezno, Kukiškių,

Grikapėdžio, Beniukų, Verbyliškių, Kurmoniškių, Dvareliškių ir Vėžionių gyvenviečių. Artimiausios gyvenvietės Birštono savivaldybėje yra Dirvoniškių, Kamiliavos ir Šilaičių.

Alytaus rajono savivaldybėje analizuojama dujotiekio trasa pietryčių kryptimi apeina Alytaus miestą. Taip pat priartėja prie Pabalių, Mišiškių, Punios, Aleksandravos, Žagarių, Pievagalių, Panemuninkų, Mikutiškių, Dubenkos, Kriaunių, Dubėnų, Genių, Raudonikių, Vytautiškių, Paplansky, Būtkūnų, Barkūniškio, Pakašavo, Jackonių, Kabinių, Duselninkų, Arminų II, Kirmėliškių, Paberžinės, Kalesninkų, Ūdrijos, Cibielių, Čižikų, Bernotiškių, Liuklingėnų, Daugirdų, Krokialaukio, Krekštėnų, Maštalių, Gluosnininkų, Litvančiškių, Saulėnų, Ostampo, Bambininkų, Ažuolinių, Skiturių ir Giluičių gyvenviečių.

Lazdijų rajono savivaldybėje analizuojama dujotiekio trasa nekerta kaimų, miestelių ar didesnių gyvenviečių, tačiau kerta Krosnos gyvenvietės plėtos zoną bei priartėja prie Saltininkų, Birsčių, Naujavalakių, Krosnos, Tūriškių, Pėdiškių, Oleandrų, Ravanavo, Makaučiškės, Strazdų, Šeštokų, Jukneliškių, Kirsnelės, Vidzgailių, Dervinių, Dzūkų, Aštriosios Kirsnos, Papartėlių, Strumbagalvės, Kelmaičių, Vingrėnų ir Filicijanavo gyvenviečių.

Marijampolės savivaldybėje analizuojama dujotiekio trasa nekerta kaimų, miestelių ar didesnių gyvenviečių, tačiau priartėja prie Strazdų ir Išlandžių gyvenviečių.

Trasos pabaiga ties Lietuvos Respublikos ir Lenkijos Respublikos valstybių siena - į vakarus nuo Vingrėnų gyvenvietės.

Kryptis C.

Alytaus rajono savivaldybėje analizuojama dujotiekio trasa pietryčių kryptimi apeina Alytaus miestą bei Miklusėnų gyvenvietę. Taip pat priartėja prie Mišiškių, Punios, Aleksandravos, Žagarių, Pievagalių, Strielčių, Žaunieriškių, Jasunsky, Navicky, Kriaunių, Butkūnų, Rutkos, Butrimiškių, Užubalių, Daugirdėlių, Kaniūkų, Likiškių, Luksnėnų, Mančiūnų, Rožučių, Vovos, Bendrės, Miroslovo, Gudiniškių, Mankūnų ir Milastonio gyvenviečių.

Lazdijų rajono savivaldybėje analizuojama dujotiekio trasa pietryčių kryptimi apeina Lazdijų miestą. Taip pat priartėja Seiliūnų, Mankūnėlių, Gervėnų, Ginčionių, Miesto Kolonijos, Paserninkų, Ročkių, Bagdononių, Janėnų, Burakavo, Šventėžio, Kirtiliškių, Nemajūnų, Panarvės, Buktos, Staidarų, Žemaitkiemio, Salų, Viešartų, Dyviliškių ir Tarnaukos gyvenviečių.

5.4 Dirvožemis ir žemės gelmės

Didžioji dalis planuojamos dujotiekio trasos analizuojamų kryptų A, B ir C praeina Baltijos aukštumų srityje, nedidelė dalis praeina Vidurio Lietuvos žemumų srityje Alytaus rajone. Pagal pedologinį rajonavimą, Elektrėnų rajone (D-VI) vyrauja paprastieji jaurazemiai, Aukštadvario - Daugų rajone (D-VII) vyrauja pasotintieji ir nepasotintieji balkšvažemiai, Alytaus - Vištyčio rajone (D-VIII) vyrauja pasotintieji balkšvažemiai ir karbonatingieji išplautžemiai. Vidurio Lietuvos žemumų srityje išskiriamame Kėdainių - Marijampolės (C-III) rajone vyrauja pasotintieji rudžemiai ir stagniniai išplautžemiai.

Dujotiekio trasos analizuojamos kryptys A, B ir C praeina Dzūkų pakraštinės moreninės aukštumos srityje, į kurią patenka Dzūkų limnoglacialinė plynaukštė (XXIV), Dzūkų moreninio kalvyno (XXV) ir Dzūkų moreninės - fliuvioglacialinės pakilumos (XXVI) rajonai. Vyrauja limnoglacialinės plynaukštės ir pakraštinės moreninės aukštumos. Neries ir Nemuno upių slėniuose vyrauja limnoglacialinės lygumos. Analizuojamos dujotiekio trasos aplinkoje yra naudingųjų iškasenų telkinių. Daugiausiai aptinkama durpių, žvyro ir smėlio. Telkinių ištyrimo detalumai įvairūs: parengtinis, perspektyvus, detalus.

5.4.1 Gretimybėje esantys naudingų iškasenų plotai

Planuojamos dujotiekio jungties SP koncepcijos kryptys kerta keletą naudingų iškasenų plotų, kurių dauguma šiuo metu yra nenaudojami. Alternatyva B kerta naudojamą Kulabiškės žvyro karjerą.

Detalesnė informacija apie gretimybėje esančius naudingų iškasenų plotus žiūrėkite lentelėje žemiau.

5.4.1 lentelė. SP koncepcijos kryptių gretimybėje esantys naudingų iškasenų plotai

Savivaldybė	Telkinys	Pavadinimas	Būklė	Kryptis A atstumas, m	Kryptis B atstumas, m	Kryptis C atstumas, m
Širvintų r. sav.	Durpynas	Žinduliai	Nenaudojamas	413	417	
	Durpynas	Jauniūnai	Nenaudojamas	63	120	
Elektrėnų sav.	Durpynas	Tarbiškės	Nenaudojamas	286	32	
	Durpynas	Bizdukas	Nenaudojamas	38	52	
Kaišiadorių r. sav.	Durpynas	Mijaugonys	Nenaudojamas	kerta	kerta	
	Žvyras	Muro Strėvininkai	Naudojamas	252		
	Žvyras	Strėvininkai	Naudojamas	kerta	381	
Alytaus r. sav.	Žvyras	Kulabiškės	Naudojamas	75	kerta	
	Žvyras	Kulabiškės	Naudojamas	318	176	
	Žvyras	Kulabiškės	Naudojamas	376	246	
	Žvyras	Putinai	Naudojamas			380
	Sapropelis	Kavalys	nėra informacijos	281		
	Durpynas	Cibiliekai	Nenaudojamas		27	
	Durpynas	Čižikai (Alksnynas)	Nenaudojamas	322		
	Durpynas	Bernotiškės	Nenaudojamas	kerta		
	Durpynas	Patrakė	Nenaudojamas	kerta	482	
	Durpynas	Krikštėnai	Nenaudojamas	kerta		
	Durpynas	Giraitė	Nenaudojamas	kerta	kerta	
	Durpynas	Birščių plynė	Nenaudojamas	kerta	99	
Lazdijų r. sav.	Smėlis	Paserninkai	Nenaudojamas			kerta
	Durpynas	Ganiava	Nenaudojamas			kerta
	Durpynas	Bukta	Nenaudojamas			244
	Durpynas	Raišupis	Nenaudojamas			296
	Durpynas	Raišupis	Nenaudojamas			296

5.5 Paviršiniai ir požeminiai vandens telkiniai

Planuojamos dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje trasos analizuojamos SP koncepcijos kryptys kerta eilę Nemuno upės baseino paviršinių vandens telkinių: upių, upelių, kanalų. Numatoma trasa bus tiesiama per Nemuno upės baseino rajoną, pagrindinių Nemuno intakų, mažųjų Nemuno intakų, pagrindinių Neries intakų ir mažųjų Neries intakų pabaseinius.

Trasa kerta upes, tvenkinį ir priartėja prie ežerų, taip pat kerta vandens telkinių apsaugos zonas ir pakrančių apsaugos juostas. Planuojamas magistralinis dujotiekis, A krypties atveju, kirstų 46 vandens telkinius (45 upes ir 1 tvenkinį), B krypties – taip pat 46 vandens telkinius (46 upes), C krypties (planuojamos trasos analizuojamoje atkarpoje) – 21 upes (Alytaus ir Lazdijų rajonuose). Dujotiekio jungties trasos SP koncepcijos krypčių kertamų upių ir vandens telkinių sąrašas bei schema pateikiama Tekstiniame priede Nr. 5 bei Grafiniame priede Nr. 3.

Gruntinio vandens slūgsojimo sluoksniai planuojamos trasos SP koncepcijos krypčių aplinkoje labai įvairūs. Gruntinis vanduo sutinkamas aliuvinių nuosėdų vandeninguose sluoksniuose (durpės, klintis, tufas, sapropelis, smėlis), glacialinių, fliuvioglacialinių, limnoglacialinių smėlingų žvirgždinių nuosėdų vandeninguose sluoksniuose (įvairiagrūdis smėlis, žvirgždas, gargždas), limnoglacialinių molingų nuosėdų vandeninguose sluoksniuose (priesmėlis, aleuritas), moreninių nuogulų vandeninguose sluoksniuose (priemolis, priesmėlis), limnoglacialinių molingų nuosėdų vietinio pobūdžio vandeninguose horizontuose.

5.6 Saugomos ir Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijos

Saugomos ir Europos ekologinio tinklo NATURA 2000 teritorijos, į kurias patenka arba greta kurių praeina planuojamo dujotiekio SP koncepcijos kryptys, pateikiamos lentelėje žemiau bei 5.6.1. Pav. bei Grafiniame priede Nr. 4.

5.6.1 lentelė. Informacija apie saugomas teritorijas ir jose saugomas vertybes (pagal saugomų teritorijų kadastro žemėlapių duomenis. Prieiga per internetą <http://stk.vstt.lt/>)

Nr.	Saugoma teritorija	Plotas, ha	Steigimo tikslas	Trasos (koridoriaus ašies) atstumas iki saugomos teritorijos ribos, m		
				Kryptis A	Kryptis B	Kryptis C
1	Bartkuškio telmologinis draustinis	197,67	Išsaugoti Neries žemupio plynaukštei būdingą Gerviraisčio pelkinį kompleksą	1987	571	-
2	Gerviraisčio pelkė (NATURA 2000, BAST)	197,67	BAST saugomos vertybės: 7110 Aktyvios aukštapelkės; 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai, 91D0 Pelkiniai miškai	1987	571	-
3	Kernavės valstybinis kultūrinis rezervatas	194,43	Išsaugoti Kernavės teritorinį kultūros paveldo objektų (vertybių) kompleksą, jo teritorijoje esančias nekilnojamasias ir kilnojamasias kultūros vertybes, organizuoti nuolatinius mokslinius jų tyrimus, jas reikiamai tvarkyti, eksponuoti ir propaguoti	611	761	-
4	Kernavės valstybinis kultūrinis rezervatas (buferinė apsaugos zona)	194,44	Išsaugoti Kernavės teritorinį kultūros paveldo objektų (vertybių) kompleksą, jo teritorijoje esančias nekilnojamasias ir kilnojamasias kultūros vertybes, organizuoti nuolatinius mokslinius jų tyrimus, jas reikiamai tvarkyti, eksponuoti ir propaguoti	Kerta (6161 m)	Kerta (1313 m)	-
5	Neries upė (NATURA 2000, BAST)	2398,52	BAST saugomos vertybės: 3260, Upių sraunumos su kurklių bendrijomis; Baltijos lašiša; Kartuolė; Paprastasis kirtiklis; Paprastasis kūjagalvis;	Kerta (95 m)	Kerta (107 m)	-
6	Neries regioninis parkas	10523,95	Išsaugoti Neries vidurupio kraštovaizdį, jo gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes	1170	34	-
7	Grabijolų miškas (NATURA 2000, BAST)		BAST saugomos vertybės: 9010, Vakarų taiga, 9180, Griovių ir šlaitų miškai	1170	34	-
8	Kulio kraštovaizdžio draustinis	886,09	Išsaugoti miškingą, išraižytą raguvomis Neries upės slėnio atkarpą, turtingą kultūros paveldo, Grabijolų kaimą su jam priklausančia žeme abipus Neries upės, kaimo plano struktūrą	1170	34	-
9	Ilgio ornitologinis draustinis	369,99	Zoologinis-ornitologinis draustinis	229	475	-

Nr.	Saugoma teritorija	Plotas, ha	Steigimo tikslas	Trasos (koridoriaus ašies) atstumas iki saugomos teritorijos ribos, m		
				Kryptis A	Kryptis B	Kryptis C
10	Strošiūnų šilas (NATURA 2000, BAST)	53,38	BAST saugomos vertybės: Raudonpilvė kūmutė; Skiauterėtasis tritonas; Šarvuotoji skėtė	762	661	-
11	Strošiūnų kraštovaizdžio draustinis	3148,91	Išsaugoti ypač raiškų unikalios stipriai eroduotos moreninės pakilumos kraštovaizdį	762	661	-
12	Šventininkų botaninis draustinis	18	Gamtinis draustinis. Steigėjas Kaišiadorių rajono taryba	18	55	-
13	Nemuno kilpų regioninis parkas	25171	Isteigtas siekiant išsaugoti unikalų didžiųjų Nemuno kilpų ir Punios šilo kraštovaizdį, gamtinių ekosistemų ir kultūros paveldo vertybes.	Kerta (994 m)	184	Kerta (63 m)
14	Pelekonių archeologinis draustinis	306,67	Išsaugoti archeologinių vertybių – Pelekonių piliakalnių kompleksą ir jo aplinką	945	971	-
15	Daukantų geomorfologinis draustinis	979,78	Išsaugoti geomorfologiniu požiūriu unikalų erozinį Nibrių atragį, raiškią erozinę Daukantų dubumą, stačiašlaitį Jiežnelės upelio slėnį ir griovų bei raguvų suraižytus pagrindinius Nemuno slėnio šlaitus	471	471	-
16	Punios kraštovaizdžio draustinis	185,456	Saugomas išraiškingas stačių miškingų Nemuno ir Punelės šlaitų kraštovaizdis su vienu žymiausių ir didžiausių Lietuvoje Punios piliakalniu bei Punios bažnyčios architektūros kompleksu	55	217	Kerta (225 m)
17	Didžiųjų Nemuno kilpų hidrografinis draustinis	1348,29	Išsaugoti visoje ledyninio reljefo paplitimo zonoje unikalaus pobūdžio ir masto Didžiųjų Nemuno kilpų (Punios, Balbieriškio, Prienų ir Birštono) hidrografinę struktūrą	360	457	1655
18	Nemuno kilpos (NATURA 2000, BAST)	1345,76	BAST saugomos vertybės: 3270, Dumblingos upių pakrantės; Kartuoėlė; Paprastas kirtiklis; Pleištinė skėtė; Salatis; Ūdra	360	431	1655
19	Nemuno kilpų regioninis parkas (buferinė apsaugos zona)	25349,34	Išsaugoti unikalų Didžiųjų Nemuno kilpų ir Punios šilo kraštovaizdį, jo gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes	Kerta (9987 m)	Kerta (9839 m)	Kerta (4930 m)

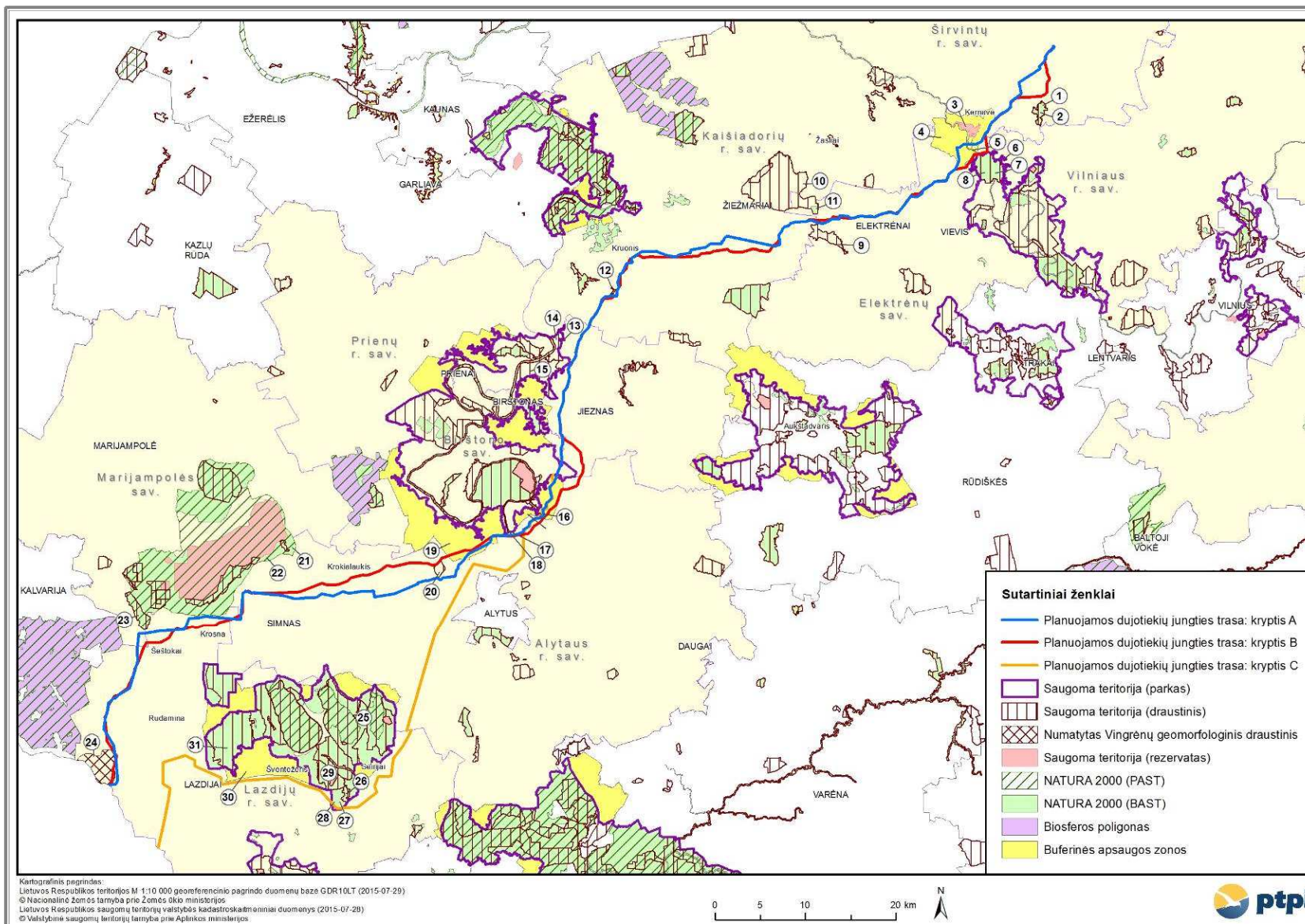
Nr.	Saugoma teritorija	Plotas, ha	Steigimo tikslas	Trasos (koridoriaus ašies) atstumas iki saugomos teritorijos ribos, m		
				Kryptis A	Kryptis B	Kryptis C
20	Sabališkės pedologinis draustinis	129,43	Išsaugoti Rytų Lietuvos aukštumų vakarinių atšlaičių velėninių glėjinių priemolio ir molio dirvožemių dangos etaloną	127	Trasa 661 m ilgio atkarpoje praeina kvartaline linija šalia draustinio	-
21	Žuvinto, Žaltyčio ir Amalvo pelkės (NATURA 2000, PAST)	18489,69	PAST saugomos vertubės: Didžiųjų baurių (<i>Botaurus stellaris</i>), nendrinų lingių (<i>Circus aeruginosus</i>), pievinių lingių (<i>Circus pygargus</i>), tetervinių (<i>Tetrao tetrix</i>), griežlių (<i>Crex crex</i>), švygždų (<i>Porzana porzana</i>), plovinių vištelių (<i>Porzana parva</i>), gervių (<i>Grus grus</i>), tikučių (<i>Tringa glareola</i>), juodųjų žuvėdrų (<i>Chlidonias niger</i>), vidutinių margųjų genių (<i>Dendrocopos medius</i>), baltnugarių genių (<i>Dendrocopos leucotos</i>), mėlyngurklių (<i>Luscinia svecica</i>), meldinių nendrinukių (<i>Acrocephalus paludicola</i>); migruojančių gervių (<i>Grus grus</i>), baltakakčių žąsų (<i>Anser albifrons</i>) ir želmeninių žąsų (<i>Anser fabalis</i>) sankauptų vietų apsaugai	180	761	-
22	Žuvinto ežeras ir Buktos miškas (NATURA 2000, BAST)	15867,77	BAST saugomos vertybės: 3140 Ežerai su menturdumblių bendrijomis; 3160 Natūralūs distrofiniai ežerai; 6410 Melvenynai; 6430 Eutrofiniai aukštieji žolynai; 6450 Aliuvinės pievos; 6510 Šienaujamos mezofitų pievos; 7110 Aktyvios aukštapelkės; 7120 Degradavusios aukštapelkės; 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai; 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės; 7230 Šarmingos žemapelkės; 9050 Žolių turtingi eglynai; 9080 Pelkėti lapuočių miškai; 9160 Skroblynai; 91D0 Pelkiniai miškai; 91E0 Aliuviniai miškai; Baltamargė šaškytė; Dvilapis purvuolis; Pelkinė uolaskėlė; Raudonpilvė kūmutė; Ūdra; Didysis auksinukas; Plačioji dusia; Žvilgančioji riestūnė; Mažoji suktenė	180	761	-

Nr.	Saugoma teritorija	Plotas, ha	Steigimo tikslas	Trasos (koridoriaus ašies) atstumas iki saugomos teritorijos ribos, m		
				Kryptis A	Kryptis B	Kryptis C
23	Žaltyčio botaninis-zoologinis draustinis	410	Išsaugoti gausia ornitofauna pasižymintį tipinį eutrofinį Žaltyčio ežerą su būdinga augalija ir gyvūnija.	427	1491	-
24	Vingrėnų geomorfologinis draustinis (numatytas)*	apie 700	Išsaugoti ypač raiškų Dzūkų aukštumų lygiagrečių kraštinių moreninių gūbrių masę ir aukščiausią Dainavos regione vietovę – Bieliškių kalną (199,8 metro)	Kerta (apie 240 m)**	Kerta (apie 2565 m)**	-
25	Metelių kraštovaizdžio draustinis		Išsaugoti Metelių ir Obelijos ežerų, jų apyžerių kraštovaizdį su vaizdingu Obelytės slėniu, Statiškės, Širvinto miškais, ornitologiniu požiūriu vertingu Karvinės pelkiniu kompleksu, kalkingas Maušelio ežero žemapelkes su retų ir nykstančių augalų bendrijomis, gausia ir įvairia ornitofauna;	-	-	846
26	Juodabalės zoologinis draustinis		Išsaugoti balinių vėžlių populiaciją Menkučio ežere ir pelkėtose jo apylinkėse;	-	-	538
27	Metelių regioninis parkas	15300	Išsaugoti didžiuosius pietų Lietuvos ežerus (Dusia, Metelys, Obelija), jų apylinkes, kraštovaizdį, kultūros paveldo vertybes, savitą augaliją ir gyvūniją, svarbias vandens paukščių perėjimo ir poilsio migracijų metu vietas; atkurti sunaikintus ir pažeistus gamtos, kultūros kompleksus bei objektus; vykdyti tyrimus ir stebėjimus, kaupti informaciją gamtosaugos, kultūros paveldo apsaugos ir kitose srityse; sudaryti sąlygas plėtoti pažintinį turizmą ir poilsioavimą tam skirtose zonose bei vietose, nustatytose regioninio parko planavimo schemeje; vykdyti šviečiamąją ir kultūrinę veiklą, propaguoti gamtos ir kultūros paveldą bei jo apsaugą.	-	-	Kerta (1538 m)
28	Metelių regioninis parkas (NATURA 2000, BAST)	15300	Išsaugoti didžiuosius pietų Lietuvos ežerus (Dusia, Metelys, Obelija), jų apylinkes, kraštovaizdį, kultūros paveldo vertybes, savitą augaliją ir gyvūniją, svarbias vandens paukščių perėjimo ir poilsio migracijų metu vietas; atkurti sunaikintus ir pažeistus gamtos, kultūros	-	-	Kerta (1538 m)

Nr.	Saugoma teritorija	Plotas, ha	Steigimo tikslas	Trasos (koridoriaus ašies) atstumas iki saugomos teritorijos ribos, m		
				Kryptis A	Kryptis B	Kryptis C
			kompleksus bei objektus; vykdyti tyrimus ir stebėjimus, kaupti informaciją gamtosaugos, kultūros paveldo apsaugos ir kitose srityse; sudaryti sąlygas plėtoti pažintinį turizmą ir poilsio turizmą tam skirtose zonose bei vietose, nustatytose regioninio parko planavimo scheme; vykdyti šviečiamąją ir kultūrinę veiklą, propaguoti gamtos ir kultūros paveldą bei jo apsaugą.			
29	Trako botaninis-zoologinis draustinis		Išsaugoti unikalias reliktines bekočių ažuolų bendrijas, retų ir nykstančių augalų augavietes, erelių rėksnių perimvietes;	-	-	578
30	Metelių regioninis parkas (buferinė apsaugos zona)	15300	Išsaugoti didžiuosius pietų Lietuvos ežerus (Dusia, Metelys, Obelija), jų apylinkes, kraštovaizdį, kultūros paveldo vertybes, savitą augaliją ir gyvūniją, svarbias vandens paukščių perėjimo ir poilsio migracijų metu vietas; atkurti sunaikintus ir pažeistus gamtos, kultūros kompleksus bei objektus; vykdyti tyrimus ir stebėjimus, kaupti informaciją gamtosaugos, kultūros paveldo apsaugos ir kitose srityse; sudaryti sąlygas plėtoti pažintinį turizmą ir poilsio turizmą tam skirtose zonose bei vietose, nustatytose regioninio parko planavimo scheme; vykdyti šviečiamąją ir kultūrinę veiklą, propaguoti gamtos ir kultūros paveldą bei jo apsaugą.	-	-	210
31	Teizų kraštovaizdžio draustinis		Išsaugoti unikalų moreninį masivą šiauriniame Sūduvos aukštumų šlaite su ypač raiškiomis drumlinių formos kalvomis, sausų pievų bendrijomis, kultūros vertybėmis;	-	-	670

* Planuojamas pagal LR Vyriausybės 2011 m. birželio 22 d. nutarimo Nr. 764 90.6.6. punktą;

** Ribos nėra nustatytos

5.6.1 pav. Artimiausios saugomos ir NATURA 2000 teritorijos.

5.7 Kultūros paveldas

Kultūros vertybių registro duomenimis, planuojamos dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje trasos analizuojamų SP koncepcijos krypčių aplinkinėse teritorijose, analizuojant 500 m atstumu į abi puses nuo trasos ašinės linijos, yra identifikuotų kultūros vertybių (žr. 5.7.1 lentelę bei 5.7.1 pav.).

Rengiant „Dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statybos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą“ dr. M. Bertašius 2014 metais atliko archeologinius žvalgymus, kurių metu identifikuoti neregistruoti kultūros objektai ir kapinės.

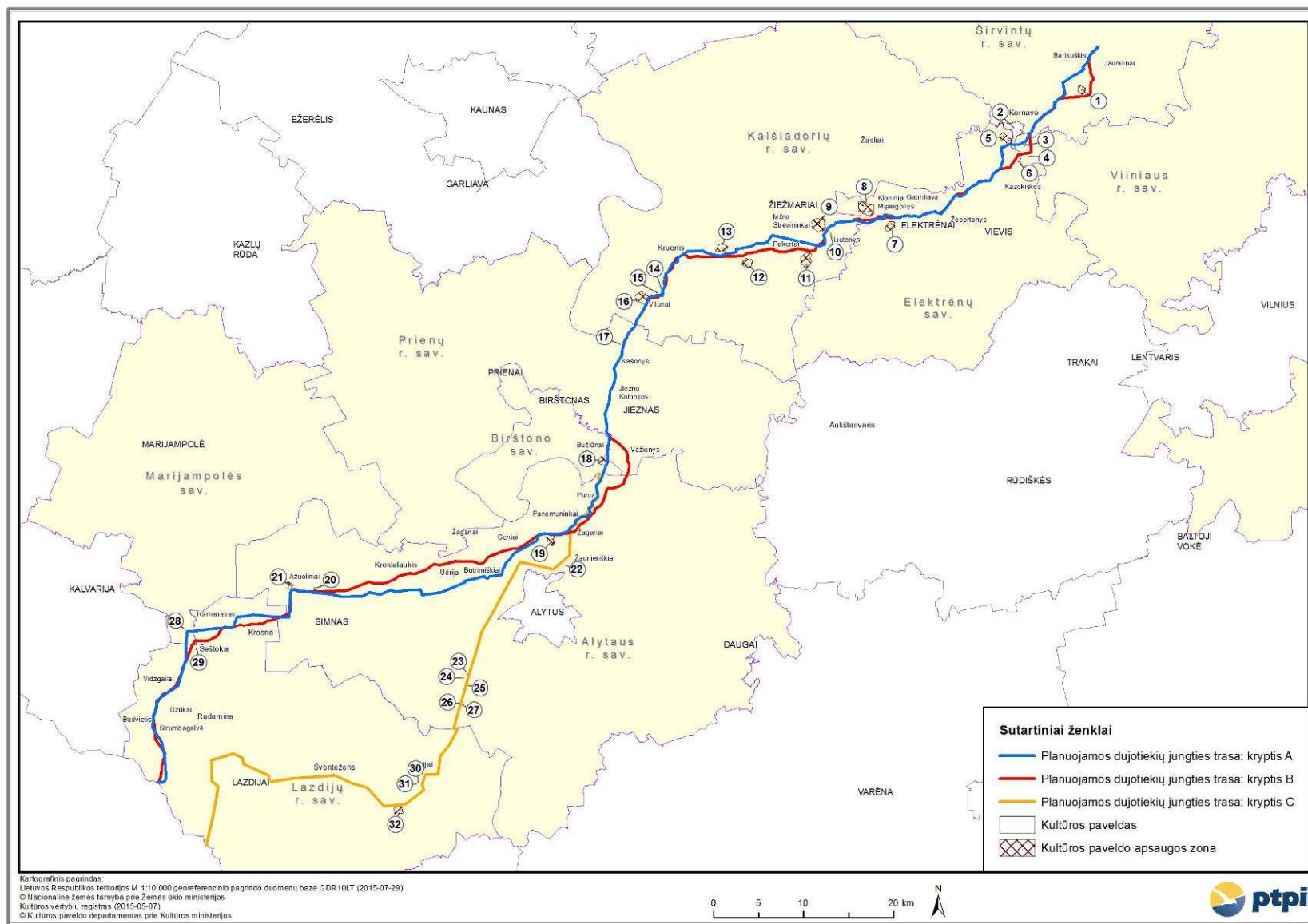
Išsami informacija apie esamas registruotas bei neregistruotas kultūros paveldo vertybes, planuojamos dujotiekių jungties trasos SP koncepcijos krypčių gretimybėje yra išnagrinėta Aplinkos apsaugos agentūros 2015-08-15 raštu Nr. (15.9)-A4-9208 patvirtintos PŪV PAV ataskaitos 6.14 skyriuje.

5.7.2. lentelėje pateikiama trumpa informacija apie kapines, kurios nėra registruotos Kultūros vertybių registre, ir kurios priskirtos neveikiančių kapinių kategorijai bei jos nutolusios nuo ašinių planuojamos trasos analizuojamų SP koncepcijos krypčių linijų ne toliau kaip 625 m.

5.7.1 lentelė. Kultūros paveldo objektai analizuojamų SP koncepcijos krypčių gretimybėje.

Savivaldybė	Nr.	Kultūros paveldo pavadinimas	Kodas	KVR objekto plotas, m ²	Trasos (koridoriaus ašies) atstumas iki kultūros paveldo, m		
					Kryptis A	Kryptis B	Kryptis C
Širvintų r. sav.	1	Plikiškių pilkapynas (apsaugos zona)	3406	13200 (vizualinis)	1278	258	-
	2	Kernavės archeologinė vietovė (UNESCO teritorija)	37320	2845709	kerta	694	-
Vilniaus r. sav.	3	Kernavėlės dvarvietė	25206	45999	124	472	-
	4	Grabijolų pilkapynas	5658	16705	1592	312	-
Elektrėnų sav.	5	Mitkiškių senovės gyvenvietė (apsaugos zona)	2566	26900	kerta	1376	-
	6	Paalkių piliakalnis	31075	11800	1619	341	-
	7	Gojaus, Perkūnkiemio, Elektrėnų pilkapynas (apsaugos zona)	16184	9300 (vizualinis)	486	429	-
	8	Kalninių, Mijaugonių piliakalnis su gyveniete (apsaugos zona)	24495	1915000 (vizualinis), 32000 (fizinis)	579	403	-
Kaišiadorių r. sav.	9	Mūro Strėvininkų piliakalnis su gyveniete (apsaugos zona)	23723	1736000 (vizualinis)	243	243	-
	10	Lietuvos kario Antano Malašausko kapas	33350	2	405	405	-
	11	Balceriškių piliakalnis (apsaugos zona)	5037	20000 (vizualinis)	972	207	-
	12	Buivydonių piliakalnis (apsaugos zona)	5038	823000 (vizualinis), 2400 (fizinis)	1167	379	-
	13	Pridotkų, Žukų piliakalnis su gyveniete (apsaugos zona)	23721	7000	324	557	-
	14	Šventininkų senovės gyvenvietė	37335	11112	85	104	-
	15	Vilūnų senovės gyvenvietė	22107	3300	38	154	-
	16	Palapainio, Vilūnų piliakalnis su gyveniete (apsaugos zona)	23719	1345000 (vizualinis),	0	41	-

Savivaldybė	Nr.	Kultūros paveldo pavadinimas	Kodas	KVR objekto plotas, m ²	Trasos (koridoriaus ašies) atstumas iki kultūros paveldo, m		
					Kryptis A	Kryptis B	Kryptis C
				17400 (fizinis)			
Prienų r. sav.	17	Valiūniškių senosios kapinės	3784	3193	382	403	-
Birštono sav.	18	Šilaičių pilkapynas (apsaugos zona)	13020	610000 (vizualinis), 21803 (fizinis)	87	2274	-
Alytaus r. sav.	19	<i>Rumbonių piliakalnis su gyvenviete (apsaugos zona)</i>	22605	28800	211	156	-
	20	Sodyba (apsaugos zona)	16620	2700	257	166	-
	21	Ažuolinių, Bambininkų piliakalnis su gyvenviete (apsaugos zona)	22623	31800	249	243	-
	22	Lietuvos partizanų kovos ir žūties vieta	29581	80	-	-	454
	23	Kalnas vad. Olakalniu, kitaip Šauliakalniu	21472	12800	-	-	164
	24	Miroslavo k. trečiosios senosios kapinės, vad. Prūskapinėmis	12281	2200	-	-	492
	25	Miroslavo mstl. žydų senosios kapinės (apsaugos zona)	11456	5500	-	-	48
	26	Mankūnų pilkapių vieta	2371	3398	-	-	kerta
	27	Mankūnų senovės gyvenvietė	38331	15027	-	-	kerta
Marijampolės r. sav.	28	Strazdų k. senosios kapinės (apsaugos zona)	21835	400	321	1630	-
Lazdijų r. sav.	29	Šeštokų geležinkelio stoties pastatų kompleksas	32382	7665	1111	469	-
	30	Seirijų žydų senosios kapinės	20819	15007	-	-	415
	31	Lietuvos kario Broniaus Varnelės kapas	32760		-	-	470
	32	Paserninkų piliakalnis su gyvenviete (apsaugos zona)	22937	20	-	-	13

5.7.1 pav. Artimiausios kultūros paveldo vertybės

5.7.2 lentelė. Artimiausios kapinės (neregistruotos Kultūros vertybių registre) nagrinėjamos trasos atžvilgiu.

Kapinių pavadinimas	Kapinių centro koordinatės	Kapinių atstumas nuo MD iki trasos		
		Kryptis A	Kryptis B	Kryptis C
Kaišiadorių r.sav.				
Mūro Strėvininkų k. kapinės	X 6070438, Y 530679	~0,08 km. Kapinės patenka į alternatyvos A koridorių.	~ 0,75 km priartėja iš P prie teritorijos X	Nenumatyta šioje savivaldybėje
Kudonių k. kapinės	X 6072622, Y 536314	~0,11 km priartėja iš Š prie teritorijos. Kapinės patenka į alternatyvos A koridorių.	~0,14 km priartėja iš PR prie teritorijos X	
Kairiškių k. kapinės	X 6070085, Y 523898	~ 0,39 km priartėja iš P prie teritorijos X	~ 1,05 km priartėja iš P prie teritorijos X	
Joniliškių k. kapinės	X 6069479, Y 520685	~ 0,22 km priartėja iš P prie teritorijos X	~ 0,63 km priartėja iš P pusės prie teritorijos X	
Kruonio mstl. sentikių kapinės	X 6067916, Y 515839	~ 0,64 km iki teritorijos ribos X	~ 0,8 km iki teritorijos ribos X	
Elektrėnų sav.				
Abromiškių k. kapinės	X 6073247, Y 546980	~0,47 km priartėja iš V prie kapinių ribos X	~0,55 km priartėja iš V prie kapinių ribos X	Nenumatyta šioje savivaldybėje
Migūčionių (Naujųjų) k. kapinės	X 6073020, Y 543026	~0,27 km priartėja iš Š prie kapinių ribos X	~0,25 km priartėja iš Š prie kapinių ribos X	
Kalninių Mijaugonių k. kapinės	X 6073673, Y 538893	~0,69 km priartėja iš PR pusės X	~ 0,61 km priartėja iš PR pusės X	
Širvintų r. sav				
Žarnavagių k. kapinės	X 6090700, Y 563376	~0,45 km į R nuo trasos objekto teritorija X	~0,38 km į R nuo trasos objekto teritorija X	Nenumatyta šioje savivaldybėje
Plikiškių k. kapinės	X 6088566, Y 562641	~ 0,99 km į R nuo trasos objekto teritorija X	~0,63 km į V nuo trasos objekto teritorija ~0,105 km į V nuo subalternatyvos B1 (13-14') trasos objekto teritorija X	

5.8 Miškai

Didžioji dujotiekio trasos dalis yra planuojama agrarinėmis teritorijomis. Šiose vietose augalija sukultūrinta ir jos ypatumai priklauso nuo ūkininkavimo pobūdžio ir intensyvumo.

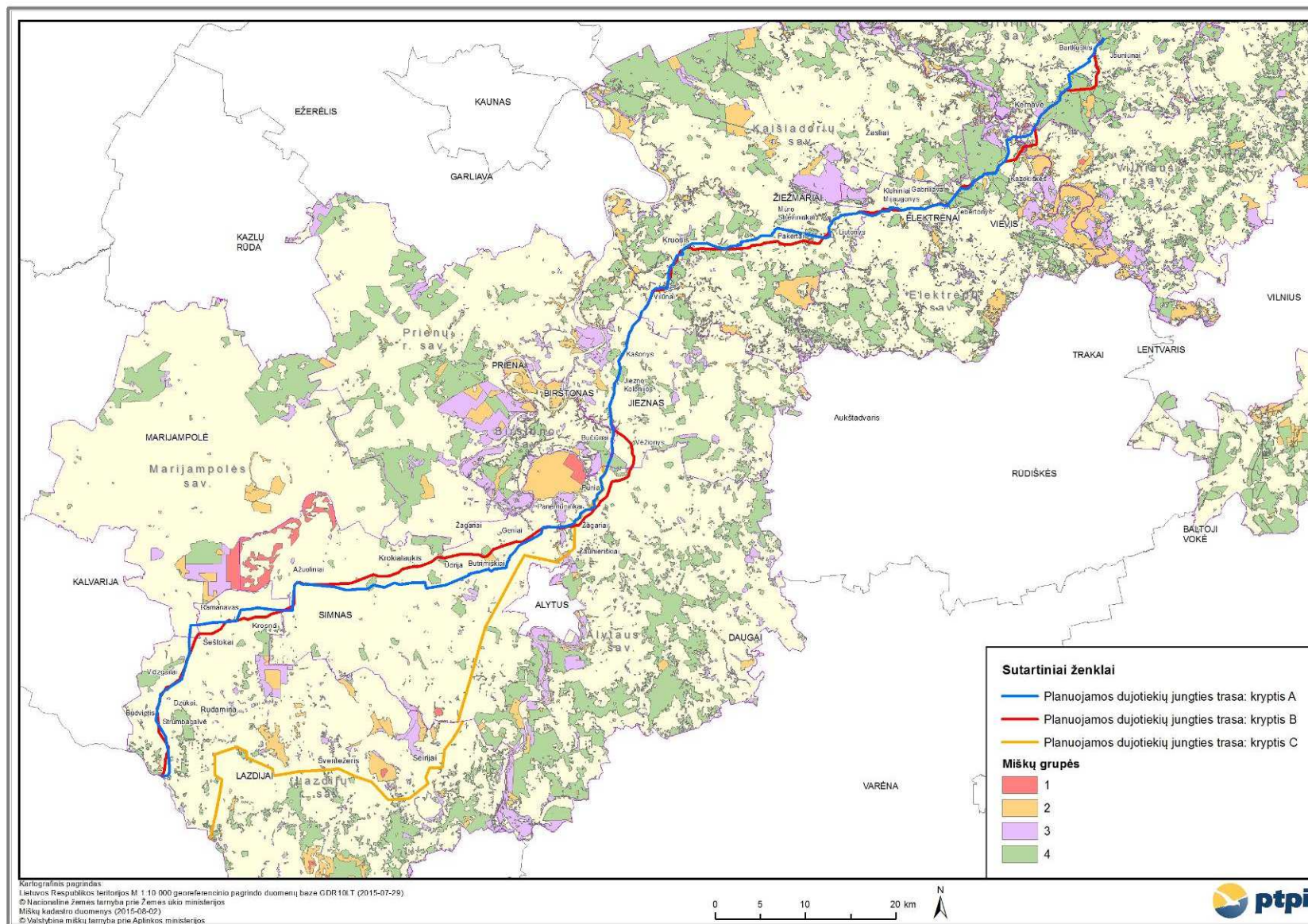
Dalis planuojamos dujotiekių jungties trasos kerta miškais apaugusias teritorijas. Medyno rūšinę sudėtį ir struktūrą lemia dirvožemio savybės, hidrologinis režimas bei ūkininkavimo ypatumai. Miškuose, kuriuose planuojama dujotiekio trasa pagal SP koncepcijos kryptis vyrauja eglynai (vakarų taigos krūmokšniniai eglynai; eglynai su plačialapių miškų elementais) bei pušynai (žaliasamaniai pušynai, pušynai su plačialapių miškų elementais).

Trasa kerta arba priartėja prie miškų, kurie priklauso Veisiejų, Marijampolės, Alytaus, Prienų, Kaišiadorių, Vilniaus, Ukmergės urėdijoms.

Miško sklypai, kuriuos kerta planuojama dujotiekių jungties trasa pagal SP koncepcijos kryptis, suskirstyti į grupes: I grupė rezervaciniai miškai; II grupė spec. paskirties miškai; III grupė apsauginiai miškai; IV grupė ūkiniai miškai. Detali informacija apie dujotiekio trasos koridoriaus kertamus miškus (miškų grupės, trasos ruožo ilgis) pateikiama žemiau lentelėje ir 5.8.1 pav.

5.8.1 lentelė. Dujotiekių jungties trasos ilgiai mišku apaugusiose teritorijose

Miškų grupės		Trasos ruožų ilgis miškuose, km		
		Kryptis A	Kryptis B	Kryptis C
I	Rezervatiniai miškai	-	-	-
II	Spec. paskirties miškai	0,735	1,312	-
III	Apsauginiai miškai	2,177	2,365	2,939
IV	Ūkiniai miškai	13,980	17,592	1,475
	Viso miškų:	16,892	21,269	4,414

5.8.1 pav. Artimiausios miškais apaugusios teritorijos

5.9 Kraštovaizdis

Remiantis LR Nacionalinio atlaso Gamtinio karkaso žemėlapiu (<https://www.geoportal.lt>), analizuojamos dujotiekių jungties trasos SP koncepcijos kryptys kerta:

- geoeologines takoskyras – teritorijų juostas, atskiriančios stambias geosistemas ir atliekančios ekologinį tarpsisteminį kompensavimą;
- migracijos koridorius – tai slėniai, raguvynai bei dubakloniai, kitos žemesnėse reljefo vietose esančios teritorijos, kuriomis vyksta intensyvi medžiagų, energijos ir gamtinės informacijos srautų apykaita ir augalų bei gyvūnų rūšių migracija;
- geosistemų vidinio stabilizavimo arealus - teritorijos, atliekančios ekologinį kompensavimą geosistemose.

Analizuojamos dujotiekių jungties trasos SP koncepcijos kryptys kirs nedrėkinamas dirbamas žemes, ganyklas, kompleksinius žemdirbystės plotus, dirbamas žemės plotus su natūralios augalijos intarpais, pereinamosios miškų stadijos krūmynus, spygliuočių, lapuočių, mišrius miškus.

6. SU SPECIALIUOJU PLANU SUSIJUSIOS APLINKOSAUGOS PROBLEMOS

Planuojamos dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje SP įgyvendinimo metu atliekami darbai ir jų sukeltos aplinkosauginės problemos, galinčios turėti reikšmingų pasekmių aplinkai pateikiami lentelėje žemiau:

6.1 lentelė. Su magistraliniu dujotiekiu susijusios pagrindinės aplinkosaugos problemos.

Projekto etapas/ Darbai	Pagrindiniai nagrinėjami komponentai								
	Saugomos teritorijos	Bioįvairovė	Visuomenės sveikata	Dirvožemis ir žemės	Vanduo	Kultūros paveldas	Socio-ekonominė aplinka	Aplinkos oras	Kraštovaizdis
Statybos etapas									
Laikinių privažiavimo kelių ir kitos dujotiekių infrastruktūros įrengimas.									
Viršutinio dirvožemio sluoksnio nuėmimas, sandėliavimas, galimas transporto poveikis									
Darbo zonoje kertami medžiai ir krūmai									
Žemėnaudos kitimas, servitutų nustatymas ir veiklos apribojimai									
Laikinas triukšmo ir vibracijos, išmetimų padidėjimas dėl technikos, gręžimo ir žemės darbų									
Vandens paėmimas dujotiekių bandymo ir eksploatacijos metu									
Naudojamos cheminės (nekenksmingos) medžiagos uždaro gręžimo metu									
Eksploatacijos etapas									
Žemėnaudos kitimas, servitutų nustatymas ir veiklos apribojimai									
Dujotiekių aptarnavimas ir remontas, želdynų pjovimas apsaugos zonoje ir kt.									
Pagrindiniai triukšmo ir vibracijos šaltiniai – aptarnaujantis transportas									

Žymėjimas lentelėje:

 - numatomos pasekmės aplinkai.

Dalis planuojamos dujotiekių trasos (apie 17 % viso trasos ilgio) numatyta esamų MD Vilnius-Kaunas, MD Vilnius- Kaunas atšakos į Alytaus dujų skirstymo stotį (DSS) bei MD Minskas-Vilnius-Vievis apsaugos zonų ribose. Tokiu būdu eksploatacijos metu būtų:

- išnaudojamas energetikos objektų koridorius;

- mažiau išplečiamos apsaugos zonos ribos ir su tuo susiję žemėnaudos apribojimai žemės sklypų savininkams;
- mažiau kertama miško ir krūmynų, suformuojant dujotiekio statybai ir eksploatacijai reikalingą infrastruktūros koridorių.

7.TARPTAUTINIŲ, EUROPOS BENDRIJOS IR NACIONALINIŲ LYGMENIŲ NUSTATYTI APLINKOS APSAUGOS TIKSLAI, SUSIJĘ SU SPECIALIUOJU PLANU

Pagrindinius bendruosius Europos sąjungos aplinkos apsaugos tikslus nustatyto *Europos Bendrijos steigimo* sutartyje pateikta Bendrijos aplinkos politika (EB steigimo sutarties 174 straipsnis):

- išlaikyti, saugoti ir gerinti aplinkos kokybę;
- saugoti žmonių sveikatą;
- apdairiai ir racionaliai naudoti gamtos išteklius;
- remti tarptautinio lygio priemonės, skirtas regioninėms ar pasaulinėms aplinkos problemoms spręsti.

Analizuojamo specialiojo plano įgyvendinimui yra svarbūs Europos sąjungos lygmeniu nustatyti ekologinio tinklo NATURA 2000 steigimo ir aplinkos apsaugos tikslai. Siekiant įgyvendinti Europos Sąjungos (ES) direktyvų Dėl laukinių paukščių apsaugos (79/409/EEC) ir Dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (92/43/EEC) reikalavimus, Lietuvoje yra plėtojamas NATURA 2000 teritorijų tinklas. NATURA 2000 teritorijos yra integruojamos į dabartinę nacionalinę saugomų teritorijų sistemą.

Analizuojama specialiojo plano įgyvendinimo teritorija kerta vieną ekologinio tinklo NATURA 2000 teritoriją – Neries upės (BAST). Taip pat gretimoje aplinkoje (apie 34 m atstumu) yra ekologinio tinklo NATURA 2000 Grabijolų miško (BAST) teritorija. Plačiau 5.6 skyriuje.

Nacionalinių lygmeniu nustatyti aplinkos apsaugos tikslai analizuojamoje trasos teritorijoje yra susiję su valstybės saugomų teritorijų aplinkos apsauga.

Bendrąją valstybės saugomų teritorijų sistemą sudaro (VSTT prie AM informacija; <http://www.vstt.lt/VI/index.php#r/75>):

- Konservacinio prioriteto saugomos teritorijos, kuriose saugomi unikalūs arba tipiški gamtinio bei kultūrinio kraštovaizdžio kompleksai ir objektai. Joms priskiriami rezervatai (gamtiniai ir kultūriniai), draustiniai bei gamtos ir kultūros paveldo objektai (paminklai).
- Ekologinės apsaugos prioriteto saugomos teritorijos, išskiriamos norint išvengti neigiamo poveikio saugomiems gamtos ir kultūros paveldo kompleksams bei objektams arba neigiamo antropogeninių objektų poveikio aplinkai. Šiai kategorijai priskiriamos ekologinės apsaugos zonos.
- Atkuriamosios apsaugos saugomos teritorijos, skiriamos gamtos išteklių atsistatymui, pagausinimui bei apsaugai. Joms priskiriami atkuriamieji ir genetiniai sklypai.
- Kompleksinės saugomos teritorijos, kuriose sujungiamos išsaugančios, apsaugančios, rekreacinės ir ūkinės zonos pagal bendrą apsaugos, tvarkymo ir naudojimo programą. Joms priskiriami valstybiniai (nacionaliniai ir regioniniai) parkai bei biosferos monitoringo teritorijos (biosferos rezervatai ir biosferos poligonai).

Rengiamo specialiojo plano sprendinių įgyvendinimo (pagal SP koncepcijos kryptis) teritorijoje yra išsidėsčiusios šios saugomos teritorijos ir/ar jų apsaugos zonos :

- Kernavės valstybinio kultūrinio rezervato buferinė apsaugos zona;
- Nemuno kilpų regioninio parko buferinė apsaugos zona;
- Sabališkės pedologinis draustinis.

Analizuojamoje teritorijoje (pagal SP koncepcijos kryptis) yra vertinamas ir pagal Alytaus apskrities teritorijos bendrąjį planą numatytas steigti Vingrėnų geomorfologinis draustinis (LR Vyriausybės 2011 m. birželio 22 d. nutarimo Nr. 764 90.6.6. punktas).

Siekiant kuo mažiau kirsti numatomam draustiniui planuojamą (ribos nenustatytos) teritoriją, rengiant PAV B alternatyvos trasa greta Lietuvos-Lenkijos sienos buvo pakoreguota (analizuojama specialiojo plano koncepcijos kryptis B).

Pagal LR Vyriausybės 2002 m. lapkričio 5 d. nutarimą Nr. 1745 Kernavės valstybinis kultūrinis rezervatas įsteigtas siekiant išsaugoti Kernavės teritorinį kultūros paveldo objektų (vertybių) kompleksą, jo teritorijoje esančias nekilnojamąsias ir kilnojamąsias kultūros vertybes, organizuoti nuolatinis mokslinius jų tyrimus, jas reikiamai tvarkyti, eksponuoti ir propaguoti.

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. balandžio 29 d. nutarimą Nr. 490 Nemuno kilpų regioninio parko paskirtis yra:

- išsaugoti didžiųjų Nemuno kilpų – Punios, Balbieriškio, Prienų ir Birštono – sistemą, Nemuno, Verknės, natūralių upelių slėnių struktūrą su unikaliais atragiais, dubumomis, gūbriais, atodangomis, pirmųjų Lietuvos miškų bruožus išlaikiusius Punios ir Prienų šilus su vertingomis biocenozėmis, unikalų Degsnės maumedyną;
- išsaugoti Punios piliakalnio su senovės gyvenvietės liekanomis bei Pelekonių – Dambravos piliakalnių kompleksus, Birštono kurorto ir Nemajūnų urbanistinius kompleksus, Naravų ir Siponių kaimų kraštovaizdžių kompleksus bei kitas kultūros paveldo vertybes;
- išsaugoti gamtinės ekosistemos stabilumą, biotos komponentus, savitą augaliją ir gyvūniją, natūralius žuvų migracijos kelius bei nerštavietes;
- atkurti sunaikintus ir pažeistus gamtos, kultūros kompleksus bei objektus;
- vykdyti tyrimus ir stebėjimus, kaupti informaciją gamtosaugos, kultūros paveldo apsaugos ir kitose srityse;
- sudaryti sąlygas plėtoti pažintinį turizmą ir poilsio turizmą tam skirtose zonose ir vietose, nustatytose regioninio parko tvarkymo plane (planavimo scheme);
- reglamentuoti ūkinę veiklą ir statybų plėtotę pagal regioninio parko tvarkymo planą (planavimo schemą);
- vykdyti švietėjišką ir kultūrinę veiklą, propaguoti gamtos ir kultūros paveldą bei jo apsaugą.

Pagal LR saugomų teritorijų įstatymo nuostatas draustinių steigimo tikslai yra:

- 1) išsaugoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus (vertybes), vietas;
- 2) užtikrinti kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę bei ekologinę pusiausvyrą;
- 3) išsaugoti laukinių augalų, gyvūnų bei grybų buveines ir rūšis, genetiniu požiūriu vertingas jų populiacijas;
- 4) sudaryti sąlygas moksliniams tyrimams;
- 5) sudaryti sąlygas pažintiniam turizmui;
- 6) propaguoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus (vertybes), vietas.

Galimų specialiojo plano įgyvendinimo pasekmių aplinkai analizė yra pateikiama 8 skyriuje.

8. GALIMOS REIKŠMINGOS PASEKMĖS APLINKAI IR ĮTAKOJANČIŲ VEIKSNIŲ TARPUSAVIO SĄVEIKA

8.1. Specialiojo plano įgyvendinimo pasekmės visuomenei ir jos sveikatai

8.1.1. Esama visuomenės ir jos sveikatos būklė

Planuojamos dujotiekio jungties vamzdžiai bus klojami ne mažesniame kaip 0,9 m gylyje nuo vyraujančio žemės paviršiaus (per mišką - 1,2 m gylyje). Planuojamas dujotiekis yra požeminis inžinerinis įrenginys, eksploatavimo metu neįtakojantis aplinkos veiksnių, galinčių tiesiogiai įtakoti žmonių sveikatą, atsiradimo.

Dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statybos darbų metu gali laikinai padidėti oro tarša, triukšmas ir vibracija. Tačiau šie veiksniai bus trumpalaikiai, trunkantys tiek, kiek truks dujotiekio statyba. Taikant aplinkosaugines priemones, laikantis statybos darbus ir eksploataciją reglamentuojančių teisės aktų, reikšmingo neigiamo poveikio visuomenės sveikatai nebus.

Specialiojo plano sprendinių (magistralinio dujotiekio bei reikiamos infrastruktūros) eksploatacija nesukels jokių veiksnių galinčių įtakoti žmonių sveikatą, todėl SPAV apimties dokumente numatyta esamos Lazdijų, Alytaus, Prienų, Kaišiadorių, Vilniaus ir Širvintų rajonų bei Marijampolės, Birštono ir Elektrėnų savivaldybių gyventojų sveikatos būklės, galimų reikšmingų sveikatos sutrikimų aspektu, analizė neatliekama kaip neaktuali.

8.1.2. Specialiojo plano sprendinių įtakojamų žmonių sveikatai žalingų veiksnių analizė, rizikos apibūdinimas. Tikėtinos laikinos pasekmės visuomenės sveikatai statybos metu.

Siekiant išanalizuoti tik tiriamai ūkinei veiklai reikšmingus poveikio visuomenės sveikatai aspektu visuomenės sveikatos rodiklius, nustatome ūkinės veiklos įtakojamus aplinkos komponentus, sveikatai įtaką darančius veiksniai.

Svarbiausi planuojamo dujotiekio lemiami sveikatai įtaką darantys veiksniai:

- Požeminis vanduo;
- Aplinkos oras;
- Triukšmas;
- Vibracija;
- Profesinės rizikos veiksniai.

Požeminis vanduo

Gruntinio vandens lygis projekto aplinkoje svyruoja nuo 1-3 m iki 10-20 m ir daugiau gylio. Gruntinio vandens slūgsojimo sluoksniai trasos aplinkoje labai įvairūs.

Kadangi vandeningieji sluoksniai sutinkami tiek arti žemės paviršiaus, tiek giliuose sluoksniuose, galimas laikinas nereikšmingas neigiamas poveikis arti žemės paviršiaus esančiam gruntiniam vandeniui magistralinio dujotiekio statybos darbų metu. Naudojant tvarkingus mechanizmus, laikantis teisės aktų, reglamentuojančių darbų saugą, reikalavimų ir PAV ataskaitoje numatytų aplinkosauginių rekomendacijų (priemonių), neigiamas poveikis nebus reikšmingas.

Projekto aplinkoje yra naudojamų ir nenaudojamų vandenviečių. Alytaus r. sav. (registro Nr. 4) ir Elektrėnų sav. (registro Nr. 21) kertamos vandenviečių sanitarinės apsaugos zonos, 3A ir 3B vandenviečių juostos. Tiesti dujotiekiai šiose SAZ juostose

nėra draudžiama. Strielčių ir AB „Lietuvos elektrinė“ 3A ir 3B vandenvietės sanitarinės apsaugos zonos apribojimai (specialiosios žemės naudojimo sąlygos) tiesiant dujotiekį pažeisti nebus. Statyba sanitarinės apsaugos zonose bus vykdoma atviru būdu, technologiniai skysčiai naudojami nebus.

Pagal specialiojo plano sprendinius parinkus tikslią dujotiekio vamzdžio vietą požeminio vandens gręžiniai, jei dujotiekis kirs juos ar jų SAZ, turės būti likviduoti, o žala savininkams atlyginama vadovaujantis LR teisės aktais.

Dujotiekio eksploatacija gruntinio vandens kokybei įtakos neturės. Gruntinio vandens lygiai, lyginant su esama situacija, nepakis.

Aplinkos oras

Eksploatacijos metu reikšmingo poveikio oro kokybei nebus, kadangi dujotiekio trasoje nėra numatomi stacionarūs taršos šaltiniai. Galimas nereikšmingas poveikis iš aptarnaujančiojo transporto.

Statybos darbų metu galimas trumpalaikis poveikis oro kokybei iš mobilių taršos šaltinių (transporto priemonių ir aptarnaujančios technikos) ir atliekant dujotiekio vamzdžių suvirinimą.

Kadangi numatomi naudoti mechanizmai bus naudojami ne visi vienu metu, oro teršalų kiekiai susidarys per ilgą laiką (visą statybos darbų laikotarpį) ir nedarys reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai. Statybos darbų metu privaloma laikytis darbų saugos reikalavimų ir naudoti tik techniškai tvarkingus įrenginius ir mechanizmus. Darbų zonoje galimam dulkėtumui sumažinti numatomas laistymas.

Triukšmas

Vamzdynu tekančių dujų generuojamą garsą efektyviai slopins žemė, kurioje bus paklotas vamzdis, ir dujotiekio aplinkoje triukšmo lygis nesiskirs nuo natūralaus (toje aplinkoje esančio) garso slėgio lygio. Čiaupų aikštelėse autonominiams elektros užsitikrinimui gali būti naudojamos mažosios saulės-vėjo jėgainės, kurių galingumas 300-500W, tačiau jų skleidžiamas garsas bus labai silpnas ir reglamentuojamų triukšmo lygių neviršys.

DASRS teritorijoje numatoma įrengti dujų apskaitos stotį, dujų slėgio ribojimo mazgą bei kontrolinio įtaiso paleidimo/priėmimo kameras. Šių įrenginių skleidžiamas triukšmas bus tikslinamas tolimesniuose projektavimo etapuose. Numatyta, kad triukšmo lygis ties DASRS teritorijos (žemės sklypo) riba atitiks LR galiojančių higienos normų reikalavimus. Paaiškėjus, kad triukšmo lygis didesnis, bus parinktos triukšmą mažinančios priemonės rengiant statinio techninį projektą.

Laikinas triukšmo padidėjimas numatomas statybos metu nuo lauko sąlygomis dirbančios statybinės technikos. Statybų metu, siekiant išvengti nors ir laikinų triukšmo viršijimų artimiausių gyvenamųjų namų aplinkose (kurios yra arčiau kaip 54 m atstumu), ruošiant darbų zoną visų pirma numatyta sustumti dirvožemio ir grunto pylimus šalia artimiausių gyvenamųjų namų ir jų aplinkos. Jei pylimai sustumiami priešingoje darbų zonos pusėje, numatyti laikini triukšmo sklaidą mažinantys medžių drožlių skydai ar triukšmą slopinantys tentai. Arti gyvenamųjų teritorijų numatoma nedirbti poilsio dienomis ir valandomis.

Vibracija

Statybos darbų metu galimas vibracijos perdavimas ir per gruntą dirbant statybos mechanizmams (ypač tankinant gruntą vibroplokštėmis, dirbant pneumatiniiais kūjais ir pan.). Tačiau greta įrengiamo dujotiekio gyvenamųjų namų nebus – išlaikomas

mažiausias leistinas atstumas - 29 m (III klasės vietovėje) ir 42 m (I klasės vietovėje), todėl darbų metu, o juo labiau eksploatacijos metu, reglamentuojamų vibracijos ribinių reikšmių viršijimai gyvenamuosiuose pastatuose nenumatomi, o neigiamas poveikis arčiausiai planuojamo magistralinio dujotiekio gyvenančių žmonių sveikatai dėl vibracijų nenumatomas. Vibracijos generavimas yra susijęs su darbais, keliančiais triukšmą, kuris bus kontroliuojamas naudojant triukšmo mažinimo priemones statybos metu.

Psichologiniai veiksniai

Planuojamo dujotiekio įrengimas ir eksploatavimas gali įtakoti psichologinį poveikį, konfliktus (neigiamas psichoemocinis poveikis) su aplinkiniais gyventojais ar aplinkinių žemės sklypų savininkais dėl baimės, kad dujotiekyje įvyks avarija, arba dėl žemės servitutų ar specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų nustatymo gyventojams privačios nuosavybės teise priklausančiuose žemės sklypuose. Laikina aplinkos oro tarša, akustinis triukšmas, žemės judinimas ir kasimas statybos darbų metu taip pat gali tapti konfliktų priežastimi. Magistralinis dujotiekis numatomas įrengti teisės aktais reglamentuojamu leistinu atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, kompensacijos už patirtus nuostolius dėl servitutų nustatymo bus apskaičiuotos ir išmokėtos teisės aktuose numatyta tvarka. Laikinam statybų metu atsirandančiam neigiamam poveikiui sumažinti numatomos poveikį mažinančios priemonės, t.y. teisės aktų nustatyta tvarka bus informuojami suinteresuoti asmenys apie vykdoma magistralinio dujotiekio planavimą, projektavimą ir statybą, dujotiekio statybos darbai bus vykdomi pagal iš anksto nustatytą grafiką darbo valandomis. Tokiu būdu bus maksimaliai išvengta galimų konfliktų. Magistralinio dujotiekio statybos darbų metu, dėl įrengiamų laikinų privažiavimo kelių, žemės judinimo ir kasimo darbų, nukasamo derlingo dirvožemio, laikinų saugojimo aikštelių, galimas laikinas estetiško vaizdo pakitimas. Nutiesus dujotiekį, statybos darbų vietos bus visiškai sutvarkomos - laikini privažiavimo keliai išardomi, saugotas dirvožemis paskleidžiamas iškasimo vietose, atliekama dirvožemio rekultivacija. Lyginant su esama situacija, įrengus ir eksploatuojant dujotiekį, gyvenamųjų teritorijų aplinkoje estetiškas vaizdas pakis nereikšmingai - šis pokytis nedarys reikšmingo neigiamo poveikio gyventojų sveikatai.

Neigiami psichologiniai veiksniai gali būti susiję su avarijų magistraliniame dujotiekyje ir jų pasekmių baime.

Pagrindinės priežastys, lemiančios avarijas magistraliniuose dujotiekiuose, būna trečiųjų asmenų veikla (48,4 proc.), montavimo brokas ir vamzdinių defektai (16,7 proc.), korozija (16,1 proc.). Iš trečiųjų asmenų veiklos ES dažniausiai pasitaikančios požeminių dujotiekių eksploatavimo sutrikimų priežastys – pažeidimai, įvykę žemės darbų atlikimo metu, neiškvietus perdavimo sistemos operatoriaus atstovų, nesilaikant jų nurodytų saugos priemonių arba neturint informacijos apie esamus magistralinius dujotiekus (toliau – ir MD).

Avarijų prevencijai ir galimų pasekmių sušvelninimui numatoma visa eilė proceso kontrolės ir apsaugos sistemų. Ties MD susikirtimais su keliais ar geležinkeliais, tankiau apgyvendintose vietovėse yra naudojami vamzdžiai su storesne sienele, vamzdynas daugiau įgilinamas. Vamzdynas klojamas po žeme ir jo trasa pagal galimybes parenkama taip, kad būtų kuo toliau nuo gyvenamųjų rajonų. Vamzdyno apsaugai nuo korozijos numatoma pasyvi ir aktyvi dujotiekio plieninių vamzdžių apsauga. Šalia magistralinio dujotiekio gyvenantys žmonės, žemės savininkai informuojami apie magistralinį dujotiekį (kokia veikla draudžiama dujotiekio apsaugos zonoje ir jos artimojoje aplinkoje, kaip tinkamai reaguoti ir kokių priemonių imtis įvykus MD avarijai). MD apsaugos zonoje, trasos ilgyje ~500 m atstumu vienas nuo kito bus įrengti įspėjamieji ženklai, su nurodytais tel. numeriais, kur kreiptis įvykus MD pažeidimui ar pamačius pažeistą MD. Magistralinį

dujotiekį eksploatuosianti įmonė (AB „Amber Grid“) turi reguliariai atnaujinamą magistralinių dujotiekų avarijų likvidavimo planą, įgyvendina priemones, kurios užtikrina pakankamą dujotiekio saugumą.

Profesinės rizikos veiksniai

Statybų metu darbuotojai gali būti veikiami šių profesinės rizikos veiksnių:

- cheminiai (cheminių medžiagų sukeltas toksiškumas - virinimo darbai, kai yra apsinuodijimo dujomis, dūmais pavojai);
- fizikiniai (išlaisvintos energijos, pvz. triukšmas, ultravioletinė ar infraraudonoji spinduliuotė, sukeliama sveikatos pakenkimai - darbas šaltose ar karštosiose patalpose, šaltyje ar karštyje veikiant saulės ultravioletiniams spinduliams ir yra terminio poveikio pavojus; virinimo darbai, kai yra UV bei IR spinduliavimo pavojai);
- mechaniniai (nesaugios struktūros, įvairūs įrenginiai, dėl kurių galimos traumos ar sužalojimai - pavojus, susijęs su krovinių kėlimo mechanizmais bei mašinomis ir jų įranga; darbas arti aštrių daiktų, metalinių konstrukcijos elementų ir pan. kur yra sužeidimo ar įsidūrimo rizika; sužalojimo rizika krintančiais iš aukščio daiktais);
- psichologiniai - fiziologiniai (dėl socialinių santykių darbe kylantys sveikatos sutrikimai; protinis apkrovimas, stresas dėl atsakomybės, darbų tempo ir pan.).

Profesiniai rizikos veiksniai mažinami taikant profesinės rizikos vertinimą, profesinių ligų profilaktiką, griežtai laikantis darbų saugos.

Objekto sanitarinė apsaugos zona

Sanitarinės apsaugos zonos nustatomos Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr.343 bei Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. V-586 patvirtintose Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklėse nurodytais atvejais. Šiuose teisės aktuose prievolė magistraliniam dujotiekiiui nustatyti sanitarinės apsaugos zoną bei jos rekomenduojami dydžiai nėra numatyti.

8.2.Specialiojo plano įgyvendinimo pasekmės materialiajam turtui, socialinei ir ekonominei aplinkai

Dujotiekų jungties tarp Lietuvos ir Lenkijos projektas yra strateginis Lietuvos valstybės projektas, kurio tikslas - integruoti izoliuotas Baltijos šalių dujų rinkas į bendrą Europos Sąjungos rinką, užtikrinti patikimą ir diversifikuotą gamtinių dujų tiekimą. Šis projektas pripažintas valstybei svarbiu ekonominiu projektu.

Planuojamo magistralinio dujotiekio apsaugos zonos ribose privačios nuosavybės teise priklausančiuose žemės sklypuose ar suformuotuose valstybės žemės sklypuose bus nustatomi servitutai. Už servituto nustatymą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatomis, bus apskaičiuotos kompensacijos. Kompensacijos dydis kiekvieno konkretaus sklypo atveju paaiškės kitame etape - rengiant konkretizuotus specialiojo plano sprendinius.

Įvertinus projekto reikšmę Lietuvai bei kitoms Baltijos regiono valstybėms, taip pat sudėtingą politinę situaciją, tikėtinas teigiamas projekto socialinis ekonominis poveikis. Dėl planuojamo dujotiekio statybos darbų numatomas laikinas neigiamas poveikis sklypų, kuriuos kirs dujotiekis, savininkams, taip pat eksploataciniu laikotarpiu bus nustatomi tam tikri lokalūs apribojimai ūkinei veiklai.

8.2.1 Veiklos apribojimai magistralinių dujotiekių apsaugos zonoje

Vadovaujantis LRV 1992 gegužės 12d. nutarimu Nr. 343 patvirtintų Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų VII skyriaus „Magistralinių dujotiekių ir naftotiekių bei jų įrenginių apsaugos zonos“ 26 punktu magistralinių dujotiekių apsaugos zonoje be raštiško juos eksploatuojančių įmonių (organizacijų) sutikimo draudžiama:

- statyti pastatus ir įrenginius;
- sodinti medžius ir krūmus, vykdyti pagrindinius kirtimus;
- sandėliuoti pašarus, trąšas bei medžiagas;
- krauti į stirtas šieną ir šiaudus;
- įrengti buonus arkliams rišti, laikyti gyvulius;
- skirti žuvininkystės plotus, žvejoti ir gaudyti vandens gyvūnus;
- įrengti girdyklas, kapoti bei pjaustyti ledą;
- įrengti pervažas per vamzdynų trasas, automobilių transporto, traktorių bei kitos technikos aikštes;
- vykdyti žemės melioravimo, drėkinimo ir sausavimo darbus;
- vykdyti sprogdinimo darbus, lyginti gruntą;
- daryti geologines nuotraukas, vykdyti paieškų, geodezijos bei kitus darbus, susijusius su gręžinių įrengimu ir grunto bandinių (išskyrus dirvos pavyzdžius) ėmimu;
- perstatyti, užversti ir laužyti skiriamuosius ženklus, kontrolinius matavimo punktus;
- atidaryti neaptarnaujamųjų kabelinio ryšio punktų, katodinės ir drenažinės apsaugos stočių, stebėjimo šulinių ir kitų linijinių įrenginių angas, vartus ir duris, atsukti ir užsukti čiaupus, sklendes, išjungti arba įjungti vamzdynų ryšio, elektros tiekimo ir telemechanikos įtaisus;
- įrengti sąvartynus, pilti rūgštis, šarmus bei druskų skiedinius;
- ardyti vamzdyno pakrančių tvirtinimus, vandens pralaidas, žemės bei kitus įrenginius, saugančius dujotiekį ar naftotiekį nuo pažeidimų, o šalia esančią teritoriją - nuo dujų išsiveržimo ar naftos išsiliejimo avarijos atveju;
- mesti ir vilkti vandens telkiniuose inkarus, grandines, vilkikus ir tralus, gilinti vandens telkinių dugną, kasti bei siurbti žemę;
- deginti ugnį ir įrengti atvirus arba uždarus ugnies šaltinius;
- kasti žemę giliau kaip 0,3 metro.

Įmonėms ir organizacijoms, eksploatuojančioms magistralinius dujotiekius leidžiama:

- privažiuoti automobiliais ir kita technika prie vamzdynų pagal privažiavimo schemą, suderintą su žemės savininku ir (ar) naudotoju;
- apsaugos zonoje prižiūrėti ir remontuoti vamzdynus, pjauti žolę, kirsti krūmus ir atlikti kitus vamzdynų trasos priežiūros darbus;
- kasti apsaugos zonoje iškasas vamzdynų izoliacijos kokybei ir jų elektrocheminės apsaugos nuo korozijos įrenginių būklei tikrinti bei kitiems darbams atlikti, suderinus (ne vėliau kaip prieš 5 paras) šiuos darbus su žemės savininkais ir (ar) naudotojais;
- kirsti miškus, įvykus avarijai miško masyvuose, vėliau nustatytąja tvarka įforminus miško kirtimą ir pašalinus iš kirtaviečių kirtimo liekanas.

Žemės savininkas ir (ar) naudotojas, pastebėjęs dujotiekio gedimą arba dujų nuotėkį, turi nedelsdamas apie tai pranešti dujotiekį ar naftotiekį eksploatuojančiai įmonei (organizacijai).

Ivykus magistralinio dujotiekio avarijai, jį eksploatuojanti įmonė (organizacija) nedelsdama imasi šią avariją likviduoti, pranešusi apie tai merui (valdybai) ir žemės naudotojui.

Magistralinius dujotiekius eksploatuojančios įmonės (organizacijos), atlikusios planinius arba avarinius vamzdžio remonto ir atstatymo darbus, turi atlyginti žemės savininkams ir (ar) naudotojams nurodytųjų darbų metu padarytus nuostolius ir žemės naudmenas šių darbų rajone sutvarkyti taip, kad jos būtų tinkamos toliau naudoti pagal paskirtį.

8.2.2 Servitutų nustatymas

Valstybės žemės, valdomos patikėjimo teise, sklypuose, taip pat privačios nuosavybės teise valdomuose žemės sklypuose dėl planuojamo dujotiekio bus nustatyti servitutai ir ūkinės veiklos apribojimai. Planuojamo dujotiekio trasos vietoje servitutas bus nustatomas planuojamo dujotiekio ir susijusios infrastruktūros statybos darbų zonos, projektuojamos įvertinus dujotiekio statybos darbų organizavimo ir technologijos reikalavimus, ribose.

Servitutų nustatymą reglamentuoja LR Civilinis kodeksas, LR Žemės įstatymas ir Žemės servitutų nustatymo administraciniu aktu taisyklės, patvirtintos LR Vyriausybės 2004 m. spalio 14 d. nutarimu Nr. 1289.

Vadovaujantis LR Žemės įstatymu, žemės servitutas yra „teisė į svetimą žemės sklypą ar jo dalį, suteikiama naudotis tuo svetimu žemės sklypu ar jo dalimi (tarnaujančiu daiktu), arba žemės savininko teisės naudotis žemės sklypu apribojimas, siekiant užtikrinti daikto, dėl kurio nustatomas servitutas (viešpataujančio daikto), tinkamą naudojimą“.

Žemės naudojimą gamtinių dujų sistemos objektams reglamentuoja LR Gamtinių dujų įstatymo 13 str., šio straipsnio 1p. nurodo: „...operatoriai turi teisę tokias sistemas įrengti tik sudarę sutartis su žemės savininkais ar gavę žemės savininko sutikimą arba LR įstatymų nustatyta tvarka nustačius žemės servitutą“. LR Gamtinių dujų įstatymas, reglamentuojantis gamtinių dujų sektoriaus organizavimą, nenumato kitų žemėnaudos reguliavimo būdų.

Žemės servitutai nustatomi vadovaujantis LR Civilinio kodekso 4.124 straipsnio 1 dalimi, LR Žemės įstatymo 23 str. 3d., LR Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 31d. nutarimu Nr. 1276 „Dėl Žemės servitutų nustatymo administraciniu aktu taisyklių patvirtinimo pakeitimo“ reikalavimais, o taip pat LR Vyriausybės 2004 m. gruodžio 2 d. nutarimu Nr. 1541 „Dėl vienkartinės ar periodinės kompensacijos, mokamos už administraciniu aktu nustatytu žemės servitutu, tarnaujančio daikto savininkui ar valstybinės žemės patikėtiniui apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“ reikalavimais.

Servitutus su privačių žemės sklypų savininkais siūloma nustatyti notarinių sutarčių pagrindu, atlyginant apskaičiuotus nuostolius už numatomo magistralinio dujotiekio tiesimą, aptarnavimą ir naudojimą. Su privačių žemės sklypų savininkais bus pasirašomos notarinės servitutų nustatymo sutartys, aptariant siūlomas nuostolių atlyginimo sąlygas.

Valstybinės žemės sklypams ir privačios nuosavybės teise valdomiems žemės sklypams, su kurių savininkais dėl įvairių priežasčių nepavyks pasirašyti notarinės servituto nustatymo sutarties, servitutai bus nustatomi administraciniu aktu, vadovaujantis LR Civilinio kodekso 4.124 straipsnio 1 dalimi, LR Žemės įstatymo 23 straipsniu ir Žemės servitutų nustatymo administraciniu aktu taisyklėmis. Sprendimą dėl servituto nustatymo administraciniu aktu priima Nacionalinės žemės tarnybos prie LR Žemės ūkio ministerijos direktoriaus įgalioti teritorinių žemėtvarkos skyrių vedėjai.

Visais atvejais, projektuojant servitutus, nuostolių dydis apskaičiuotinas vadovaujantis „Vienkartinės ar periodinės kompensacijos, mokamos už naudojimąsi administraciniu teisės aktu nustatytu žemės servitutu, tarnaujančio daikto savininkui ar valstybinės žemės patikėtiniui apskaičiavimo metodika“, patvirtinta LR Vyriausybės 2004 m. gruodžio 02 d.

nutarimu Nr. 1541. Notarinių sutarčių sudarymo atvejais, nuostolių atlyginimo sąlygos bus aptartos sutartyje. Atvejais, kai servitutai nustatomi administraciniais aktais, nuostolių dydis, apskaičiuotas pagal Metodiką, atlyginimo tvarka ir terminai nurodomi sprendime dėl servituto nustatymo administraciniu aktu.

8.2.3 Miškų žemės keitimas kitomis naudmenomis

Tiesiant magistralinį dujotiekį per miško žemę turės būti kertamas miškas, suformuojant magistralinio dujotiekio statybai ir eksploatacijai reikalingą inžinerinės infrastruktūros koridorių. Šiame infrastruktūros koridoriuje miško žemė bus paverčiama kitomis naudmenomis. Vietose, kur magistralinis dujotiekis bus klojamas per valstybinės reikšmės miškus, bus tikslinamos valstybinės reikšmės miškų plotų schemos.

Miško žemė paverčiama kitomis naudmenomis, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Miškų įstatymo nuostatomis, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugsėjo 28 d. nutarimu Nr. 1131 „Dėl miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis ir kompensavimo už miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis tvarkos aprašo patvirtinimo ir kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų pripažinimo netekusiais galios“ pakeitimo (Žin., 2011, Nr.120-5657; TAR, Nr. 2014-03996).

Planavimo organizatorius sumokės piniginę kompensaciją į valstybės biudžetą už miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis prieš išregistruojant kitomis naudmenos paverčiamą miško žemę iš LR miškų valstybės kadastro. Piniginės kompensacijos dydį apskaičiuoja Valstybinė miškų tarnyba.

Miško žemę paversti kitomis naudmenomis valstybinės reikšmės miškuose galima tik tuo atveju ir po to, kai Lietuvos Respublikos Vyriausybė priima nutarimą dėl tam tikrų valstybinės reikšmės miškų plotų išbraukimo iš valstybinės reikšmės miškų plotų.

Valstybinės reikšmės miškų plotų schemų tikslinimas atliekamas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. gruodžio 19 d. nutarimu Nr. 1369 (Žin., 2007, Nr. 137-5593; 2010, Nr. 77-3950, TAR, Nr.2014-19512). Valstybinės reikšmės miškų plotų schemų tikslinimą organizuoja LR Aplinkos ministerija, o jų derinimą atlieka Valstybinė miškų tarnyba.

Miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis bus laikomas įvykusi, kai kitomis naudmenomis paverčiamas miško žemės plotas išregistruojamas iš LR miškų valstybės kadastro ir, kai vadovaujantis LR nekilnojamo turto kadastro, LR nekilnojamo turto registro įstatymu ir LR valstybės miškų kadastro duomenimis, pakeitimai įregistruojami Nekilnojamo turto kadastre ir Nekilnojamo turto registre. Valstybinė miškų tarnyba žemės sklypo duomenis LR miškų kadastre pakeičia per 10 darbo dienų, gavusi pareiškėjo prašymą ir patikrinusi piniginės kompensacijos sumokėjimo į LR biudžetą faktą.

8.3. Specialiojo plano įgyvendinimo pasekmės biologinei įvairovei

Dujotiekio statybų metu dėl žemės darbų bei keliamo triukšmo gyvūnai gali būti baidomi ir gali pasitraukti iš teritorijų kur, bus vykdomi statybos darbai. Tokio pobūdžio trumpalaikis poveikis galimas miško kanopiniams bei smulkiesiems plėšrūnams, paukščiams.

Vykdam statybos darbus galimas lokalus poveikis smulkiesiems žinduoliams (peliniams graužikams), varliagyviams, ropliams juos trikdam ir/arba galimai sunaikinant žemės kasybos metu. Nenumatoma, kad šis poveikis būtų reikšmingas rūšies ar populiacijos mastu. Darbų zonoje aptinkamos įprastos ir plačiai paplitusios gyvūnų rūšys.

PAV rengimo metu dujotiekio trasos koridoriuje yra stebėtos retos vabzdžių rūšys (drugių ir žirgelių suaugėliai), tačiau reikšmingas poveikis nenumatomas, nes šie plotai gali būti naudojami kaip mitybinės teritorijos.

Jei statybos darbų laikas (mišku apaugusiose teritorijose) bus pasirinktas paukščių perėjimo ir jauniklių vedimo metu, tai turės reikšmingą poveikį perintiems paukščiams.

Tokiu laikotarpiu vykdant miško kirtimo darbus perintys paukščiai bus trikdomi, gali žūti dėlys ar jaunikliai.

Tiesiant dujotiekį per upelius ir upes atviru būdu dėl padidėjusio vandens drumstumo galimas neigiamas poveikis žuvims neršto metu.

Poveikis augalijai bus dėl atliekamų žemės kasybos darbų bei vykdant kirtimus miško teritorijose. Sunaikinta žolinė augmenija vėliau atsikurs, tačiau dėl plynų kirtimų padidės miškų fragmentacija.

Įrengiant dujotiekio trasą žemės ūkio naudmenų vietovėse – poveikis biologinei įvairovei nenumatomas, nes šiose teritorijose nėra gausu retų ir saugomų gamtinių vertybių.

Europinės svarbos buveinių ir saugomų rūšių radaviečių lokalizacija pateikiama 4 ir 5 prieduose.

Neigiamoms pasekmės išvengti arba sumažinti yra numatomos poveikio mažinimo priemonės. Įgyvendinus poveikio mažinimo priemones pasekmės biologinei įvairovei nebus limituojančios. Numatomos pasekmių aplinkai mažinimo priemonės yra pateikiamos 9 skyriuje.

Detalesnė informacija apie galimas pasekmes lokalioms gamtinėms vertybėms pateikiamos 8.3.1 lentelėje.

8.3.1 lentelė. Galimos pasekmės biologinei įvairovei.

Vertybė	Kryptis A	Kryptis B	Kryptis C	Numatomas poveikis
Pievų buveinės atitinkančios europinės svarbos buveinių atrankos kriterijus: 6210 Stepinės pievos, 6270 * Rūšių gausios ganyklos ir ganomos pievos, 6450 Aliuvinės pievos, 6510 Šienaujamos mezofitų pievos.	Trasos ilgis (km) kertantis EB svarbos gamtinę buveinę			Laikina sunaikinama pievų augalija. Siekiant sumažinti pasekmes turi būti vengiama neteisingos rekultivacijos ir galimo svetimžemių ir ruderalinių augalų suvešėjimo.
	4,442	5,414	0,343	
Pelkių buveinės atitinkančios europinės svarbos buveinių atrankos kriterijus. 7110- * Aktyvios aukštapelkės	-	0,013	-	Gali būti pažeista pelkių augalija.
Miškų buveinės atitinkančios europinės svarbos buveinių atrankos kriterijus: 9010* Vakarų taiga, 9020* Plačialapių ir mišrūs miškai, 9050 Žolių turtingi eglynai, 9080* Pelkėti lapuočių miškai, 91E0* Aliuviniai miškai.	1,085	2,688	0,297	Vykdant plynus kirtimus sunaikinamas miškas, padidėja buveinės fragmentacija.
Perintys paukščiai	Trasos ilgis (km) kertantis mišku apaugusias teritorijas			Paukščių trikdymas veisimosi metu. Dėl miško kirtimo galimos dėčių ir jaunikių žūtys.
	16,892	21,269	4,414	
Retos ir saugomos žuvų rūšys upeliuose (vijūnas, margasis upėtakis, kūjagalvis)	Trasa kerta upelius: Bambena, Peršėkė, Krosna, Kirsna, Kiaulyčia, Stmbrinė, Lapaina.	Ties upeliais: Bambena, Peršėkė, Krosna, Kirsna, Kiaulyčia, Stmbrinė, Lapaina.	-	Dėl sukkelto vandens drumstumo galimas neigiamas poveikis neršiančioms žuvims ir nerštavietėms.
Retos ir saugomos žuvų rūšys upėse (salatis, kartuolė, paprastasis kirtiklis, Baltijos lašiša, upinė nėgė, šlakis, kiršlys, srovinė aukšlė)	Ties Nemunu, Nerimi	Ties Nemunu, Nerimi	-	Dujotiekį tiesiant atviruoju būdu dėl sukkelto vandens drumstumo trikdymas neršto metu bei ilgalaikis fizinis poveikis nerštavietėms.

8.3.1 Galimos pasekmės saugomoms teritorijoms

Ūkinės veiklos poveikis saugomoms teritorijoms yra susijęs su tiesioginiu ir netiesioginiu poveikiu šiose teritorijose saugomoms vertybėms. Informacija apie numatomą poveikį saugomoms teritorijoms pateikiama lentelėje žemiau.

8.3.2 lentelė. Pasekmės saugomos teritorijoms

*Nr.	Saugoma teritorija (ST)	Galimas poveikis (**atstumas iki ST ribos, kertamas ruožas)		
		Kryptis A	Kryptis B	Kryptis C
1	Bartkuškio telmologinis draustinis;	Iki ST – 1987 m	Iki ST - 571 m.	-
2	BAST Gervaisčio pelkė (LTSIR0002) (saugomų teritorijų ribos sutampa)	Iki ST – 1987 m Reikšmingas neigiamas poveikis nenumatomas.	Reikšmingas neigiamas poveikis nenumatomas.	-
3	Kernavės valstybinis kultūrinis rezervatas	Iki ST – 611 m, Poveikis kultūrinėms vertybėms nenumatomas.	Iki ST - 761 m. Poveikis kultūrinėms vertybėms nenumatomas.	-
4	Kernavės valstybinio kultūrinio rezervato buferinė apsaugos zona	Kerta 6161 m ruože. Neigiamas poveikis kultūros vertybėms nenumatomas, tačiau vykstant statybos darbams galimas poveikis rekreacijai. Poveikis – dėl miško kirtimo (III grupės) didinama miško fragmentacija. Vykstant dujotiekio tiesimo darbus paukščių ir žvėrių perėjimo /veisimosi metu – gyvūnai trikdomi.	Kerta 1313 m ruože. Neigiamas poveikis kultūros vertybėms nenumatomas, tačiau vykstant statybos darbams galimas poveikis rekreacijai. Kerta EB svarbos miškų buveinės. Poveikis – dėl miško kirtimo (II grupė) didinama miško fragmentacija. Vykstant dujotiekio tiesimo darbus paukščių ir žvėrių perėjimo/veisimosi metu – gyvūnai trikdomi.	-
5	BAST Neries upė (LTVIN0009)	Kerta 95 m ruože. Dujotiekio trasos statybos metu, tiesiant atviruoju būdu per neries upę, galimas poveikis saugomoms žuvų rūšims neršto metu:	Kerta 107 m ruože. Dujotiekio trasos statybos metu, tiesiant atviruoju būdu per neries upę, galimas poveikis saugomoms žuvų rūšims neršto metu: trikdymas	-

*Nr.	Saugoma teritorija (ST)	Galimas poveikis (**atstumas iki ST ribos, kertamas ruožas)		
		Kryptis A	Kryptis B	Kryptis C
		trikdymas dėl sukulto vandens drumstumo bei ilgalaikis fizinis poveikis nerštavietėms.	dėl sukulto vandens drumstumo bei ilgalaikis fizinis poveikis nerštavietėms.	
6	Neries regioninis parkas	Iki ST – 1170 m. Reikšmingas neigiamas poveikis nenumatomas.	Iki ST – 34 m. Reikšmingas neigiamas poveikis nenumatomas.	
7	BAST Grabijolų miškas (LTELE0003)	Iki ST – 1170 m. Reikšmingas neigiamas poveikis nenumatomas.	Iki ST – 34 m. Reikšmingas neigiamas poveikis nenumatomas.	
8	Kulio kraštovaizdžio draustinis	Iki ST – 1170 m. Reikšmingas neigiamas poveikis nenumatomas.	Iki ST – 34 m. Reikšmingas neigiamas poveikis nenumatomas.	
9	Ilgio ornitologinis draustinis	Iki ST – 229 m. Reikšmingas neigiamas poveikis nenumatomas.	Iki ST – 475 m. Reikšmingas neigiamas poveikis nenumatomas.	
10	BAST Strošiūnų šilas (LTKAI00008)	Iki ST – 762 m. Reikšmingas neigiamas poveikis nenumatomas.	Iki ST – 661 m. Reikšmingas neigiamas poveikis nenumatomas.	
11	Strošiūnų kraštovaizdžio draustinis	Iki ST – 762 m. Reikšmingas neigiamas poveikis nenumatomas.	Iki ST – 661 m. Reikšmingas neigiamas poveikis nenumatomas.	
12	Šventininkų botaninis draustinis	Iki ST – 18 m. Reikšmingas neigiamas poveikis nenumatomas.	Iki ST – 55 m. Reikšmingas neigiamas poveikis nenumatomas.	
13	Nemuno kilpų regioninis parkas	Kerta 994 m ruože. Trasos koridoriuje pilkosios gervės perimvietė. Statybos darbus vykdant perėjimo metu galimas trikdimas.	Iki ST – 5184 m. Reikšmingas neigiamas poveikis nenumatomas.	Kerta 63 m ruože. Reikšmingas neigiamas poveikis nenumatomas.
14	Pelekonių archeologinis draustinis	Iki ST – 945 m. Reikšmingas neigiamas poveikis nenumatomas.	Iki ST – 971 m. Reikšmingas neigiamas poveikis nenumatomas.	■
15	Daukantų geomorfologinis draustinis	Iki ST – 471 m. Reikšmingas neigiamas poveikis nenumatomas.	Iki ST – 471 m. Reikšmingas neigiamas poveikis nenumatomas.	-

*Nr.	Saugoma teritorija (ST)	Galimas poveikis (**atstumas iki ST ribos, kertamas ruožas)		
		Kryptis A	Kryptis B	Kryptis C
16	Punios kraštovaizdžio draustinis	Iki ST – 55 m. Reikšmingas neigiamas poveikis nenumatomas.	Iki ST – 217 m. Reikšmingas neigiamas poveikis nenumatomas.	Kerta 225 m ruože mišku apaugusiomis teritorijomis. Dėl miško kirtimų – dirbtinė miško buveinių fragmentacija - poveikis esamam kraštovaizdžio vientisumui.
17	Didžiųjų Nemuno kilpų hidrografinis draustinis	Iki ST – 360 m. Trasa kerta Nemuno upę. Statybos metu, tiesiant trasą atviruoju būdu per upę, galimas poveikis saugomoms žuvų rūšims neršto metu: trikdytas dėl sukkelto vandens drumstumo bei ilgalaikis fizinis poveikis nerštavietėms.	Iki ST – 457 m. Trasa kerta Nemuno upę. Statybos metu, tiesiant trasą atviruoju būdu per upę, galimas poveikis saugomoms žuvų rūšims neršto metu: trikdytas dėl sukkelto vandens drumstumo bei ilgalaikis fizinis poveikis nerštavietėms.	Iki ST 1655 m, tačiau trasa kerta Nemuno upę. Statybos metu, tiesiant trasą atviruoju būdu per upę, galimas poveikis saugomoms žuvų rūšims neršto metu: trikdytas dėl sukkelto vandens drumstumo bei ilgalaikis fizinis poveikis nerštavietėms.
18	BAST Nemuno kilpos (LTPRI0010)	Iki ST – 360 m. Trasa kerta Nemuno upę. Statybos metu, tiesiant trasą atviruoju būdu per upę, galimas poveikis saugomoms žuvų rūšims neršto metu: trikdytas dėl sukkelto vandens drumstumo bei ilgalaikis fizinis poveikis nerštavietėms.	Iki ST – 431 m. Trasa kerta Nemuno upę. Statybos metu, tiesiant trasą atviruoju būdu per upę, galimas poveikis saugomoms žuvų rūšims neršto metu: trikdytas dėl sukkelto vandens drumstumo bei ilgalaikis fizinis poveikis nerštavietėms.	Iki ST 1655 m, tačiau trasa kerta Nemuno upę. Statybos metu, tiesiant trasą atviruoju būdu per upę, galimas poveikis saugomoms žuvų rūšims neršto metu: trikdytas dėl sukkelto vandens drumstumo bei ilgalaikis fizinis poveikis nerštavietėms.
19	Nemuno kilpų regioninio parko buferinė apsaugos zona	Kerta 9987 m ruože. EB svarbos natūralių gamtinių buveinių ir saugomų rūšių radaviečių neaptikta, reikšmingas poveikis nenumatomas.	Kerta 9839 m ruože. EB svarbos natūralių gamtinių buveinių ir saugomų rūšių radaviečių neaptikta, reikšmingas poveikis nenumatomas.	kerta 4930 m ruože. EB svarbos natūralių gamtinių buveinių ir saugomų rūšių radaviečių neaptikta, reikšmingas poveikis nenumatomas.
20	Sabališkės pedologinis draustinis	Iki ST – 127 m. Reikšmingas poveikis nenumatomas.	Trasa 661 m ruože praeina šalia draustinio. MD bus tiesiamas miško kvartaline linija, kirtimą vykdant šiaurinėje pusėje (atsitraukiant nuo draustinio ribos). Poveikis – dėl miško kirtimo didinama miško fragmentacija. Vykdomi dujotiekio tiesimo darbai paukščių ir žvėrių	-

*Nr.	Saugoma teritorija (ST)	Galimas poveikis (**atstumas iki ST ribos, kertamas ruožas)		
		Kryptis A	Kryptis B	Kryptis C
			perėjimo/veisimosi metu – gyvūnai trikdomi.	
21	PAST Žuvinto, Žaltyčio ir Amalvo pelkės (LTALYB003)	Iki ST – 180 m. Reikšmingas poveikis nenumatomas.	Iki ST – 761 m. Reikšmingas poveikis nenumatomas.	-
22	BAST Žuvinto ežeras ir Buktos miškas (LTALY0005)	Iki ST – 180 Reikšmingas poveikis nenumatomas.	Iki ST – 761 m. Reikšmingas poveikis nenumatomas.	-
23	Žaltyčio botaninis-zoologinis draustinis	Iki ST – 427 m. Reikšmingas poveikis nenumatomas.	Iki ST – 1491 m. Reikšmingas poveikis nenumatomas.	-
24	Vingrėnų geomorfologinis draustinis (numatytas)	Kerta 240 m ruože. EB svarbos natūralių gamtinių buveinių ir saugomų rūšių radaviečių neaptikta, trasa planuojama agrarinėmis teritorijomis. Reikšmingas poveikis gamtinėms vertybėms ir kraštovaizdžiui nenumatomas.	Kerta 2565 m ruože. EB svarbos natūralių gamtinių buveinių ir saugomų rūšių radaviečių neaptikta, trasa planuojama agrarinėmis teritorijomis. Reikšmingas poveikis gamtinėms vertybėms ir kraštovaizdžiui nenumatomas.	-
25	Metelių kraštovaizdžio draustinis	-	-	Iki ST – 846 m. Reikšmingas poveikis nenumatomas.
26	Juodabalės zoologinis draustinis	-	-	Iki ST – 538 m. Reikšmingas poveikis nenumatomas.
27	Metelių regioninis parkas	-	-	Kerta 1538 m ruože. EB svarbos natūralių gamtinių buveinių ir saugomų rūšių radaviečių neaptikta, trasa planuojama agrarinėmis teritorijomis. Reikšmingas poveikis nenumatomas.
28	BAST Metelių regioninis parkas (LTLAZ0010)	-	-	Kerta 1538 m. EB svarbos natūralių gamtinių buveinių ir saugomų rūšių radaviečių neaptikta, trasa planuojama agrarinėmis teritorijomis. Reikšmingas poveikis nenumatomas.

*Nr.	Saugoma teritorija (ST)	Galimas poveikis (**atstumas iki ST ribos, kertamas ruožas)		
		Kryptis A	Kryptis B	Kryptis C
29	Trako botaninis-zoologinis draustinis	-	-	Iki ST – 578 m. Reikšmingas poveikis nenumatomas.
30	Metelių regioninis parkas (buferinė apsaugos zona)	-	-	Iki ST – 210 m. Reikšmingas poveikis nenumatomas.
31	Teizų kraštovaizdžio draustinis	-	-	Iki ST – 670 m. Reikšmingas poveikis nenumatomas.

* Saugomos teritorijos identifikacinis numeris pateikiamas žemėlapyje

** atstumas nuo planuojamo dujotiekio trasos (SP koncepcijos krypties) ašies iki saugomos teritorijos ribos

8.4. Specialiojo plano įgyvendinimo pasekmės dirvožemiui

Statybos darbų metu galimas poveikis dirvožemiui magistralinio dujotiekio darbo zonoje (klojant dujotiekį laukuose darbo zonos plotis 24m, o miškuose 14 m). Darbų metu paviršinis dirvožemio sluoksnis bus pašalintas iš darbo zonos, sandėliuojamas ir užbaigus statybos darbus grąžinamas į buvusią vietą.

Planuojamoje trasoje visų trijų SP koncepcijos krypčių atvejais tikėtina aptikti jaurinius velėninius menkai pajaurėjusius moreninių priemolių ir priesmėlių dirvožemius. Trasa kirs miškų teritoriją, todėl turės įtakos miškų dirvožemiui.

Statybos darbų metu bus nukasamas apie 20 cm derlingo dirvožemio sluoksnis 24 m pločio juostoje. Statybos darbų metu nuimtas dirvožemis bus sandėliuojamas laikinose aikštelėse.

8.5. Specialiojo plano įgyvendinimo pasekmės vandeniui

Galimas poveikis paviršiniams ir požeminiams vandens telkiniams statybos darbų metu. Taip pat numatomas paviršinio vandens paėmimas dujotiekio bandymo metu. Pažymėtina, kad dujotiekio jungties eksploatacija neturės sąlyčio tiek su paviršiniu, tiek su požeminiu vandeniu.

Dujotiekio jungties statybos darbai kertant pelkes ir kt. vandens telkinius sudėtingi tiek techniniu, tiek aplinkosauginiu požiūriu.

Planuojamo magistralinio dujotiekio technologiniai klojimo būdai per upes, jų vertinimas aplinkosauginiu požiūriu buvo atliktas rengiant PAV ataskaitą, patvirtintą 2015 rugpjūčio 21 d. raštu Nr. (15.9)-A4-9208, o detalūs sprendiniai bus pateikti techninio projekto rengimo metu.

Siekiant sumažinti pasekmes paviršiniams vandens telkiniams ir ichtiocenozėms, vykdant statybos darbus per upes turi būti derinamas darbų organizavimo laikas dėl žuvų neršto ir migracijos, nes darbai neišvengiamai padidins vandens drumstumą, bei gali sukelti laikiną vandens telkinio dugno ir krantų pažeidimą, kas gali laikinai sutrikdyti ekosistemos būklę ir turėti neigiamą poveikį žuvų nerštui.

Dujotiekio išvalymui ir hidrauliniam bandymui bus naudojamas paviršinis vanduo. Išleidžiant vandenį atgal į telkinį naudojama filtras galimiems vamzdyje užsilikusiems nešmenims sulaikyti. Hidraulinio bandymo laikas dėl galimo drumstimo turi būti kontroliuojamas atsižvelgiant į ribojimus poveikiui žuvims sumažinti.

Dujotiekio eksploatacijos metu vanduo iš paviršinių vandens telkinių naudojamas nebus.

Planuojant dujotiekio tiesimo darbus per didžiąsias - Neries bei Nemuno upes, dėl saugomų rūšių gausos bei rekreacinio potencialo šių upių kirtimas numatytas kryptinio gręžimo būdu, nepažeidžiant natūralių krantų reljefo.

Paklojus magistralinio dujotiekio vamzdyną, pažeistos melioracijos drenažo sistemos bus atstatytos, vandentakiai statybų metu neužtvenkiami, dujotiekio užkasimas po žeme nesudarys barjero nusistovėjusiems hidrologiniams ryšiams, reljefas keičiamas nebus, todėl aplinkinių teritorijų hidrologinio režimo pokyčiai nenumatomi.

Planuojamas magistralinis dujotiekis kirs ne tik paviršinius vandens telkinius, bet ir vandens telkinių apsaugos zonas ir pakrantės apsaugos juostas. Tiesiant magistralinį dujotiekį per pakrančių apsaugos juostas ir jose neįrengiant čiaupų aikštelių specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos nebus pažeidžiamos.

8.6. Specialiojo plano įgyvendinimo pasekmės orui

Stacionarių taršos šaltinių nenumatoma. Dėl specialiojo plano sprendinių įgyvendinimo reikšmingas transporto srautų padidėjimas nenumatomas, planuojama dujotiekio trasa neturėtų reikšmingo poveikio aplinkos oro kokybei eksploatacijos metu. Galimas trumpalaikis poveikis statybos darbų metu.

Dujotiekio statybos metu pagrindiniai aplinkos oro taršos šaltiniai – transporto priemonių bei aptarnaujančios technikos vidaus degimo varikliai. Iš transporto priemonių, priklausomai nuo kuro rūšies, bus išmetami šie teršalai:

- Anglies monoksidas;
- Azoto oksidai;
- Kietosios dalelės;
- LOJ.

Kitų stacionarių organizuotų ar neorganizuotų aplinkos oro taršos šaltinių nenumatoma.

Statybos metu bus naudojami vilkikai, ekskavatoriai, buldozeriai, vamzdžių klotuvai/keltuvai, dyzeliniai vandens siurbiai, taip pat brigadų automobiliai, sunkvežimiai ir vamzdovežiai.

Tikslus dirbančių mechanizmų skaičius bus nurodytas techninio projekto rengimo metu, „Statybos darbų organizavimo“ dalyje.

Eksploatacijos metu transportas bus naudojamas tik atliekant dujotiekio ir jo priklausinių apžiūrą (2 kartus per metus).

Pagal LR aplinkos ministerijos 1998 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. 125 patvirtintą „Teršiančių medžiagų, išmetamų į atmosferą iš mašinų su vidaus degimo varikliais, vertinimo metodiką“ lyginamoji vidaus degimo variklių tarša pateikta 8.6.1. lentelėje.

8.6.1 lentelė. Lyginamoji vidaus degimo variklių tarša

Teršalai/kuras	Benzinas	Dyzelinis kuras	Suskystintos naftos dujos	Suslėgtos gamtinės dujos
CO	398,2 kg/t	130,0 kg/t	398,2 kg/t	231,8 kg/t
CH	80,9 kg/t	40,7 kg/t	80,9 kg/t	47,6 kg/t
NOx	29,6 kg/t	313 kg/t	29,6 kg/t	25,6 kg/t
SO2	1,0 kg/t	1,0 kg/t	-	-
Kietosios dalelės	-	4,3 kg/t	-	-

Klimato kaita. Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos 7 skirsnis nustato aplinkos apsaugos ir išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo strategiją. Numatoma, kad taikydama įvairias šiltnamio efektą sukeliančių išmetamų dujų kieki mažinančias priemones, Lietuva iki 2020 metų į atmosferą turėtų papildomai neišmesti 11 mln. tonų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (CO₂ ekvivalentu). Tai sudarytų 46 procentus 2008 metų faktinių arba 23 procentus 2020 metams prognozuotų šiltnamio efektą sukeliančių išmetamų dujų. Pramonės, žemės ūkio ir elektros gamybos sektoriai turi didžiausią taupymo potencialą – kiekviename iš šių sektorių išmetamų dujų kiekį galima sumažinti 20–30 procentų. Transporto sektoriuje išmetamų dujų kiekis gali būti sumažintas 5–10 procentų. Numatoma, kad 2020–2030 metais išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų toliau mažės dėl to, kad daugiau energijos bus pagaminama naudojant atsinaujinančius energijos išteklius ir didės energijos vartojimo efektyvumas (po 1,3 procento kiekvienais metais).

Šie tikslai turi esminę įtaką energetikos politikai bendrąja prasme bei gamtinių dujų sektoriui. Tačiau nėra aišku, ar šių tikslų siekimas sumažins ar padidins gamtinių dujų

poreikį, tai priklausys nuo specifinių sprendimų ir veiksmų juos įgyvendinant. Net ateityje diversifikavus energijos balansą, AEI dalis jame vis tiek dar liks sąlyginai maža ir energetika didesne dalimi bus priklausoma nuo iškastinio kuro. Todėl siekiant mažinti CO₂ išmetimus gamtinių dujų suvartojimas gali ženkliai išaugti, kadangi gamtinės dujos, būdamos švariausiu iškastiniu kuru, pakeis labiau taršų iškastinį kurą (pvz. anglis ir naftos produktai).

Specialiojo plano sprendiniai tiesiogiai neprisidės prie klimato kaitos mažinimo, kadangi projekto vienas iš pagrindinių tikslų yra: „įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės tikslus gamtinių dujų sektoriuje, užtikrinti alternatyvias gamtinių dujų tiekimo galimybes, diversifikuoti dujų tiekimo šaltinius ir maršrutus bei padidinti Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos saugumą bei pajėgumą“.

Statybų metu numatomas trumpalaikis CO₂ emisijų padidėjimas dėl statybų įrangos ir mobilių transporto šaltinių. Pažymėtina, kad po statybų teritorija bus rekultivuojama.

Eksplotacijos metu nei reikšmingo teigiamo, nei reikšmingo neigiamo poveikio klimato kaitai taip pat nenumatoma, kadangi dujotiekių jungties čiaupų aikštelėse autonominiam elektros užsitikrinimui numatoma naudoti AEI (mažosios saulės/vėjo jėgainės, kurių galingumas 300-500 W).

Nacionalinė klimato kaitos valdymo politikos strategija (patvirtinta 2012-11-06 LR Seimo nutarimu Nr. XI-2375) yra skirta formuoti ir įgyvendinti Lietuvos klimato kaitos valdymo politiką, nustatyti trumpalaikius (iki 2020 m.), indikatyvius vidutinės trukmės (iki 2030 m. ir iki 2040 m.) ir ilgalaikius (iki 2050 m.) tikslus ir uždavinius klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie klimato kaitos padarinių srityse. Strategijos IV–VI skyriuose nurodyti prisitaikymo prie klimato kaitos ir klimato kaitos švelninimo tikslai ir uždaviniai atitinka Lietuvos Respublikos nacionalinius interesus ir Nacionalinio saugumo strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. IX-907 (Žin., 2002, Nr. 56-2233; 2012, Nr. 76-3945), nustatytas nuostatas, susijusias su klimato kaitos politikos įgyvendinimu: užtikrinti tvarų ir nenutrūkstamą energijos ir energijos išteklių tiekimą iš kaip galima įvairesnių šaltinių ir šalies energetikos sektoriaus integraciją į bendrą Europos energetikos rinką, visuotinę ir regioninę saugumą ir stabilumą, plėtoti ekologiškai saugų regioną, modernizuoti energetinę infrastruktūrą, vykdyti pastatų renovaciją ir įgyvendinti kitas energetinio efektyvumo priemones, skatinti vietinių ir atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą, užtikrinti energetikos įmonių veiklą ekstremaliosiomis sąlygomis smarkiai sumažėjus arba visiškai nutrūkus energijos ar energijos išteklių tiekimui.

Nacionalinė klimato kaitos valdymo politikos strategijoje (67 punktas) kaip pagrindinės priemonės, siekiant sumažinti išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) kiekį energetikos sektoriuje, numatomos energijos vartojimo efektyvumo didinimas ir energijos gamybos iš AEI ir atominės energijos skatinimas. Įvertinta, kad (71 punktas) bendras išmetamųjų ŠESD kiekis energetikos sektoriuje (įskaitant transportą) 2010 m. sudarė 12,848 mln. t CO₂e; t. y. apie 61,7 proc. viso šalies išmetamųjų ŠESD kiekio (be ŽNKM). Todėl priemonių diegimas energetikos sektoriuje leis efektyviausiai sumažinti išmetamųjų ŠESD kiekį šalies mastu. Nacionalinė klimato kaitos valdymo politikos strategijoje (72 punktas), kaip pagrindiniai išmetamųjų ŠESD šaltiniai Lietuvos energetikos sektoriuje yra nurodyti kuro deginimas energijos gamybai (didžiausią dalį sudaro išmetamas anglies dioksido kiekis) ir lakiųjų išmetimų nuotėkiai, pavyzdžiui, gamtinių dujų perdavimo tinkluose (didžiausią dalį sudaro išmetamųjų anglies dioksido ir metano dujų kiekiai).

Dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies trasoje numatoma įrengti apie 20 uždarymo įtaisų (čiaupų) aikštelių (toliau – ČA). Greta ČA pagal poreikį bus įrengti magistralinio dujotiekių prapūtimo (dujų išleidimo) vamzdžiai. Čiaupų aikštelės elektros

energija bus aprūpinamos iš esamų elektros tinklų arba aikštelės ribose planuojamų saulės/mažųjų vėjo jėgainių.

Normaliomis darbo sąlygomis ČA neturės pasekmių aplinkos orui ir klimatui, nes ČA įrengti čiaupai yra skirti dujų tiekimui sustabdyti avarijos ar remonto metu, todėl gamtinių dujų (metano) išleidimas galimas tik esant ekstremalioms situacijoms. Dujotiekio jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos respublikos galimos ekstremalios situacijos yra įvertintos ir rizikos analizė yra atlikta Aplinkos apsaugos agentūros 2015-08-21 sprendimu Nr. (15.9)A4-9208 patvirtintoje PAV ataskaitoje. PAV ataskaitoje (priedas 2.4) yra numatyta, kad išleidžiamų dujų kiekis priklauso nuo esamo dujų slėgio. Prieš planinį remontą paprastai šis slėgis sumažinamas. Avarijos atveju ištekėjusių dujų kiekis priklausys nuo slėgio vamzdyne ir vamzdyno atkarpos ilgio.

8.7. Specialiojo plano įgyvendinimo pasekmės kultūros paveldui

Poveikis nekilnojamos kultūros paveldo vertybėms įrengiant dujotiekio trasą gali būti:

- tiesioginis jų sunaikinimas ar pažeidimas atliekant įvairius žemės kasimo darbus. Tačiau planuojama dujotiekio trasa bei jos lokaliai vietos alternatyvos nepatenka į registruotų nekilnojamojo kultūros vertybių teritoriją;
- objekto aplinkos tarša technogeniniais įrenginiais.

Artimiausios registruotos kultūros vertybės pateikiamos 5.7 skyriuje. Vykdamas dujotiekio tiesimo darbus susijusius su žemės kasimu, jeigu būtų atrasta archeologinių radinių, apie tai turi būti pranešama Kultūros paveldo departamento teritoriniams padaliniais, vadovaujantis LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 9 str., 3 dalimi (Žin., 2004, Nr. 153-5571).

8.8. Specialiojo plano įgyvendinimo pasekmės kraštovaizdžiui

Planuojamoje trasoje bus suformuotas technologinis dujotiekio koridorius, su dujotiekio infrastruktūros elementais ir aptarnavimo komunikacija. Didžiausias poveikis kraštovaizdžiui yra galimas tiesiant dujotiekio trasą per estetinei bei rekreacijai patrauklias, taip pat miškingas teritorijas, kuriose gali būti formuojamos naujos arba platinamos esamos proskynos.

Nagrinėjamo specialiojo plano sprendinių (pagal SP koncepcijos kryptis) įgyvendinimas, nors ir nereikšmingai, tačiau neišvengiamai veikia gamtinio karkaso arealų ekologinės kompensacijos funkcijas, mažina jų natūralumą, kadangi plečiama inžinerinė infrastruktūra didina kraštovaizdžio antropogenizaciją. Neišvengiami ne tik želdinių, patenkančių į dujų trasos darbų zoną, bet ir juostiniai miškų kirtimo darbai, paruošiant dujotiekio vamzdžio klojimui reikalingą vietą. Poveikį švelnina tai, kad trasos koridorius bus siauras (14 m pločio miškų teritorijose, ir 24 m - kt. teritorijose), už šio koridoriaus gamtiniai kraštovaizdžio komponentai liks nepakitę, todėl poveikis nebus esminis.

Planuojamos dujotiekių jungties įrengimas netrukdys vystyti teritorijoje vystomų rekreacijos rūšių (t. y. pažintinės rekreacijos, verslinės rekreacijos, poilsio gamtoje, pramoginės, ir kt.), tačiau atsiradus naujam magistraliniam dujotiekiui, jo apsaugos zonoje, galimas poveikis rekreaciniam potencialui (rekreaciniams miškams, bendro naudojimo želdynams, miško parkams, vandens telkiniams, poilsio vietoms, stovyklavietėms ir pan.) dėl tam tikrų veiklos apribojimų.

8.9. Informacija apie vietovėje esamos ūkinės veiklos ir/ar planuojamos kitos ūkinės veiklos vietovėje (numatytos teritorijų planavimo dokumentuose) bei analizuojamo specialiojo plano sprendinių galimą suminį (kaupiamąjį) poveikį augalijai, gyvūnijai ir biologinei įvairovei

Pagal pobūdį planuojamos ūkinės veiklos daromi poveikių efektai gali būti neutralizuojantys (silpninantys), suminiai (aditatyviniai), sustiprinantieji (sinergetiniai) arba intensyvėjantys. Tokio pat pobūdžio poveikio efektai gali atsirasti dėl kelių tos pačios ar skirtingų rūšių veiklų plėtojimų vietovėje.

Specialiojo plano sprendinių įgyvendinimas iš esmės numato linijinio požeminio inžinerinio objekto statybą (antžeminėje dalyje bus tik dujotiekio priklausiniai: lokalsios čiaupų aikštelių ir/ar kontrolinio įtaiso paleidimo/priėmimo kamerų teritorijos, katodinės apsaugos stotys bei informaciniai ženklai (dujotiekio trasą žymintys stulpeliai)), planuojamas inžinerinis statinys nekels triukšmo, cheminės ar elektromagnetinės taršos, nebus barjeru gyvūnų migracijai - magistralinio dujotiekio eksploatacija nekels reikšmingo poveikio aplinkai.

Pagal 2015-08-21 Aplinkos apsaugos agentūros sprendimu Nr. (15.9)-A4-9208 patvirtintoje PAV ataskaitoje pateiktą vertinimą, numatoma, kad eksploatacijos metu didžiausias neigiamas poveikis numatomas:

- vietos gyventojams dėl atsirasiančių ūkinės veiklos apribojimų (numatyta, kad nuostoliai už nustatytinus apribojimus bus atlyginami, išmokant vienkartinės kompensacijas, apskaičiuotas pagal galiojančius teisės aktus);
- kraštovaizdžiui dėl atsirasiančių antžeminių dujotiekio priklausinių ir iškertamų miško juostų;
- miškams, kadangi numatomas miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis, ir bus nuolat valomos proskynos.

Tam, kad statybos darbai turėtų bendrą (suminį ar sinergetinį) poveikį atitinkamiems aplinkos komponentams (tame tarpe ir biologinei įvairovei), jie turi būti vykdomi artimoje aplinkoje. Bendro poveikio stiprumą lemia ir tai, koku eiliškumu ir laiko intervalu vykdomi skirtingų PŪV statybos darbai. Nors vykdant statybos darbus šalia ūkinės veiklos galimas bendras poveikis (pvz.: tiesiant MD lygiagrečiai keliui galimas laikinas barjero efekto padidėjimas), tačiau didžiausias bendras poveikis magistralinio dujotiekio tiesimo atveju būtų tuomet, jei didesnės apimties statybos darbai būtų vykdomi lygiagrečiai ar mažu laiko skirtumu.

Planuojama, kad dujotiekių jungties tiesimo darbai bus vykdomi 2018-2019 metais, todėl šio objekto ir kitų planuojamų ūkinių veiklų, numatytų nacionaliniu lygmeniu ar bendruosiuose planuose, bendras poveikis biologinei įvairovei vertintas, kai ūkinės veiklos yra artimoje aplinkoje ir jų statybos darbai vykdomi šiuo metu arba artimiausioje ateityje (5 metų perspektyvoje).

Šiuo metu artimoje dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statybos projekto aplinkoje yra vykdoma 400 kV elektros perdavimo linijos tarp Lietuvos ir Lenkijos „LitPol Link“ statyba. Elektros jungties statybos darbus planuojama baigti 2015 metais, vadinasi abiejų planuojamų ūkinių veiklų (toliau – PŪV) darbai teritorijoje bus vykdomi su 3-4 metų pertrauka. Statant elektros liniją įtaka gamtinėms teritorijoms yra lokali, todėl šis laikotarpis pakankamas gamtinėms teritorijoms pilnai (ar bent didžiąja dalimi) atsistatyti, o bendras abiejų PŪV statybos darbų poveikis susietoms teritorijoms ir jose esančiai biologinei įvairovei tikėtinas silpnesnis nei darbai vyktų vienu metu ar paeiliui be jokio laiko tarpo.

Artimoje dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos

teritorijoje statybos projekto aplinkoje yra suplanuota ir 330 kV elektros oro linijos Kruonio HAE - Alytus statyba. Pagal AB „Litgrid“ informaciją, parengiamieji statybos darbai (techninio projekto rengimas) numatomi 2015 m. III ketvirtį, o objekto statybas pabaigti planuojama 2018 metais. Vadinasi abiejų PŪV darbai teritorijoje gali būti vykdomi vienu metu arba paeiliui, todėl vertinama tikimybė dėl bendro abiejų PŪV statybos darbų poveikio, tame tarpe ir biologinei įvairovei, artimoje PŪV aplinkoje.

Artimoje dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statybos projekto aplinkoje naujų susisiekimo komunikacijų (kelių, geležinkelių) objektų statyba nenumatoma.

Arčiausiai dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statybos projektui yra numatomas Simno aplinkkelio įrengimas. Aplinkkelis numatytas P-PR Simno dalyje, 3,5 km atstumu nuo dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statybos projekto. Preliminari Simno aplinkkelio statybos darbų pradžia - 2015 metai. (LAKD duomenys)

Šiuo metu rengiami kelio A5 Kaunas-Marijampolė-Suvalkai 56,83-97,06 km ruožo rekonstravimo priešprojektiniai pasiūlymai, pradėti SPAV ir PAV. Kelias galimai bus tiesiamas naujomis teritorijomis Kalvarijos biosferos poligone >14 km atstumu nuo numatomos dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statybos trasos. Numatomi statybos metai - po 2020 m. (LAKD duomenys).

Dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statybos projekto su kitais diegiamais ir numatoma artimiausiu metu statyti infrastruktūros objektais galimas suminis bendras poveikis augalijai, gyvūnijai ir biologinei įvairovei yra detalai išanalizuotas ir įvertintas 2015-08-21 Aplinkos apsaugos agentūros sprendimu Nr. (15.9)-A4-9208 patvirtintoje PAV ataskaitos 2.6 priede.

Pagal PAV ataskaitoje išnagrinėtą planuojamos ūkinės veiklos - dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statybos projekto su kitais diegiamais ir numatoma artimiausiu metu statyti infrastruktūros objektais galimą bendrą poveikį biologinei įvairovei daroma išvada, kad:

- dėl skirtingų įvairių infrastruktūros objektų poveikių eksploatacijos laikotarpiu didžiausias neigiamas poveikis biologinei įvairovei numatomas statybos darbų metu artimoje, tiesioginiais ir netiesioginiais ryšiais susijusioje, aplinkoje.
- artimoje dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statybos projektui aplinkoje numatomos dvi planuojamos ūkinės veiklos: statoma 400 kV elektros linija tarp Lietuvos ir Lenkijos „LitPol Link“ ir planuojama 330 kV elektros linija Kruonio HAE - Alytus. Kadangi dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos trasos B kryptis numatyta stengiantis neplanuoti dujotiekio trasos lygiagrečiai aukštos įtampos elektros perdavimo oro linijoms, bendro poveikio aspektu yra palankesnė B kryptis.
- neigiamam poveikiui sumažinti, tame tarpe ir galimam suminiam poveikiui su kitomis ūkinėmis veiklomis, yra numatytos aplinkosauginės priemonės. Kadangi skirtingų biologinės įvairovės tyrėjų gauti duomenys skiriasi dėl naudotos tyrimų metodikos, tyrimų laiko bei kai kurių sudėtingai ištiriamų rūšių, kaip pvz. balinių vėžlių (*Emys orbicularis*), todėl siekiant išsaugoti žinomas, migruojančias, ekspertų nepastebėtas ar atsitiktinai užklydusias rūšis vertingoje gamtiniu atžvilgiu teritorijoje tarp Aštriosios Kirsnos ir valstybinės sienos numatyta dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statybos darbų vykdymo metu pasitelkti kvalifikuotą ekspertizę, kuri atliktų darbų priežiūrą bei esant poreikiui išsaugotų biologinę įvairovę.

9 PRIEMONĖS SPECIALIOJO PLANO ĮGYVENDINIMO REIKŠMINGOMS NEIGIAMOMS PASEKMĖMS APLINKAI IŠVENGTI, SUMAŽINTI AR KOMPENSUOTI

Pagrindinės taikomos prevencinės, poveikį aplinkai mažinančios ar kompensuojančios priemonės, taikomos tokio tipo ūkinei veiklai pateikiamos lentelėje žemiau.

Aplinkos komponentas	Rekomenduojamos specialiojo plano neigiamų pasekmių aplinkai mažinimo priemonės
Visuomenė ir jos sveikata	• Tiesiant MD trasą per vandenviečių sanitarinės apsaugos zonos juostas laikytis Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų vandenvietėms; • Pagal specialiojo plano sprendinius parinkus tikslią dujotiekio vamzdžio vietą požeminio vandens gręžiniai, jei dujotiekis kirs juos ar jų SAZ, turės būti likviduoti, o žala savininkams atlyginama vadovaujantis LR teisės aktais; • Statybos darbų metu privaloma laikytis darbų saugos reikalavimų ir naudoti tik techniškai tvarkingus įrenginius ir mechanizmus. Darbų zonoje galimam dulkėtumui sumažinti numatyti laistymai; • Statybų metu, siekiant išvengti nors ir laikinų triukšmo viršijimų artimiausių gyvenamųjų namų, kurie yra arčiau kaip 54 m atstumu, aplinkoje ruošiant darbų zoną visų pirma numatyta sustumti dirvožemio ir grunto pylimus šalia artimiausių gyvenamųjų namų ir jų aplinkos. Jei pylimai sustumiami priešingoje darbų zonos pusėje, numatyti laikini triukšmo sklaidą mažinantys medžių drožių skydai ar triukšmą slopinantys tentai. Arti gyvenamųjų teritorijų numatoma nedirbti poilsio dienomis ir valandomis; • Vibracijos generavimas yra susijęs su darbais, keliančiais triukšmą, kuris bus kontroliuojamas naudojant triukšmo mažinimo priemones statybos metu; • Magistralinis dujotiekis numatomas įrengti teisės aktais reglamentuojamu leistinu atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, kompensacijos už patirtus nuostolius dėl servitutų nustatymo bus apskaičiuotos ir išmokėtos teisės aktuose numatyta tvarka; • Magistralinį dujotiekį eksploatuosianti įmonė (AB „Amber Grid“) turi reguliariai atnaujinamą magistralinių dujotiekių avarijų likvidavimo planą, įgyvendina priemones, kurios užtikrina pakankamą dujotiekio saugumą; • Profesiniai rizikos veiksniai mažinami taikant profesinės rizikos vertinimą, profesinių ligų profilaktiką, griežtai laikantis darbų saugos.
Ekonominė-socialinė aplinka	• Nuostolių kompensavimas dėl žemėnaudos apribojimų pagal „Vienkartinės ar periodinės kompensacijos, mokamos už naudojamąsi administraciniu teisės aktu nustatytu žemės servitutu, tarnaujančio daikto savininkui ar valstybinės žemės patikėtiniui apskaičiavimo metodika“, patvirtinta LR Vyriausybės 2004 m. gruodžio 02 d. nutarimu Nr. 1541.
Biologinė įvairovė ir	• Kertant pievų buveines atitinkančias europinės svarbos buveinių atrankos kriterijus, susiaurinti darbų zonos plotį iki 14 m.

Aplinkos komponentas	Rekomenduojamos specialiojo plano neigiamų pasekmių aplinkai mažinimo priemonės
saugomos teritorijos	Rekultivuoti darbų zoną pievų buveinėse, pažaidose užskleisti prieš tai buvusį gruntą ir atsėti vietinius žolynus; • Kertant miškų buveinės atitinkančios europinės svarbos buveinių atrankos kriterijus, susiaurinti darbų zonos plotį iki 14 m. Dujotiekio trasą (pagal galimybes) gretinti prie esamų kvartalinių linijų ar miško proskynų; • Nevykdyti statybos darbų paukščių perėjimo laikotarpiais: nuo gegužės 1 – liepos 1 d. IV gr. miškuose, o nuo kovo 1 – rugsėjo 1 d. II-III gr. miškuose; • Ties upeliais (Bambena, Peršėkė, Krosna, Kirsna, Kiaulyčia, Stumbrinė, Lapaina) bei upėmis (Nemunas, Neris), kuriuose sutinkama retos ir saugomos žuvų rūšys nevykdyti statybos darbų nuo kovo 15 – birželio 30 d., pakrantėje darbų zonos plotį riboti iki 14 m. kuo mažiau pažeidžiant pakrantės buveines, stengtis sumažinti vandens drumstimą bei naudoti priemones vandens taršos prevencijai. • Vykdyti darbus per Nemuną ir Nerį betranšėjiniu horizontalaus kryptinio gręžimo būdu; • Dujotiekio tiesimo darbų vykdymo grafiką derinti su Kernavės valstybinio kultūrinio rezervato direkcija; • Kertant Kernavės valstybinio kultūrinio rezervato buferinę apsaugos zoną, Vingrėnų geomorfologinį draustinį (Numatomas Alytaus apskrities teritorijos bendrajame plane) bei praeinant Sabališkės pedologinio draustinio pakraščiu darbų zoną riboti iki 14 m pločio; • Galimo neigiamo suminio poveikiui su kitomis ūkinėmis veiklomis sumažinimui ir siekiant išsaugoti žinomas, migruojančias, ekspertų nepastebėtas ar atsitiktinai užklydusias rūšis vertingoje gamtiniu atžvilgiu teritorijoje tarp Aštriosios Kirsnos ir valstybinės sienos numatyta dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statybos darbų vykdymo metu pasitelkti kvalifikuotą ekspertizę, kuri atliktų darbų priežiūrą bei esant poreikiui išsaugotų biologinę įvairovę.
Dirvožemis	• Numatyto derlingo dirvos sluoksnio laikino nukasimo/pašalinimo darbai, užbaigus statybos darbus dirvožemio sluoksnis sugrąžinamas į buvusį pažeistą plotą atstatant buvusią teritorijos būklę (1995 08 14 LR Vyriausybės nut. Nr.1116 „Dėl pažeistos žemės rekultivavimo ir derlingo dirvožemio sluoksnio išsaugojimo“); • Griežtų aplinkosaugos reikalavimų laikymasis statybų metu, siekiant išvengti cheminės taršos iš mobiliųjų transporto priemonių ir įrengimų (STR 1.07.02:2005 „Žemės darbai“);
Žemės gelmių ištekliai	• Dujotiekio infrastruktūros objektų išdėstymas turi būti parenkamas pagal galimybes vengiant išžvalgytų bei galimai potencialių naudingų išteklių telkinių vietų; • Jei nėra galimybių išvengti dujotiekio trastos patekimo į naudingų išteklių telkinių ribas, turi būti parenkamas optimalus naudojamos

Aplinkos komponentas	Rekomenduojamos specialiojo plano neigiamų pasekmių aplinkai mažinimo priemonės
	teritorijos (iškastos) plotas ir užtikrintas griežtas aplinkosauginių reikalavimų laikymasis.
Paviršiniai vandens telkiniai	• Atliekant statybos darbus labai svarbu nepažeisti melioracijos sistemų. Pažeistos melioracijos sistemos bus atstatytos (pertvarkytos). Esant poreikiui, melioracijos sistemų pertvarkymo projektas bus įtrauktas į techninio projekto sudėtį. • Upių slėnių sutvirtinimo, priešerozinės priemonės, krantų sutvirtinimas; • Siekiant išvengti krantų (šlaitų) suardymo, galimos erozijos ir išplovimo numatoma taikyti apsaugines priemones – sutvirtinimą greitai (rekomenduojama per 4-5 metus) suvrančia natūralių medžiagų geotekstile bei krantų (šlaitų) apsėjimą giliašakniais daugiamečiais žoliniais augalais (vietinėmis rūšimis – įvairiomis smilgomis, beginkle dirse, eraičiais, daugiamete svidre, nendrinio dryžučiu, motiejukais, paprastąja, vienmete ir pievine migle ir kt.). Rekomenduojama vengti dekoratyvinių žolių mišinių ir parinkti rūšis pagal konkrečią situaciją techniniame projekte. Šlaituose, kur nustatytos EB svarbos natūralios buveinės, žolių mišinius parinks biologinės įvairovės specialistai. Statesnių krantų (šlaitų) sutvirtinimui prie didesnių upių numatoma naudoti akmenų metinius arba grindinius. Numatomos priemonės bus detalizuojamos ir pritaikomos kiekvienam paviršiniam vandens telkiniui techninio projekto metu, žinant geologines sąlygas, krantų (šlaitų) nuolydžius ir aukščiausius vandens lygius • Vykdamas dujotiekio tiesimo darbus atviru būdu per upes, kuriose yra saugomų rūšių, kad sumažinti planuojamos ūkinės veiklos neigiamą poveikį dėl drumsčiamo vandens, ribojamas darbų laikas (pvz.: žuvų neršto ar migravimo metu). Šis darbų laiko ribojimas taikomas ir hidrauliniams bandymams dėl galimo vandens drumstimo. Darbų apribojimai dėl skirtingų žuvų neršto galimi kovo-birželio mėnesiais. Lašišiniams priskiriamuose vandens telkiniuose darbų apribojimai rugsėjo-gruodžio mėnesiais, o ties Neries upe apriboti darbus rugpjūčio-balandžio mėnesiais; • Jautriose teritorijose vengti sandėliavimo aikštelių, įvairių privažiavimo kelių įrengimo ir nevykdyti kt. veiklos, kuri galėtų pažeisti saugomą vertybę; • Statybos darbus jautriose teritorijose planuoti atsižvelgiant į paukščių perėjimo laikotarpį; • Vykdamas darbus saugomose teritorijose atsižvelgti į naudojimo ir apsaugos režimų reikalavimus, patvirtintus gamtotvarkos planus; • Vykdamas statybos darbus aplinkosauginiu požiūriu vertingose teritorijose, kertant saugomas buveines, nagrinėti technologines MD alternatyvas, naudoti poveikio prevencines ir kompensacines priemones; • Sankirtose su paviršiniais vandenimis vadovautis LR energetikos ministro 2014 m. sausio 28 d. nutarimu Nr. 1-12 (TAR, 2014-01-

Aplinkos komponentas	Rekomenduojamos specialiojo plano neigiamų pasekmių aplinkai mažinimo priemonės
	29, Nr. 692) patvirtintų „Magistralinio dujotiekio įrengimo taisyklių“ VIII sk.; • Statybos metu laikytis specialių žemės ir miško naudojimo sąlygų (Nr. 343) XXIX skyriuje nurodytų reikalavimų. • Statybos darbų metu rekomenduojama taikyti šias organizacines priemones (vandens telkinių apsaugos būdai): - statybinių medžiagų, nukasto dirvožemio sandėliavimo, statybinių vagonėlių, statybinės technikos, automobilių stovėjimo aikštelės negali būti įrengiamos paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juostoje ir arčiau kaip 25 m nuo vandens telkinio kranto; statybos darbai turi būti atliekami nepažeidžiant vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrantės apsaugos juostų apsaugos režimo reikalavimų, t.y. laikantis veiklos draudimų, nurodytų Saugomų teritorijų įstatymo 20 straipsnyje bei Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų Nr. 343 XXIX skyriuje. Vandens telkiniuose draudžiama plauti pavojingų medžiagų tarą, išpilant vandenį į aplinką. - darbo organizavimas etapais. Taip galima sumažinti teritorijų, kuriose tuo pačiu laikotarpiu pašalinama žolės danga, plotą ir sutrumpinti laikotarpį tarp žolės dangos pašalinimo ir atviro paviršiaus stabilizavimo; - laikinų* vandens apsaugos priemonių įdiegimas prieš darbų pradžią arba darbų metu (priklausomai nuo jų pobūdžio); - laikinų vandens apsaugos priemonių kontrolė. Kontroluojama laikinųjų apsaugos priemonių būklė, efektyvumas, tvarkomos pastebėtos pažaidos ir kt.; - surinkti panaudotus tepalus, apsirūpinti priemonėmis, naudojamomis avarinio naftos produktų išsiliejimo atvejais; - kuo skubiau sutvirtinti įrengtus sankasų, iškasų šlaitus, taip apsaugant juos nuo vandens srautų sąlygojamos erozijos ir išplovimo. *Rekomenduojamos prevencinės ir laikinos apsaugos nuo erozijos priemonės: - paviršiaus stabilizavimas: mulčiavimas, laikinas užsėjimas, apsauginės geotekstilinės dangos panaudojimas. Laikinas šlaitų stabilizavimo priemonės rekomenduojama naudoti tais atvejais, kai numatoma atvirus šlaitus laikyti mėnesį ar ilgiau; - laikinas nuotekų nuleidimas vamzdžiais ar latakais. Nuotekų ištekėjimo iš дренаžo vamzdžių ar latakų vietose turi būti įrengtos vandens srauto energiją mažinančios priemonės; - nukreipiamieji pylimai. Tai laikini pylimai, kurių paskirtis – nukreipti lietaus nuotekų srautą iš statybos teritorijos ar apsaugoti iškasų, griovių šlaitus. • Magistralinio dujotiekio apsaugos priemonės. Melioracijos upeliams ir kanalams turi būti numatytos apsauginės gelžbetoninės plokštės šlaitų ir dugno sutvirtinimui, kad jų valymo metu nebūtų pažeistas magistralinis dujotiekis. • Siekiant minimizuoti specialiojo plano sprendinių įgyvendinimo pasekmes aplinkai, vykdant darbus turi būti įvertintos LR

Aplinkos komponentas	Rekomenduojamos specialiojo plano neigiamų pasekmių aplinkai mažinimo priemonės
	vandens įstatymo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. 1098 patvirtinto Nemuno upių baseinų rajono valdymo plano ir priemonių programos bei kitų teisės aktų, reglamentuojančių paviršinių vandens telkinių apsaugą, nuostatos.
Oras	Planuojamos dujotiekio trasos statybų metu įrengiant/numatant statybos ir technikos sandėliavimo aikšteles rekomenduojama išlaikyti kuo didesnę atstumą nuo gyvenamųjų namų.
Kultūros paveldas	- Vykiant žemės kasimo darbus ir atradus archeologinių radinių, apie tai turi būti pranešama Kultūros paveldo departamento teritoriniams padaliniais, vadovaujantis LR Nekilnojamo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 9 str., 3 dalimi (Žin., 2004, Nr. 153-5571). - Rengiant planuojamo dujotiekio techninį projektą bei vykiant žemės kasimo darbus vadovautis Aplinkos apsaugos agentūros 2015-08-15 raštu Nr. (15.9)-A4-9208 patvirtintos PŪV PAV ataskaitos 6.14.2.2 bei 6.14.2.3 skyriuose nurodytomis galimo poveikio švelninančiomis priemonėmis.
Kraštovaizdis	- Teritorijas, kuriose estetiniu požiūriu yra vertingas bei saugotinas kraštovaizdis, kirsti apribojant darbų zonos plotį iki 14 m. - Po statybos, sandėliavimo ar transportavimo veiklų rekultivuoti teritorijas, kurios buvo pažeistos.

Konkrečios prevencinės, poveikį aplinkai mažinančios ir/ar kompensuojančios priemonės atskiroms vietovėms bus numatytos techninio projekto rengimo metu.

10 DUJOTIEKIŲ JUNGTIES TRASOS SPECIALIOJO PLANO KONCEPCIJOS KRYPTČIŲ ANALIZĖ IR IŠVADOS

10.1. Išanalizuotos dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje trasos specialiojo plano koncepcijos kryptys

Dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje vietos parinkimui buvo išanalizuotos kelios galimos SP koncepcijos kryptys:

Kryptis A- AB „Lietuvos dujos“ ir Lenkijos perdavimo sistemos operatoriaus Gaz-System S.A. užsakymu 2013 m parengta dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos galimybių studija (toliau – Studija) (studijos rengėjas – ILF Consulting Engineers Polska Sp. z o. o.);

Kryptis B – AB „Amber Grid“ užsakymu rengiamos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos metu, atsižvelgiant į Studijoje numatytą trasą, bendruosius planus ir esamas dujotiekio linijas bei motyvuotus pasiūlymus, UAB „Kelprojektas“ parinkta alternatyvi dujotiekio trasa.

Kryptis C- Lazdijų rajono, Alytaus rajono bei Alytaus apskrities bendruosiuose planuose preliminarai pažymėta planuojamo dujotiekio trasa. Lenkijos ir Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemas jungiančio magistralinio dujotiekio trasa kitų rajonų (Vilniaus, Kauno apskričių, taip pat ir tose apskrityse esančių savivaldybių teritorijų ribose) bendruosiuose planuose nėra numatyta, todėl šiuose rajonuose yra galimos A ir B trasos kryptys

A ir B kryptys parinktos atsižvelgiant į:

- planavimo dokumentus (bendrieji planai);
- technines-technologines vamzdyno tiesimo galimybes ir statinių projektavimą;
- reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus;
- infrastruktūrą (kelius, geležinkelius, elektros tiekimo oro linijas);
- specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas;
- vandens telkinius, jų apsaugos zonas ir pakrančių apsaugos juostas;
- saugomas teritorijas ir saugomus gamtinius objektus;
- kultūros paveldo objektus ir jų apsaugos zonas;
- miškus (ir jų kvartales linijas) bei saugotinus želdinius;
- gyvenamąsias teritorijas, kapines ir kliūtis (pvz.: bokštus, geodezinio pagrindo punktus);
- naudingų iškasenų telkinius;
- biologinės įvairovės tyrimus;
- archeologinius žvalgymus;
- rekreacines teritorijas.

Kryptis C

Lazdijų rajono bei Alytaus rajono bendruosiuose planuose yra preliminarai pažymėta planuojamo dujotiekio trasa. Vilniaus, Kauno apskričių, taip pat ir tose apskrityse esančių savivaldybių teritorijų bendruosiuose planuose Lenkijos ir Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemas jungiančio magistralinio dujotiekio trasa nėra numatyta. Vertinant kryptį C visos planuojamos dujotiekių jungties atžvilgiu, tai būtų tik planuojamos dujotiekių jungties atkarpa.

10.1.1 lentelė. Dujotiekių jungties trasos krypčių palyginimas pagal galimas reikšmingas pasekmes aplinkos komponentams

Aplinkos komponentas	Galimos reikšmingos pasekmės			Pastabos
	Kryptis A	Kryptis B	Kryptis C	
Visuomenės sveikata	Planuojamas dujotiekis yra požeminis inžinerinis įrenginys, eksploatavimo metu neįtakojantis aplinkos veiksnių, galinčių tiesiogiai įtakoti žmonių sveikatą, atsiradimo. Dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statybos darbų metu gali laikinai padidėti oro tarša, triukšmas ir vibracija. Tačiau šie veiksniai bus trumpalaikiai, trunkantys tiek, kiek truks dujotiekio statyba. Taikant aplinkosaugines priemones, laikantis statybos darbus ir eksploataciją reglamentuojančių teisės aktų, reikšmingo neigiamo poveikio visuomenės sveikatai nebus.			SP koncepcijos kryptys lygiavertės.
Socialinė – ekonominė aplinka	Planuojamo magistralinio dujotiekio statyba ir eksploatacija gali daryti neigiamą įtaką žemės sklypų savininkams dėl veiklos sklypuose apribojimo, tačiau numatoma, kad PŪV užsakovas nuostolius kompensuos teisės aktų nustatyta tvarka			SP koncepcijos kryptys lygiavertės.
Saugomos ir NATURA 2000 teritorijos	Kerta šių saugomų ir NATURA 2000 teritorijų ribas: - Kernavės valstybinis kultūrinis rezervatas (buferinė apsaugos zona) 6161 m atkarpoje; - BAST Neries upė – 95 m atkarpoje; - Nemuno kilpų regioninis parkas – 994 m atkarpoje. Trasos alternatyva A iš viso saugomomis teritorijomis ar jų apsaugos zonomis eina 17,477 km atstume.	Kerta šių saugomų ir NATURA 2000 teritorijų ribas: - Kernavės valstybinis kultūrinis rezervatas (buferinė apsaugos zona) 1313 m atkarpoje; - BAST Neries upė – 107 m atkarpoje. Trasos alternatyva B iš viso saugomomis teritorijomis ar jų apsaugos zonomis eina 14,485 km atstume. Palankesnė alternatyva nei A.	Alytaus ir Lazdijų rajonuose kerta šių saugomų ir NATURA 2000 teritorijų ribas: - Nemuno kilpų regioninis parkas – 63 m atkarpoje, - Punios kraštovaizdžio draustinis – 225 m atkarpoje; - Metelių regioninis parkas – 1538 m atkarpoje; - NATURA 2000 BAST Metelių regioninis parkas – 1538 m atkarpoje. Alytaus ir Lazdijų rajonuose kryptis C iš viso saugomomis teritorijomis ar jų apsaugos zonomis eina 9,756 km atstume.	Kryptis B palankesnė nei Kryptis A.

Aplinkos komponentas	Galimos reikšmingos pasekmės			Pastabos
	Kryptis A	Kryptis B	Kryptis C	
Biologinė įvairovė	Galimas poveikis buveinėms, atitinkančioms ES svarbos buveinių atrankos kriterijus: - pievų buveinėms – 4,442 km ruože; - miškų buveinėms – 1,085 km ruože. Poveikis retoms ir saugomoms žuvų rūšims (vijūnas, margasis upėtakis, kūjagalvis) galimas susikirtimuose su upeliais: Bambena, Peršėkė, Krosna, Kirsna, Kiaulyčia, Stumbrinė, Lapaina. Poveikis retoms ir saugomoms žuvų rūšims (salatis, kartuolė, paprastasis kirtiklis, Baltijos lašiša, upinė nėgė, šlakis, kiršlys, srovinė aukšlė) galimas susikirtimuose su upėmis: Nemunas, .Neris	Galimas poveikis buveinėms, atitinkančioms ES svarbos buveinių atrankos kriterijus: - pievų buveinėms – 5,414 km ruože; - pelkių buveinės – 0,013 km ruože; - miškų buveinėms – 2,688 km ruože. Poveikis retoms ir saugomoms žuvų rūšims (vijūnas, margasis upėtakis, kūjagalvis) galimas susikirtimuose ir upeliais: Bambena, Peršėkė, Krosna, Kirsna, Kiaulyčia, Stumbrinė, Lapaina. Poveikis retoms ir saugomoms žuvų rūšims (salatis, kartuolė, paprastasis kirtiklis, Baltijos lašiša, upinė nėgė, šlakis, kiršlys, srovinė aukšlė) galimas susikirtimuose su upėmis: Nemunas, .Neris	Alytaus ir Lazdijų rajonuose galimas poveikis buveinėms, atitinkančioms ES svarbos buveinių atrankos kriterijus: - pievų buveinėms – 0,343 km ruože; - miškų buveinėms – 0,297 km ruože.	SP koncepcijos kryptys lygiavertės.
Miškai	SP koncepcijos kryptis kerta apytiksliai 23,2 ha miškų ploto.	SP koncepcijos kryptis kerta apie 25,5 ha miškų ploto.	SP koncepcijos kryptis kerta apie 8,8 ha miškų ploto.	Galimas neigiamas poveikis dėl miško kirtimo. Poveikį švelnina tai, kad trasa pagal galimybes parinkta prisitaikant prie kvartalinių

Aplinkos komponentas	Galimos reikšmingos pasekmės			Pastabos
	Kryptis A	Kryptis B	Kryptis C	
				linijų, o darbų zona ribojama iki 14 m pločio.
Dirvožemis	Statybos darbų metu galimas poveikis dirvožemiui magistralinio dujotiekio darbo zonoje (klojant dujotiekį laukuose darbo zonos plotis 24m, o miškuose 14 m). Darbų metu paviršinis dirvožemio sluoksnis bus pašalintas iš darbo zonos, sandėliuojamas ir užbaigus statybos darbus grąžinamas į buvusią vietą. Statybos darbų metu bus nukasamas apie 20 cm derlingo dirvožemio sluoksnis 24 m pločio juostoje. Statybos darbų metu nuimtas dirvožemis bus sandėliuojamas laikinose aikštelėse.			SP koncepcijos kryptys lygiavertės.
Žemės gelmės: naudingų iškasenų telkiniai	Kerta šių naudingų iškasenų telkinių ribas: - Mūro Strėvininkų smėlio ir žvyro detalai išžvalgytų telkinių plotą, kuriame taikomi žemės naudojimo apribojimai naudingųjų iškasenų slūgsojimo požiūriu. Kad nebūtų pažeistas žemės gelmių įstatymo nuostatai, dujotiekio tiesimo darbų metu, dujotiekio apsaugos zonos ribose turi būti iš eksploatuotas (prieš tai išpirkus žemę ir parengus naudingųjų iškasenų kasybos projektą). - Alytaus r. sav. Birščių plynės, Giraitės, Krikštėnų, Patrakės, Bernotiškių naudingųjų iškasenų – durpių – telkinius (ištirimo detalumas – parengtinis); - Kaišiadorių r. sav. ir Elektrėnų sav. kerta Mijaugonių durpių telkinį;	Kerta šių naudingų iškasenų telkinių ribas: - Giraitės durpių telkinys (ištirimo detalumas – parengtinis); - Alytaus r. sav. Kulabiškės žvyro – telkinį (ištirimo detalumas – detalus ir parengtinis, perspektyvus plotas); - Kaišiadorių r. sav. ir Elektrėnų sav. kerta Mijaugonių durpių telkinį. Palankesnė SP koncepcijos kryptis nei A.	Kerta šių naudingų iškasenų telkinių ribas: - Lazdijų r. sav. – Paserininkų ir Ganiavos durpių telkiniai (nenaudojami).	SP koncepcijos kryptys lygiavertės.

Aplinkos komponentas	Galimos reikšmingos pasekmės			Pastabos
	Kryptis A	Kryptis B	Kryptis C	
	- Elektrėnų sav. Bizduko durpių – telkinį (ištirimo detalumas –parengtinis).			
Paviršinis vanduo	Kerta 46 vandens telkinius (45 upes ir 1 tvenkinį)	Kerta 46 vandens telkinius (46 upes)	Alytaus ir Lazdijų rajonuose 21 upę	Susikirtimuose su paviršinio vandens telkiniais visų SP koncepcijos kryptių atvejais yra privalomos poveikio aplinkai mažinimo priemonės.
Oras	Darbuotojams laikantis darbų saugos reikalavimų, reikšmingo neigiamo poveikio jų sveikatai dėl oro teršalų išsiskyrimo statybų metu nebus. Statybos darbų metu atsirandanti oro tarša nebus reikšminga aplinkinėms gyvenamosioms ar natūralioms teritorijoms, reglamentuojamų ribinių verčių viršijimai nenumatomi.			SP koncepcijos kryptys lygiavertės.
Kultūros vertybės	Kerta šių kultūros vertybių teritorijas: - Kernavės archeologinė vietovė (UNESCO teritorija); - Mitkiškių senovės gyvenvietė (apsaugos zona). Eina palei Palapainio, Vilūnų piliakalnio su gyvenviete apsaugos zonos ribą.	Nekerta kultūros vertybių teritorijų ar jų apsaugos zonų ribų. Palankesnė kryptis nei kryptis A.	Alytaus ir Lazdijų rajonuose nekerta kultūros vertybių teritorijų ar jų apsaugos zonų ribų.	Kryptis B palankesnė nei kryptis A.
Kraštovaizdis	Laikinas neigiamas vizualinis (estetinis) poveikis numatomas statybų darbų metu dėl iškasų, griovių, žemės kalvų ir statybos darbų medžiagų, įrenginių ir technikos. Įrengus dujotiekį teritorija sutvarkoma, dirvožemis iš iškastų vietų grąžinamas atgal, laikini privažiavimo keliai išardomi. Dirvožemis rekultivuojamas, kalvoto reljefo vietovėse rekomenduojamas apsėjimas vietiniais giliašakniais žolių mišiniais siekiant užkirsti kelią ruderalinių bendrijų įsikūrimui.			SP koncepcijos kryptys lygiavertės.
Suminis analogiškų veiklų poveikis	Suminis poveikis galimas dėl artimoje SP aplinkoje vykdomos 400 kV elektros perdavimo linijos tarp Lietuvos ir Lenkijos „LitPol Link“ statybos bei 330 kV elektros oro linijos Kruonio HAE - Alytus statybos.			Kryptis B palankesnė nei kryptis A.

Aplinkos komponentas	Galimos reikšmingos pasekmės			Pastabos
	Kryptis A	Kryptis B	Kryptis C	
	-	Kadangi dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos trasos SP koncepcijos kryptis B numatyta stengiantis neplanuoti dujotiekio trasos lygiagrečiai aukštos įtampos elektros perdavimo oro linijoms, bendro poveikio aspektu yra palankesnė kryptis B.	-	

10.2. Tinkamiausios dujotiekių jungties trasos SP koncepcijos krypties pasirinkimas

Lyginant dujotiekių jungties trasos SP koncepcijos kryptis pasekmių įvairiems aplinkos komponentams aspektais galima daryti šias išvadas:

- pasekmių visuomenės sveikatai, socialinei-ekonominei aplinkai, biologinei įvairovei, dirvožemiui ir žemės gelmėms, vandeniui ir aplinkos orui, kraštovaizdžiui išnagrinėtos trasos SP koncepcijos kryptys yra lygiavertės;
- pasekmių saugomos bei NATURA 2000 teritorijoms, kultūros vertybėms aspektais palankesnė yra kryptis B;
- vertinant suminį analogiškų veiklų (SP aplinkoje vykdomos 400 kV elektros perdavimo linijos tarp Lietuvos ir Lenkijos „LitPol Link“ statybos bei 330 kV elektros oro linijos Kruonio HAE - Alytus statybos) poveikį aplinkos komponentams palankesnė yra trasos kryptis B.

Lazdijų rajono bei Alytaus rajono bendruosiuose planuose pažymėta preliminarinė trasa - **kryptis C - atmestina** kadangi:

- trasos susikirtimo su Lietuvos – Lenkijos valstybine siena vieta neatitinka numatytos dujotiekių jungties su Lenkija ties valstybių siena vietos;
- žymint trasos vietą bendrųjų planų sprendiniuose nebuvo įvertintos Lenkijos pusėje ties valstybių sienos kirtimo vieta esančios Europinio tinklo „Natura 2000“ saugomos teritorijos;
- trasa negalima dėl esamo bei planuojamo teritorijų užstatymo;
- neracionali, kadangi būtų daugiau kaip 10 km ilgesnė ir turėtų atitikti aukštesnius techninius – technologinius vamzdinių bei jų įrengimo reikalavimus, lyginant su A ir B SP koncepcijos krypčių atkarpomis Lazdijų rajono bei Alytaus rajono ribose.

Apibendrinant atliktą SP koncepcijos krypčių analizę, dujotiekių jungties statybai prioritetinga būtų B kryptis.

Kaip buvo minėta, rengiant SPAV atsižvelgta į tai, kad Aplinkos apsaugos agentūra 2015-08-21 raštu Nr. (15.9)-A4-9208 priėmė sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos leistinumą - dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statyba – leistina pagal vietos alternatyvą B su subalternatyva B1 ruože 7-8, išskyrus ruožą 10_1-10_2, kur magistralinis dujotiekis turi būti tiesiamas pagal vietos alternatyvą A, atsižvelgiant į dujotiekio patikimumą, saugumą, aplinkos ir techninius reikalavimus bei dujotiekio įrengimo kaštus. Elektrėnų sav., ties Lubakos kaimu dujotiekis turi būti tiesiamas pagal subalternatyvą B-E4 (7 priedas).

Išvada dėl tinkamiausios specialiojo plano koncepcijos krypties : Atsižvelgiant į specialiojo plano koncepcijos krypčių analizę bei planuojamos ūkinės veiklos trasos alternatyvų vertinimą, atliktą PAV metu, ir vadovaujantis Aplinkos apsaugos agentūros sprendimu dėl planuojamos ūkinės veiklos leistinumą, dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje kaip **tinkamiausia specialiojo plano koncepcijos kryptis pasirinkta trasos vietos alternatyva, sudaryta iš A ir B krypčių.**

Toliau nagrinėjama pasirinkta **tinkamiausia** specialiojo plano koncepcijos kryptis vadinama **planuojamos dujotiekių jungties trasa.**

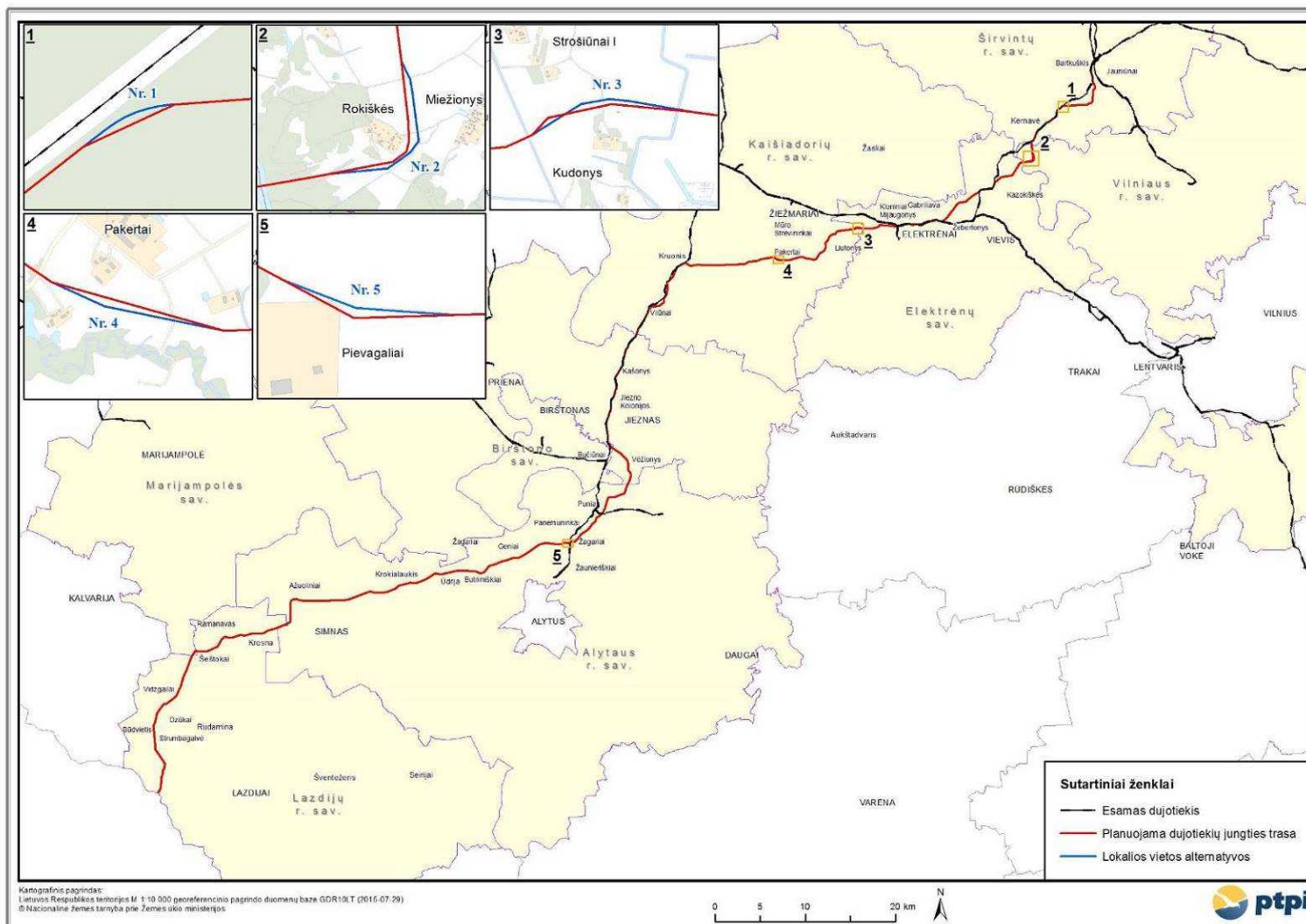

Atsižvelgiant į specialiojo plano uždavinius, planuojamos dujotiekių jungties trasa tikslinama 250 m pločio koridoriuje (kaip nurodyta AAA sprendime dėl PŪV PAV, nustatant lokales vietas alternatyvas).

Lentelėje 10.2.1. pateikiamas planuojamos dujotiekių jungties trasos lokalių vietų alternatyvų aprašymas ir parinkimo kriterijai.

10.2.1. lentelė. Planuojamos dujotiekių jungties trasos lokalinės vietų alternatyvos

Lokalinės vietų alternatyvos Nr.	Vietovė	Aprašymas
1	Širvintų r. savivaldybė, Bartkušio miškas.	Lokalinė vietų alternatyva numatoma kloti šalia esamo magistralinio dujotiekio, kad būtų sumažintas iškertamas EB svarbos ekologinės miškų buveinės (9180) plotas.
2	Vilniaus r. savivaldybė, ties Rokiškės gyvenvietėje	Lokalinė vietų alternatyva numatoma apeinant Rokiškės gyvenvietę, siekiant išlaikyti ne mažesnę kaip minimalų leistiną atstumą iki artimiausių pastatų (42 m) ir/ar jį padidinti.
3	Elektrėnų savivaldybė ties Kudonimis	Lokalinė vietų alternatyva numatoma apeinant Kudonių gyvenvietę, siekiant išlaikyti ne mažesnę kaip minimalų leistiną atstumą iki artimiausių pastatų (42 m).
4	Kaišiadorių r. savivaldybė ties Pakertų gyvenvietėje	Lokalinė vietų alternatyva numatoma apeinant Pakertų gyvenvietę, siekiant išlaikyti ne mažesnę kaip minimalų leistiną atstumą iki artimiausių pastatų (42 m).
5	Alytaus r. savivaldybė ties Pievagalių gyvenvietėje	Lokalinė vietų alternatyva numatoma apeinant Pievagalių gyvenvietę, siekiant išlaikyti ne mažesnę kaip minimalų leistiną atstumą iki artimiausių pastatų (42 m) ir/ar jį padidinti.

10.2.1 pav. Planuojamos dujotiekių jungties trasa ir lokaliųjų vietos alternatyvų schema

10.2.2 lentelė. Lokalinių vietos alternatyvų charakteristikos.

Lokalinės vietos alternatyvos Nr.	Atkarpos ilgis, m	Atstumas iki saugomų teritorijų (nutolusių ne toliau nei 1 km)	Atstumas iki registruotų nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių (nutolusių ne toliau nei 500 m)	Atstumas iki naudingų iškasenų telkinių (nutolusių ne toliau nei 500 m)
1	57	• Pelekonių archeologinis draustinis – 768 m; • Nemuno kilpų regioninis parkas (buferinė apsaugos zona) – 957 m	-	Alytaus r. savivaldybėje esantis naudojamas Kulabiškės žvyro karjeras – 460 m.
2	1437	-	• Kernavėlės dvarvietė – 478 m; • Grabijolų pilkapynas – 274 m. • Archeologiniais žvalgymais nustatyta galimas kultūros paveldo objektas – Rokiškių sen. kaimavietė – 44 m.	-
3	792	• Ilgio ornitologinis draustinis – 520 m; • Strošiūnų šilas (NATURA 2000, BAST) – 645 m; • Strošiūnų kraštovaizdžio draustinis – 645 m.	-	Kaišiadorių r. savivaldybėje esantis nenaudojamas Mijaugonių durpynas – 32 m.
4	503	• Kernavės valstybinis kultūrinis rezervatas (buferinė apsaugos zona) – 420 m; • Neries upė (NATURA 2000, BAST) – 446 m; • Neries regioninis parkas – 12 m; • Grabijolų miškas (NATURA 2000, BAST) – 12 m; • Kulio kraštovaizdžio draustinis – 12 m.	-	-
5	118	-	-	-

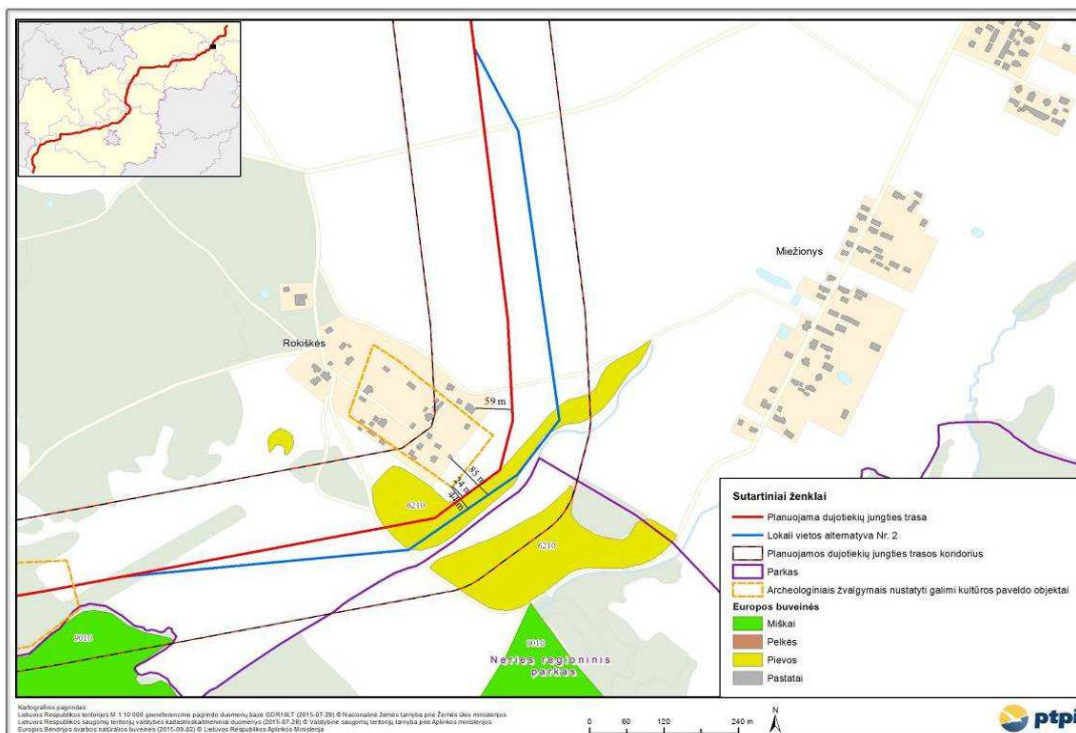

Trasos lokalinė vietos alternatyva Nr. 1 numatoma Širvintų r. savivaldybėje esančiame Bartkušio miške priartėjant prie jau esamo magistralinio dujotiekio (10.2.2 Pav.). Siūloma lokalinė alternatyva yra 57 m ilgio, o tai yra vienu metru ilgesnė atkarpa nei nagrinėjamos trasos atkarpa. Įvertinant siauresnę darbo zoną (14 m) kertant EB svarbos ekologinę miškų buveinę lokalinė alternatyva Nr. 1 leidžia išvengti saugomos gamtinės vertybės fragmentacijos.

10.2.2 Pav. Lokalinė vietos alternatyva Nr. 1.

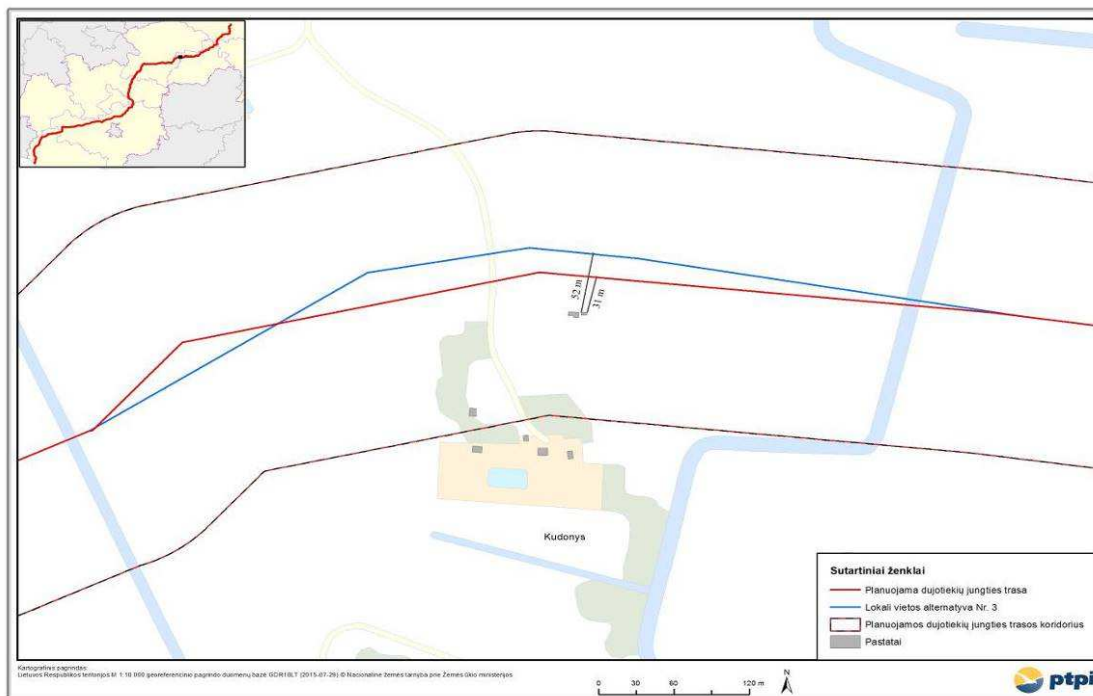
Trasos lokalinė vietos alternatyva Nr. 2 numatoma Vilniaus rajone apeinant Rokiškės gyvenvietę. Artimiausias pastatas nuo alternatyvos Nr. 2 yra nutolęs 85 m atstumu, tuo tarpu atstumas nuo planuojamos dujotiekio trasos yra 59 m. Lokalios alternatyvos ilgis yra 1437 m. Planuojamos dujotiekio trasos atkarpa, kuriai yra siūloma lokalinė alternatyva yra 79 m trumpesnė.

10.2.3. Pav. Lokalinė vietos alternatyva Nr. 2.

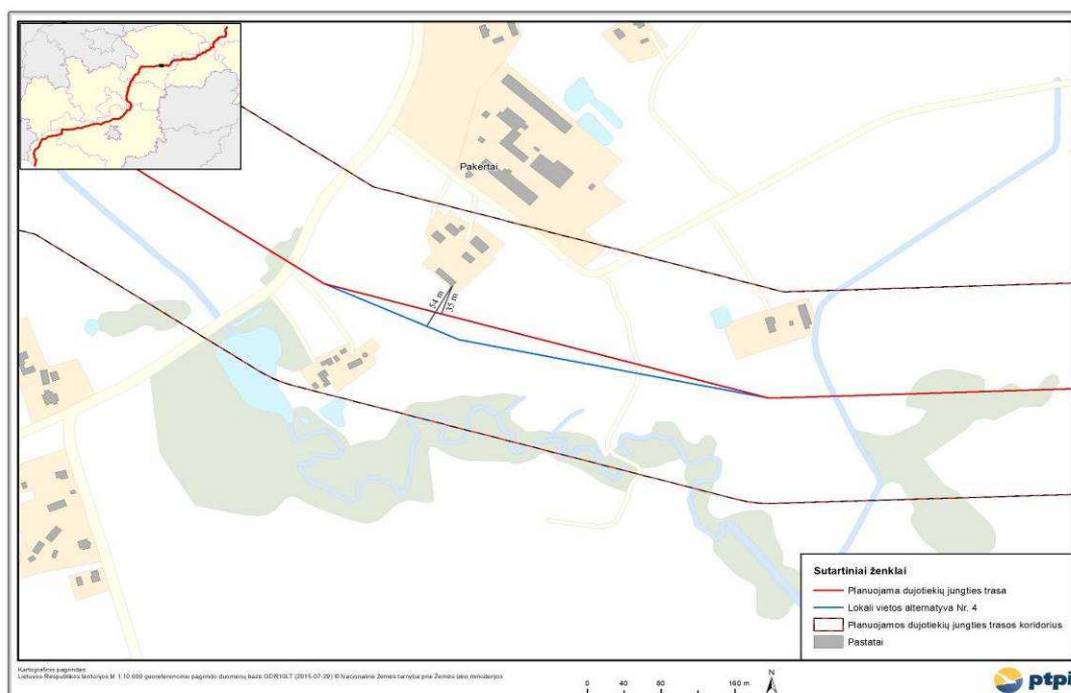

Trasos lokalinė vietos alternatyva Nr. 3 yra numatoma Elektrėnų savivaldybės teritorijoje. Ši lokalinė alternatyva yra planuojama apeiti Kudonių gyvenvietę išlaikant minimalų mažiausią atstumą iki gyvenamųjų pastatų (42 m). Lokalinės alternatyvos ilgis yra 792 m, t.y. penkiais metrais ilgesnė nei planuojamos dujotiekio trasos atkarpa. Tačiau artimiausias pastatas nuo lokalinės vietos alternatyvos Nr. 3 yra 52 m atstumu (10.3 Pav.).

10.2.4 Pav. Lokalinė vietos alternatyva Nr. 3.

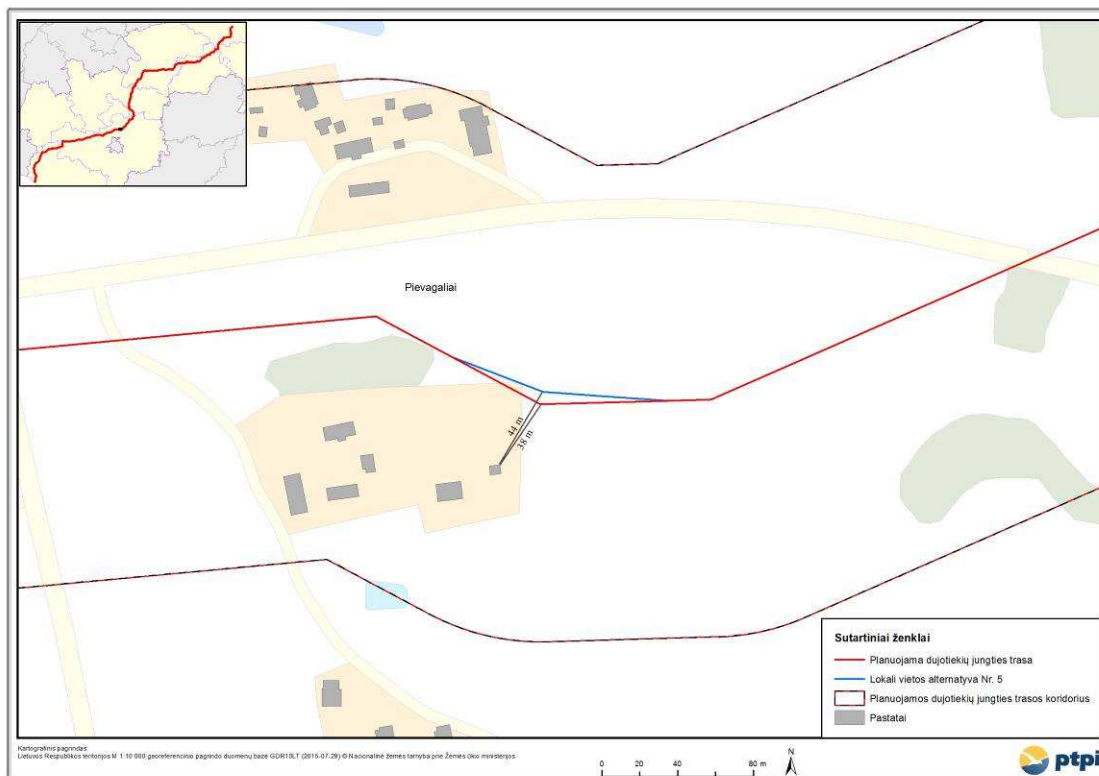
Trasos lokalinė vietos alternatyva Nr. 4 yra numatoma Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijoje. Lokaline alternatyva yra planuojama apeiti Pakertų gyvenvietę, išlaikant artimiausią galimą (leistiną) atstumą iki pastatų (42 m). Ši alternatyva yra 503 m ilgio, trimis metrais ilgesnė nei planuojamos dujotiekio trasos atkarpa. Tačiau artimiausias pastatas nuo lokalinės alternatyvos Nr. 4 yra nutolęs 54 m atstumu (10.2.5. Pav.)

10.2.5 Pav. Lokalinė vietos alternatyva Nr. 4.

Trasos lokalinė vietos alternatyva Nr. 5 numatoma Alytaus r. savivaldybėje. Siūloma lokalinė alternatyva yra 118 m ilgio, o tai yra dviem metrais trumpesnė nei nagrinėjamos trasos atkarpa, kuriai yra siūloma ši alternatyva. Lokalinė alternatyva yra siūloma siekiant išlaikyti minimalų leidžiamą atstumą iki pastatų. Artimiausias pastatas nuo nagrinėjamos lokalinės alternatyvos Nr. 5 yra nutolęs 44 m (10.2.6 Pav.).

10.2.6. Pav. Lokalinė vietos alternatyva Nr. 5.

Apibendrinanti išvada: pasirinkus specialiojo plano koncepcijos tinkamiausią kryptį ir įvertinus lokales vietos alternatyvas bei atsižvelgiant į magistralinio dujotiekio tiesimo reikalavimus, mažiausią poveikį aplinkai, magistralinio dujotiekio trasos atitolinimą nuo gyvenamųjų teritorijų, darytina išvada, kad siekiant įgyvendinti specialiojo plano tikslus ir uždavinius, planuojamos dujotiekių jungties sprendiniai turėtų būti konkretizuojami pagal pasirinktą tinkamiausią specialiojo plano koncepcijos kryptį - planuojamos dujotiekių jungties trasą su visomis šios trasos lokalinėmis vietos alternatyvomis Nr.1, 2, 3, 4, 5.

11 VERTINIMO, ĮSKAITANT VISUS SUNKUMUS (TECHNINIUS TRŪKUMUS ARBA NEPAKANKAMAS PRAKTINES ŽINIAS IR ĮGŪDŽIUS), SU KURIAIS SUSIDURTA KAUPIANT REIKIAMĄ INFORMACIJĄ APRAŠYMAS

Atliekant dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje specialiojo plano strateginį pasekmių aplinkai vertinimą, nebuvo susidurta su problemomis, kurios neleistų įvertinti Plano įgyvendinimo pasekmių.

Atsižvelgiant į tai, kad Planas numato vienos ūkinės veiklos objektą, kurio planuojamos ūkinės veiklos PAV procedūros yra pasibaigusios, SPAV ataskaitoje pasekmės aplinkai vertinamos strategiškai, atsižvelgiant į galimus pokyčius aplinkoje.

12 NUMATYTŲ TAIKYTI STEBĖSENOS (MONITORINGO) PRIEMONIŲ APRAŠYMAS

Monitoringo tikslas – vykdyti aplinkos būklės ir jos pokyčių stebėjimus dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statybos ir eksploatacijos metu, siekiant maksimaliai išvengti neigiamo poveikio gamtinei ir socialinei aplinkai.

Didžiausias poveikis aplinkai yra prognozuojamas dujotiekių statybos metu dėl žemės kasimo darbų, laikinų privažiavimo kelių įrengimo, sunkios statybos technikos, medžių kirtimo apsaugos zonoje ir kt. Todėl sekančiuose projekto etapuose turi būti skiriamas ypatingas dėmesys statybos darbų organizavimui, atsižvelgiant į metų laiką, svarbų bioįvairovei, reikiamų poveikio aplinkai mažinančių priemonių parinkimui, jų taikymo stebėjimui statybos metu ir užbaigus statybos darbus.

Lietuvoje stebėsenos vykdymo tvarką reglamentuoja Aplinkos monitoringo įstatymas (Žin., 1997, Nr. 112-2824; 2003, Nr. 61-2766; 2006, Nr. 57-2025). Šiame įstatyme numatoma aplinkos monitoringo sistemos dalis, vadinama „ūkio subjektų aplinkos monitoringu“, kurį atlieka juridiniai ir fiziniai asmenys, veikiantys aplinką. Ūkio subjektai savo lėšomis vykdo taršos šaltinių ir jų poveikio aplinkai monitoringą, informuoja apie ūkinės veiklos poveikį aplinkai, teikia monitoringo informaciją valstybės ir savivaldos institucijoms. Ūkio subjektų aplinkos monitoringas vykdomas pagal ūkio subjektų aplinkos monitoringo programą, kurią rengia patys ūkio subjektai. Ūkio subjektų aplinkos monitoringo programų turinį, jų rengimo, derinimo, vykdymo, kontrolės užtikrinimo ir informacijos teikimo tvarką nustato Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatai, kuriuos rengia ir tvirtina Aplinkos ministerija.

Monitoringo programa turi būti parengta atsižvelgiant į statybos ir eksploatacijos veiklų daromą ilgalaikį ir trumpalaikį poveikį atskiriems aplinkos komponentams, į veiklos vykdymo vietovės aplinkosauginį jautrumą ir reikšmingumą.

Aplinkosauginiu požiūriu jautrioje teritorijoje, atlikus išsamų poveikio aplinkai vertinimą prieš pradedant statybos darbus numatomas aplinkos komponentų, kuriems PAV metu buvo nustatytas galimas poveikis, monitoringas.

13 VISUOMENĖS INFORMAVIMAS IR VISUOMENĖS NUOMONĖS VERTINIMAS

Specialiojo plano ir strateginio pasekmių aplinkai vertinimo viešinimas atliekamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu, Visuomenės dalyvavimo teritorijų planavimo procese nuostatais, Infrastruktūros plėtros (šilumos, elektros, dujų ir naftos tiekimo tinklų) specialiųjų planų rengimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2011 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. 1-305.

Parengiamasis etapas.

LR energetikos ministro sprendimas „Dėl specialiojo plano rengimo“ paskelbtas „Valstybės žiniuose“. Planavimo organizatorius informaciją apie specialiojo plano rengimo pradžią, planavimo tikslus ir strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) procedūras paskelbė (Tekstinis priedas Nr. 6):

Specialiojo plano organizatoriaus AB „Amber Grid“ interneto tinklalapyje www.ambergrid.lt;
Specialiojo plano rengėjo UAB „Ardynas“ tinklalapyje www.ardynas.lt;

Širvintų r. sav. tinklalapyje www.sirvintos.lt;

Vilniaus r. sav. tinklalapyje www.vrsa.lt;

Elektrėnų sav. tinklalapyje www.elektrenai.lt;

Kaišiadorių r. sav. tinklalapyje www.kaisiadorys.lt;

Prienų r. sav. tinklalapyje www.prienai.lt;

Birštono sav. tinklalapyje www.birstonas.lt;

Alytaus r. sav. tinklalapyje www.arsa.lt;

Marijampolės r. sav. tinklalapyje www.marijampole.lt;

Lazdijų r. sav. tinklalapyje www.lazdijai.lt.

Širvintų r. savivaldybės seniūnijose: Širvintų, Jauniūnų, Kernavės.

Vilniaus r. savivaldybės Dūkštų seniūnijoje.

Elektrėnų savivaldybės seniūnijose: Kazokiškių, Vienio, Elektrėnų, Gilučių, Kietaviškių.

Kaišiadorių r. savivaldybės seniūnijose: Žiežmarių, Kruonio.

Prienų rajono savivaldybės Jiezo seniūnijoje.

Birštono savivaldybės Birštono seniūnijoje.

Alytaus r. savivaldybės seniūnijose: Punios, Alytaus, Krokialaukio, Simno, Burtimonių.

Lazdijų r. savivaldybės seniūnijose: Krosnos, Šeštokų, Būdviečio.

Marijampolės savivaldybės Liudvinavo seniūnijoje.

Koncepcijos rengimo stadija.

Planavimo organizatorius ir plano rengėjas konsultuojasi su suinteresuota visuomene dėl specialiojo plano koncepcijos stadijoje rengiamų sprendinių, supažindina su alternatyvomis, rengiamu SPAV dokumentu. Informaciją apie galimybę susipažinti su specialiojo plano koncepcija, SPAV ataskaita, teikti pasiūlymus planavimo organizatorius 2015 rugsėjo 10 d. paskelbė (6 Tekstinis priedas):

AB „Amber Grid“ tinklalapyje;

UAB „Ardynas“ tinklalapyje;

Širvintų r. sav. tinklalapyje;

Vilniaus r. sav. tinklalapyje;

Elektrėnų sav. tinklalapyje;

Kaišiadorių r. sav. tinklalapyje;

Prienų r. sav. tinklalapyje;

Birštono sav. tinklalapyje;

Alytaus r. sav. tinklalapyje;
Marijampolės sav. tinklalapyje;
Lazdijų r. sav. tinklalapyje.

Per susipažinimui su SPAV ataskaita bei pasiūlymų teikimo laikotarpį (iki 2015m spalio 8 d.) Specialiojo plano organizatorius bei Specialiojo plano rengėjas pasiūlymų negavo.

14 NETECHNINĖ SANTRAUKA

Plano įgyvendinimo sprendiniai gali turėti poveikį šiems aplinkos komponentams:

Gamtinės aplinkos:

- Biologinei įvairovei (augmenijai ir gyvūnijai);
- Dirvožemiui;
- Paviršiniams vandens telkiniams;
- Aplinkos orui;
- Kraštovaizdžiui;

Socialinės ir ekonominės aplinkos:

- Visuomenei ir jos sveikatai;
- Materialiajam turtui;
- Saugomoms teritorijoms;
- Kultūros paveldo vertybėms.

Pasekmės biologinei įvairovei

Dujotiekio statybų metu dėl žemės darbų bei keliamo triukšmo gyvūnai bus baidomi ir pasitrauks iš teritorijų kur vykdomi statybos darbai. Tokio pobūdžio trumpalaikis poveikis galimas miško kanopiniams bei smulkiesiems plėšrūnams.

Vykdam statybos darbus galimas lokalus poveikis smulkiesiems žinduoliams (peliniams graužikams), varliagyviams, ropliams juos sunaikinant žemės kasybos metu. Nenumatoma, kad šis poveikis būtų reikšmingas rūšies ar populiacijos mastu. Darbų zonoje aptinkamos įprastos ir plačiai paplitusios gyvūnų rūšys.

Jei statybos darbų laikas (mišku apaugusiose teritorijose) bus pasirinktas paukščių perėjimo ir jaunikių vedimo metu, tai turės reikšmingą poveikį perintiems paukščiams. Tokiu laikotarpiu vykdam miško kirtimo darbus perintys paukščiai bus trikdomi, gali žūti dėtys ar jaunikliai.

Tiesiant dujotiekį per upelius ir upes atviru būdu dėl padidėjusio vandens drumstimo galimas neigiamas poveikis žuvims neršto metu.

Poveikis augalijai bus dėl atliekamų žemės kasybos darbų bei vykdam kirtimus miško teritorijose. Sunaikinta žolinė augmenija vėliau atsikurs, tačiau dėl plynų kirtimų padidės miškų fragmentacija.

Įrengiant dujotiekio trasą žemės ūkio naudmenų vietovėse – poveikis biologinei įvairovei nenumatomas, nes šiose teritorijose nėra gausu retų ir saugomų gamtinių vertybių.

Pasekmės dirvožemiui

Pagrindinės pasekmės dirvožemiui yra laikino pobūdžio. Didžiausios pasekmės dirvožemiui bus darbo zonoje nukasamas augalinis gruntas ir sandėliuojamas darbo zonos krašte, kertami krūmai ar medžiai. Užbaigus statybos darbus dirvožemio sluoksnis bus sugrąžinamas į buvusį pažeistą plotą, atstatant buvusią ekologinę būklę bei išsaugant derlingą dirvožemio sluoksnį. Dėl statybos darbų kuriam laikui sumažės dirvožemio derlingumas, tačiau, pasikeitus žemės naudojimo paskirčiai, šis pokytis tampa nereikšmingu.

Pasekmės paviršiniams vandens telkiniams

Statybos metu galimas poveikis paviršiniams vandens telkiniams priklausomai nuo dujotiekio tiesimo būdo (atviras ar uždaras). Taikant atvirą tranšėjos kasimo būdą galimas laikinas poveikis vandens telkinio būklei, t.y. vandens drumstumo padidėjimas, laikinas vandens telkinio dugno ir krantų pažeidimas, kas gali laikinai sutrikdyti ekosistemos būklę. Siekiant sumažinti neigiamą poveikį vandens telkiniams ir jose sutinkamoms saugomoms rūšims bei rekreacijai, būtina numatyti

neigiamas pasekmės mažinančias priemones. Atkreiptinas dėmesys, jog per didžiąsias - Nemuno ir Neris upes dujotiekį numatoma tiesti uždaru kryptinio gręžimo būdu, nepažeidžiant natūralių krantų reljefo.

Planuojamas magistralinis dujotiekis kirs ne tik paviršinius vandens telkinius, bet ir vandens telkinių apsaugos zonas ir pakrantės apsaugos juostas. Tiesiant magistralinį dujotiekį per pakrančių apsaugos juostas ir jose neįrengiant čiaupų aikštelių, specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos nebus pažeidžiamos.

Pasekmės aplinkos orui

Planuojamo dujotiekio eksploatacijos metu reikšmingo poveikio oro kokybei nebus, kadangi dujotiekio trasoje nėra numatomi stacionarūs taršos šaltiniai. Galimas nereikšmingas poveikis iš aptarnaujančiojo transporto.

Statybos darbų metu galimas trumpalaikis poveikis oro kokybei iš mobilių taršos šaltinių (transporto priemonių ir aptarnaujančios technikos) ir atliekant dujotiekio vamzdžių suvirinimą.

Pasekmės kraštovaizdžiui

Planuojamoje trasoje bus suformuotas technologinis dujotiekio koridorius, su dujotiekio infrastruktūros elementais ir aptarnavimo komunikacija. Didžiausias poveikis kraštovaizdžiui yra galimas tiesiant dujotiekio trasą per estetines bei rekreacijai patrauklias, taip pat miškingas teritorijas, kuriose gali būti formuojamos naujos, platinamos esamos proskynos arba įsigalios tam tikri veiklos apribojimai.

Pasekmės visuomenei ir jos sveikatai

Planuojamos dujotiekio jungties statybos darbų metu sukels laikiną oro taršą, triukšmą ir vibraciją. Tačiau šie veiksniai bus trumpalaikiai, trunkantys tiek, kiek truks dujotiekio statyba. Taikant aplinkosaugines priemones, laikantis statybos darbus ir eksploataciją reglamentuojančių teisės aktų, reikšmingų neigiamų pasekmių visuomenės sveikatai nebus.

Pasekmės materialiam turtui

Dujotiekio jungties tarp Lietuvos ir Lenkijos projektas yra strateginis Lietuvos valstybės projektas, kurio tikslas - integruoti izoliuotas Baltijos šalių dujų rinkas į bendrą Europos Sąjungos rinką, užtikrinti patikimą ir diversifikuotą gamtinių dujų tiekimą. Šis projektas pripažintas valstybei svarbiu ekonominiu projektu.

Planuojamo magistralinio dujotiekio apsaugos zonos ribose privačios nuosavybės teise priklausančiuose žemės sklypuose ar suformuotuose valstybės žemės sklypuose bus nustatomi servitutai. Už servituto nustatymą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatomis, bus apskaičiuotos ir išmokėtos kompensacijos.

Įvertinus projekto reikšmę Lietuvai bei kitoms Baltijos regiono valstybėms, taip pat sudėtingą politinę situaciją, tikėtinas teigiamas projekto socialinis ekonominis poveikis. Dėl planuojamo dujotiekio statybos darbų numatomas laikinas neigiamas poveikis sklypų, kuriuos kirs dujotiekis, savininkams, taip pat eksploataciniu laikotarpiu bus nustatomi tam tikri lokalūs apribojimai ūkinei veiklai.

Pasekmės saugomoms teritorijoms

Nagrinėjama dujotiekio trasa kerta ekologinio tinklo NATURA 2000 buveinių apsaugai svarbią teritoriją (BAST) - Neris upė. Planuojama dujotiekio trasa taip pat kerta Kernavės valstybinio kultūrinio rezervato ir Nemuno kilpų regioninio parko buferines apsaugos zonas, numatomą įsteigti Vingrėnų geomorfologinį draustinį bei praeina Sabališkės pedologinio draustinio pakraščiu.

Siekiant sumažinti galimas neigiamas pasekmes saugomoms teritorijoms, kurių kirtimas neišvengiamas, rengiant specialųjį planą bei techninį projektą bus numatytos aplinkosauginės priemonės leidžiančios išvengti reikšmingo neigiamo poveikio saugomoms teritorijoms ir jose saugomoms vertybėms.

Pasekmės kultūros paveldo vertybėms

Nagrinėjama dujotiekio trasa nekerta registruotų kultūros paveldo objektų, todėl tiesioginių neigiamų pasekmių yra nenumatoma. Taip pat, numatant žvalgomųjų ir detaliųjų archeologinių tyrimų atlikimą specialiojo plano ir techninio projekto rengimo metu bei vykdant žemės kasimo darbus sumažintų tikimybę dėl galimo kultūros paveldo registre neregistruotų vertybių pažeidimo.

LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. Birštono turizmo ir informacijos centas. Prieiga per internetą: <http://www.visitbirstonas.lt/istorija>
2. Elektrėnų savivaldybės internetinės svetainės, Elektrėnų kraštas skyrius. Prieiga per internetą: <http://www.elektrenai.lt/index.php?1514133170>
3. Lietuvos erdvinės informacijos portalas. Prieiga per internetą: <https://www.geoportal.lt>
4. Lietuvos regionų portretas. <http://regionai.stat.gov.lt/>
5. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimo Nr.276 „Dėl bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo“
6. Lietuvos statistikos departamentas (<http://www.stat.gov.lt/lt/>)
7. LR Aplinkos ministerija. www.am.lt.
8. LR aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 27 d. įsakymas Nr.D1-455 „Dėl Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose bei vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“
9. LR aplinkos ministro 2006 m. gegužės 26 d. įsakymas Nr.D1-255 „Dėl Planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms "Natura 2000" teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“
10. LR Kultūros paveldo departamento prie kultūros ministerijos kultūros vertybių registro internetinė svetainė. <http://kvr.kpd.lt/heritage/>
11. LR Saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 2001, Nr. 108-3902)
12. LR Teritorijų planavimo įstatymas (Žin., 2004, Nr. 21-617)
13. LR Vyriausybės 2014 m. gruodžio 23 d. nutarimas Nr. 1467 „Dėl planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo
14. LRV nutarimas dėl Aplinkos ministro 2005 m. birželio 15 d. įsakymo Nr. D1-302 "Dėl vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirtą pateikti Europos Komisijai, patvirtinimo" pakeitimo
15. LRV nutarimas dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 8d. nutarimo Nr.399 „Dėl Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų, sąrašo patvirtinimo ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų ribų nustatymo“
16. LRV nutarimas dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 8d. nutarimo Nr.399 „Dėl Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų, sąrašo patvirtinimo ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų ribų nustatymo“
17. Marijampolės savivaldybės leidinys „Kviečia Marijampolė“. Prieiga per internetą: <http://www.marijampole.lt/go.php/Kviecia-Marijampole634637>
18. Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo vadovas. LR aplinkos ministerija ir Suomijos aplinkos institutas. 2006
19. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba. Prieiga per internetą: <http://stk.vstt.lt/stk/>

PRIEDAI